

UCHWAŁA Nr XXXII/259/13

RADY GMINY WARLUBIE

z dnia 18 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2012 poz. 594, 645 i 1318) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się kierunki rozwoju Gminy Warlubie na lata 2014 – 2020 określone w „Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+” stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

mgr inż. Zygmunt Krzemień

UZASADNIENIE

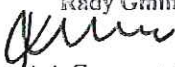
do uchwały Nr XXXII/259/13 Rady Gminy Warlubie z dnia 18.12.2013 r.
w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+”

Istniejący system organizacji, struktury i funkcjonowania państwa, społeczeństwa i gospodarki wymaga określonych działań samorządów lokalnych zarówno w bieżącej działalności, jak i w podejmowaniu działań związanych z perspektywicznym rozwojem gminy. Szczególna rola samorządu lokalnego, w tym zakresie wynika z dużej odpowiedzialności za możliwie jak najlepsze zaspokajanie potrzeb społeczeństwa. Stopień realizacji zadań gminy jest i będzie realizowany w zależności od możliwości, na jakie pozwalają istniejące warunki prawno – organizacyjne i finansowe oraz aktywność i skuteczność działań organów samorządowych. W tym kontekście rozwój gminy nie może odbywać się w oparciu o przypadkowe, bieżące decyzje nie ukierunkowane na realizację celów długofalowych. Rozwój ten musi być podporządkowany świadomemu programowaniu i planowaniu.

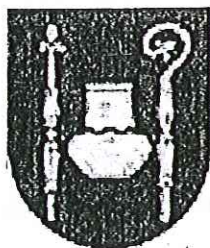
Program strategicznego rozwoju gminy Warlubie, to ukierunkowany na przyszłość sposób postępowania głównych podmiotów życia społecznego i gospodarczego w gminie, umożliwiający osiągnięcie zasadniczych celów.

Zatem podjęcie powyższej uchwały jest celowe i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

mgr inż. Zygmunt Krzemień

Załącznik do uchwały Rady Gminy Warlubie
Nr XXXII/259/13 z dnia 18.12.2013 r.
w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy
Warlubie 2020+

STRATEGIA ROZWOJU GMINY WARLUBIE 2020+

Warlubie 2013

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	4
II.	METODOLOGIA	5
III.	ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI UE 2014-2020 I STRATEGIAMI KRAJOWYMI ...	8
IV.	DIAGNOZA	11
V.	WIZJA I MISJA ROZWOJU	42
VI.	ZIDENTYFIKOWANE OBSZARY I KIERUNKI ROZWOJOWE	43
VII.	PRIORYTETY ROZWOJOWE	46
VIII.	CELE STRATEGICZNE	47
IX.	GŁÓWNE ZADANIA STRATEGICZNE ORAZ PARTNERZY	63
X.	ZASADY REALIZACJI STRATEGII	76
XI.	SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII	81
XII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII	57
XIII.	ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ŚRODOWISKOWEGO	94

SPIS TABEL

Tabela 1. Podstawowe dane statystyczne Gmina Warlubie	11
Tabela 2. Wybrane wskaźniki powiatowe w relacji do średniej województwa w 2011r.	12
Tabela 3. Lasy w gminie Warlubie (stan na dzień 31 grudnia 2011r.)	14
Tabela 4. Porównanie wybranych danych demograficznych dla gminy i powiatu 2011r.	18
Tabela 5. Migracje ludności Gminy Warlubie na pobyt stały.	19
Tabela 6. Instytucje oświatowe w Gminie Warlubie	25
Tabela 7. Ludność Gminy Warlubie według edukacyjnych grup wieku(stan na 31 grudnia 2012r.)	25
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe	26
Tabela 9. Dochody budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym w latach 2009-2011	28
Tabela 10. Wydatki budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym 2009-2011r.	29
Tabela 11. Oznaczenia Polskiej Klasyfikacji Działalności	32
Tabela 12. Analiza SWOT dla Gminy Warlubie	41
Tabela 13. Cele strategiczne <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	50
Tabela 14. Spójność celów <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i> z celami programowych dokumentów krajowych 2014-2020	56
Tabela 15. Cele strategiczne <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i> i kierunki działań	58
Tabela 16. Wskaźniki wdrażania <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	62
Tabela 17. Zestawienie głównych zadań strategicznych <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	64
Tabela 18. Wskaźniki realizacji celów <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	84
Tabela 19. Zestawienie źródeł finansowania <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	89

SPIS RYSUNKÓW

Rys.1. Kluczowe elementy nowej polityki rozwoju regionalnego UE 2014-2020	8
Rys.2. Miejsce <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i> w systemie programowania rozwoju:	9
Rys.3. Wybrane wskaźniki powiatowe w relacji do średniej województwa w 2011r.	13
Rys.4. Struktura gruntów Gminy Warlubie	14
Rys.5. Liczba mieszkańców Gminy Warlubie	17
Rys.6. Liczba mężczyzn i kobiet w Gminie Warlubie w kolejnych latach.	18
Rys.7. Struktura zawodowa mieszkańców Gminy Warlubie.....	19
Rys.8. Zmiany struktury zawodowej mieszkańców Gminy Warlubie w latach 2003-2012.	20
Rys.9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim i całym kraju.	21
Rys.10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet z podziałem na grupy wiekowe.	22
Rys.11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn z podziałem na grupy wiekowe.	22
Rys.12. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet z podziałem na poziom wykształcenia.	23
Rys.13. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn z podziałem na poziom wykształcenia.	23
Rys.14. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.	26
Rys.15. Dochody budżetu Gminy Warlubie w mln zł (stan na dzień 31 grudnia 2011r.)	27
Rys.16. Wydatki budżetu Gminy Warlubie w mln zł w 2011r.	28
Rys.17. Dochody budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym.	30
Rys.18. Wydatki budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym.	31
Rys.19. Ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Warlubie z podziałem na PKD w latach 2003 i 2012.	32
Rys.20. Dynamika zmian podmiotów gospodarczych – różnica w ich ilości w latach 2003 a 2012.	33
Rys.21. Przedsiębiorstwa w roku 2003 z podziałem na sektory.	34
Rys.22. Przedsiębiorstwa w roku 2012 z podziałem na sektory.	34
Rys.23. Liczba przedsiębiorstw w poszczególnych sektorach w latach 2003-2012.	35
Rys.24. Przedsiębiorstwa z podziałem na sektor publiczny oraz prywatny w latach 2003 i 2012.	36
Rys.25. Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców.	37
Rys.26. Struktura przedsiębiorstw w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców.	37
Rys.27. Docelowa wizja rozwoju Gminy Warlubie.	43
Rys.28. Główne kierunki rozwojowe Gminy Warlubie.	46
Rys.29. Główni odbiorcy <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	80
Rys.30. Oddziaływanie <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i> na poszczególne grupy odbiorców.	80
Rys.31. Schemat monitoringu <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	82
Rys.32. Schemat ewaluacji <i>Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+</i>	86

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ została opracowana na lata 2014-2020. Przygotowana została w oparciu o nowe wytyczne dla okresu programowania UE 2014-2020. Główne wskazania dla planowania rozwoju Gminy Warlubie oparte zostały o zalecenia Strategii *Europa 2020*. Uwzględniono także pakiet legislacyjny Rozporządzeń Wspólnoty Europejskiej na lata 2014-2020. Strategia *Europa 2020* zakłada m.in. prowadzenie w krajach Unii Europejskiej zrównoważonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu i oszczędnej pod względem zasobów gospodarki. Głównym elementem nowej polityki spójności UE staje się koncentracja tematyczna. Planowanie rozwoju ukierunkowano na inwestycje m.in. w następujących obszarach:

- działalność innowacyjna;
- konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP);
- przejście na gospodarkę niskoemisyjną;
- ochrona środowiska i efektywne wykorzystywanie zasobów; dostosowanie do zmian klimatycznych;
- promowanie zatrudnienia i wspieranie mobilności siły roboczej.

Poza ramami wdrożenia działań na rzecz wzrostu gospodarczego *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* wyposaży Samorząd Gminy w nowoczesne narzędzia kreowania wzrostu społeczno-gospodarczego.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ stanowić będzie podstawę zaplanowania interwencji w ramach nowego *Kujawsko - Pomorskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020* w wyniku koncentracji rozwiązań na wybranych obszarach rozwoju oraz zagospodarowania przestrzeni gminy Warlubie.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ zintegruje rozwiązania na rzecz wzrostu społeczno-gospodarczego i wzmocni rozwój lokalnych specjalizacji opartych o zasoby i potencjały rozwoju Gminy Warlubie.

Ponadto *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* określa mechanizmy wsparcia, oraz źródła i instrumenty finansowania przy maksymalizacji udziału środków zewnętrznych UE dla realizacji zaplanowanych zadań strategicznych.

W wyniku realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* nastąpi efektywne wykorzystanie zasobów i infrastruktury, jakie zbudowano realizując *Strategię Rozwoju Gminy Warlubie 2007-2013*.

Podstawą systemu zarządzania rozwojem społeczno - gospodarczym będzie tworzenie lokalnych partnerstw, pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i udział podmiotów, organizacji społecznych i instytucji, znajdujących się na terenie Gminy Warlubie.

W procesie planowania Strategii wytypowano następujące główne obszary rozwoju Gminy Warlubie m.in. infrastruktura, gospodarka, edukacja, rekreacja sport i turystyka, zagospodarowanie przestrzeni dla tworzenia dobrej, jakości życia mieszkańców, zdrowie i bezpieczeństwo.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ buduje ramy długookresowego rozwoju w formie planowanych do wdrożenia zadań rozwojowych przy udziale lokalnej społeczności. Partycypacyjny charakter *Strategii* wyraża się udziałem przedstawicieli różnych środowisk z terenu Gminy Warlubie w konsultacjach dokumentu, a następnie jego wdrażaniu.

Niniejszy dokument przygotowany został przez Samorząd Gminy Warlubie z inicjatywy Wójta Gminy Warlubie przy aktywnym udziale przedstawicieli społeczności lokalnej: radnych, mieszkańców, organizacji społecznych. Dokument prezentuje wyniki aktualnej analizy społeczno-gospodarczej Gminy Warlubie wraz z wynikającymi z tej analizy głównymi kierunkami rozwojowymi dla Gminy Warlubie w perspektywie do roku 2020. Na podstawie diagnozy prospektywnej zidentyfikowano główne obszary oddziaływania strategicznego, a także cel główny *Strategii* oraz cele operacyjne i odpowiadające im główne zadania rozwojowe. *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* oparta została o wytyczne dokumentów strategicznych nowej perspektywy finansowej UE 2014 -2020. *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowi podstawę dla wyboru rocznych zadań wspieranych z budżetu gminy i środków zewnętrznych przez Samorząd Gminy Warlubie. Ponadto w dokumencie zawarto opis systemu wdrażania, a także wskazano źródła finansowania i głównych partnerów realizacyjnych oraz grupy odbiorców realizacyjnych głównych zadań strategicznych.

II. METODOLOGIA

Zgodnie z nowymi wytycznymi planowania rozwoju regionalnego w ramach polityki spójności UE na lata 2014- 2020 w procesie planowania *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*, przyjęto następujące rozwiązania:

- Tematyczne ujęcie obszarów rozwoju w *Strategii* na lata 2014-2020.
- Określenie źródeł finansowania przedsięwzięć w tym w ramach programów operacyjnych oraz *Kujawsko-Pomorskiego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020)*.
- udział i partycypację środowiskową grup społecznych w określeniu głównych kierunków rozwojowych i zadań strategicznych Gminy Warlubie.
- koncentrację wsparcia celów strategicznych na zintegrowanych przedsięwzięciach rozwojowych.

Dokument *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* został opracowany przy uwzględnieniu następujących etapów planowania:

- Przeprowadzenie Diagnozy stanu rozwoju Gminy Warlubie w podstawowych obszarach funkcjonowania Gminy Warlubie oraz analizy głównych uwarunkowań rozwoju Gminy.
- Określenie kierunków rozwojowych dla Gminy Warlubie.
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych na terenie Gminy Warlubie z udziałem przedstawicieli wielu środowisk i grup społecznych, w tym radnych Gminy Warlubie. Konsultacje o charakterze przekrojowym oraz tematycznym pozwoliły na ocenę stanu realizacji zadań także wyznaczonych w poprzedniej *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2007-2013*. Ponadto w drodze konsultacji społecznych i samorządowych w dniach 24 września 2013 roku oraz 16 października 2013 roku w Urzędzie Gminy Warlubie, dokonano także ustaleń w zakresie podstawowych kierunków rozwoju i głównych zadań strategicznych, jakie wyznacza *Strategia* na lata 2014-2020.
- Wyznaczenie głównych obszarów tematycznych w planowaniu rozwoju na lata 2014-2020
- Wybór celów strategicznego rozwoju, celów operacyjnych/zadań na lata 2014-2020 oraz wskazanie grup odbiorców i głównych partnerów realizacji *Strategii*, zgodnie z wytycznymi *Strategii Europa 2020* oraz dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi na lata 2014-2020.
- Wyznaczenie interwencji i źródeł finansowania *Strategii* i osiągnięcia celów operacyjnych przy zachowaniu koncentracji na zakładanych efektach.

W wyniku planowania strategicznego zidentyfikowano główne potrzeby rozwojowe Gminy Warlubie oraz ustalono optymalne sposoby realizacji zadań strategicznych w celu realizacji potrzeb mieszkańców Gminy Warlubie. W procesie tym uwzględniono zarówno wewnętrzne zasoby i potencjały rozwojowe Gminy Warlubie oraz zewnętrzne uwarunkowania realizacji zadań strategicznych na lata 2014-2020.

Przeprowadzone analizy pozwoliły na identyfikację głównych uwarunkowań rozwojowych Gminy Warlubie. Określono także główne priorytety w zakresie potrzeb rozwojowych Gminy Warlubie zgodnie z sygnalizowanymi przez mieszkańców potrzebami. Cele strategiczne należy rozumieć, jako „pakiety działań”, zadań – wyznaczone zgodnie z zasadami koncentracji zasobów i środków oraz celowej interwencji Samorządu Gminy Warlubie. Realizacja celów *Strategii* nastąpi w postaci spójnych i komplementarnych działań w danym obszarze rozwoju Gminy Warlubie. Jest to odejście od realizacji wyłącznie pojedynczych, wycinkowych zadań w Gminie na rzecz działań kompleksowych,

wykonywanych w określonej przestrzeni i przy jej odpowiednim, zrównoważonym zagospodarowaniu. W tym ujęciu każdy z celów *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* realizowany może być za pomocą kilku działań i zadań, uzupełniających się wzajemnie i powodujących rozwój społeczno-gospodarczy w określonej sferze funkcjonowania Gminy np. rozwój sfery społecznej, gospodarczej, kulturalnej, edukacyjnej czy sportowo – rekreacyjnej. Zachowano przy tym, wynikający z przyjętych kierunków rozwojowych: infrastruktura, aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców oraz poprawa, jakości życia mieszkańców, układ celów strategicznych.

W takim podejściu do planowania rozwoju Gminy *Strategia* obejmuje kompleksowe działania w wyznaczonych kierunkach, uwzględniających całość zagadnień istotnych dla rozwoju danej dziedziny funkcjonowania Gminy Warlubie. Dla realizacji danego kierunku strategicznego rozwoju formułowane będą zadania w planie rocznym zgodnie z planowaniem budżetowym Gminy Warlubie. W ten sposób zachowana zostanie celowość wyboru zadań dla realizacji przyjętych kierunków rozwoju i możliwość reagowania podczas wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* na rozwiązywanie konkretnych problemów poprzez realizację przedsięwzięć inwestycyjnych lub innych zmierzających dla osiągnięcia zakładanych celów strategicznych Gminy Warlubie.

W wyniku przyjętej metodologii planowania strategicznego dokument *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowi narzędzie kreowania rozwoju Gminy, poprzez zintegrowanie dostępnych instrumentów finansowych i regulacyjnych Samorządu Gminy Warlubie dla osiągnięcia określonych celów i koncentracji działań. *Strategia* obejmuje zagadnienia, na które Samorząd Gminy Warlubie i jego partnerzy mają rzeczywisty wpływ. W *Strategii* uwzględniono specyfikę różnych obszarów i terenów Gminy Warlubie oraz różnych sektorów gospodarki. *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowi nowoczesne ujęcie procesu rozwojowego, koncentrującego się nie tylko na realizacji harmonogramu zadań, ale przyjmującego spojrzenie przestrzenne i zakładające wielowątkowy rozwój, poszczególnych, uzupełniających się wzajemnie sfer funkcjonowania Gminy.

Ponadto *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* została skoncentrowana na realizacji kierunków działań uwzględniających dokonane wybory strategiczne, w formie silniejszej koncentracji tematycznej i przestrzennej w działaniu Samorządu Gminy Warlubie.

wykonywanych w określonej przestrzeni i przy jej odpowiednim, zrównoważonym zagospodarowaniu. W tym ujęciu każdy z celów *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* realizowany może być za pomocą kilku działań i zadań, uzupełniających się wzajemnie i powodujących rozwój społeczno-gospodarczy w określonej sferze funkcjonowania Gminy np. rozwój sfery społecznej, gospodarczej, kulturalnej, edukacyjnej czy sportowo – rekreacyjnej. Zachowano przy tym, wynikający z przyjętych kierunków rozwojowych: infrastruktura, aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców oraz poprawa, jakości życia mieszkańców, układ celów strategicznych.

W takim podejściu do planowania rozwoju Gminy *Strategia* obejmuje kompleksowe działania w wyznaczonych kierunkach, uwzględniających całość zagadnień istotnych dla rozwoju danej dziedziny funkcjonowania Gminy Warlubie. Dla realizacji danego kierunku strategicznego rozwoju formułowane będą zadania w planie rocznym zgodnie z planowaniem budżetowym Gminy Warlubie. W ten sposób zachowana zostanie celowość wyboru zadań dla realizacji przyjętych kierunków rozwoju i możliwość reagowania podczas wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* na rozwiązywanie konkretnych problemów poprzez realizację przedsięwzięć inwestycyjnych lub innych zmierzających dla osiągnięcia zakładanych celów strategicznych Gminy Warlubie.

W wyniku przyjętej metodologii planowania strategicznego dokument *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowi narzędzie kreowania rozwoju Gminy, poprzez zintegrowanie dostępnych instrumentów finansowych i regulacyjnych Samorządu Gminy Warlubie dla osiągnięcia określonych celów i koncentracji działań. *Strategia* obejmuje zagadnienia, na które Samorząd Gminy Warlubie i jego partnerzy mają rzeczywisty wpływ. W *Strategii* uwzględniono specyfikę różnych obszarów i terenów Gminy Warlubie oraz różnych sektorów gospodarki. *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowi nowoczesne ujęcie procesu rozwojowego, koncentrującego się nie tylko na realizacji harmonogramu zadań, ale przyjmującego spojrzenie przestrzenne i zakładające wielowątkowy rozwój, poszczególnych, uzupełniających się wzajemnie sfer funkcjonowania Gminy.

Ponadto *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* została skoncentrowana na realizacji kierunków działań uwzględniających dokonane wybory strategiczne, w formie silniejszej koncentracji tematycznej i przestrzennej w działaniu Samorządu Gminy Warlubie.

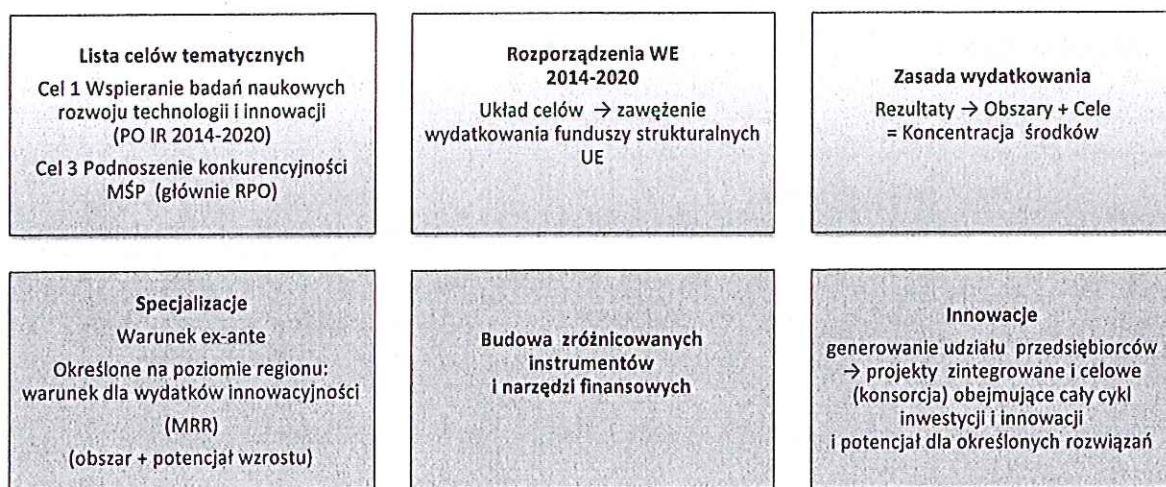
III. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI UE 2014-2020 I STRATEGIAMI KRAJOWYMI

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ zaplanowana została zgodnie z wytycznymi programowania rozwoju na lata 2014-2020. Strategia zachowuje spójność celów rozwojowych w odniesieniu do dokumentów europejskich, w tym głównie Strategii Europa 2020 oraz dokumentów krajowych i regionalnych. Strategia zachowuje powiązania między dokumentami poszczególnych szczebli programowania rozwoju.

Na poziomie europejskim Strategia Europa 2020 wyznacza następujące elementy planowania strategicznego tj:

- koncentracja inwestycji na obszarach kluczowych dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia danej Gminy (obszaru), poprzez stosowanie wspólnego zestawu zasad dla realizacji zadań strategicznych, obowiązujących we wszystkich europejskich funduszach strukturalnych na lata 2014-2020 (Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskim Funduszu Społecznym, Funduszu Spójności, Europejskim Funduszu Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim);
- przeznaczenie większości środków na ograniczoną liczbę obszarów i kierunków rozwoju, ściśle powiązanych z celami Strategii „Europa 2020”; w szczególności ukierunkowanie środków na wsparcie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców, konkurencyjność lokalnej gospodarki oraz przejście do zrównoważonej gospodarki niskoemisyjnej i zapewnienie włączenia społecznego mieszkańców.

Rys.1. Kluczowe elementy nowej polityki rozwoju regionalnego UE 2014-2020

Źródło danych: dane Strategia Europa 2020

W planowaniu rozwoju na lata 2014-2020, którego wynikiem jest *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* uwzględniono nowe elementy charakteryzujące proces rozwoju regionalnego m.in.:

- celowe wydatkowanie funduszy na określenie zintegrowane programy, projekty;
- podnoszenie konkurencyjności lokalnej gospodarki oraz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw;
- koncentracja środków na określonych celach strategicznych;
- wspieranie rozwoju oparte na lokalnych potencjałach i zasobach (specjalizacje),
- włączenie zróżnicowanych form finansowania zadań strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ jest dokumentem spójnym z zasadami planowania oraz komplementarnym z innymi dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi, w tym: *Długookresową Strategią Rozwoju Kraju (DSRK)*; *Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju (ŚSRK)*, 9 strategiami zintegrowanymi, strategiami ponadregionalnymi; *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK)*, a także *Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego Plan Modernizacji 2020 +*, a także *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko- Pomorskiego (PZPW)*.

Rys. 2. Miejsce *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* w systemie programowania rozwoju:

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Projekt Umowy Partnerskiej, Warszawa 2013.

Kluczowe znaczenie dla zaprezentowanego kształtu programowania rozwoju Gminy Warlubie na lata 2014-2020 ma powiązanie zaplanowanych w ramach *Strategii*, kierunków i celów rozwojowych w powiązaniu z celami określonymi w następujących dokumentach strategicznych na lata 2014-2020:

1. Strategia UE *Europa 2020*;
2. Krajowy Program Reform;
3. Strategia Rozwoju Kraju 2020;
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie wraz ze strategiami zintegrowanymi:
 - a) Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki 2020;
 - b) Strategia Rozwoju Zasobów Ludzkich 2020;
 - c) Strategia Rozwoju Transportu 2020;
 - d) Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko 2020;
 - e) Sprawne Państwo 2020;
 - f) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020;
 - g) Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022;
 - h) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa;
5. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
6. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Plan Modernizacji 2020+
7. Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020.

Realizacja *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* przyczyni się do wypełnienia następujących priorytetów, określonych w dokumencie *Stanowisko służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie programów w Polsce na lata 2014-2020* tj.:

- Rozwoju nowoczesnej infrastruktury sieciowej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;
- Zwiększenia aktywności zawodowej poprzez poprawę zatrudnienia, włączenia społecznego i edukacji;
- Budowy gospodarki przyjaznej środowisku i oszczędzającej zasoby naturalne.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ zachowuje podejście zintegrowane do rozwoju danego obszaru, przestrzeni, miejsca i koncentrację na wspieraniu działań, zmierzających do wzmocnienia i wykorzystania wewnętrznych potencjałów rozwoju Gminy Warlubie.

IV. DIAGNOZA

4.1. Informacje ogólne o Gminie

Warlubie położone jest w północnej części Województwa Kujawsko-Pomorskiego w powiecie świeckim. Gmina zajmuje obszar blisko 201 km², w skład gminy wchodzi 9 miejscowości sołectkich: Bąkowo, Buśnia, Bzowo, Krusze, Lipinki, Płochocin, Płochocinek, Warlubie, Wielki Komorsk. Ponad połowa jej obszaru to kompleksy leśne (55, 2 %), przylegające do Borów Tucholskich, co tworzy bogate walory krajobrazowe, przyrodnicze, naturalne samej Gminy oraz jej otoczenia.

Gmina Warlubie jest gminą wiejską o średniej liczbie mieszkańców. Ma ona powierzchnię 20111 ha, znajduje się w niej 39 miejscowości liczących około 6600 mieszkańców. Podstawowe dane statystyczne dotyczące gminy Warlubie zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 1. Podstawowe dane statystyczne Gmina Warlubie

Kategoria:	2010	2011	2012
liczba miejscowości	39		
liczba sołectw	9		
powierzchnia w ha	20111	20111	20111
ludność	6626	6660	6629
ludność na 1 km ²	33	33	33
kobiety na 100 mężczyzn	103	100	101
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,4	54,8	55,5
szkoły podstawowe i gimnazjalne	6	6	6
liczba ludności na 1 zakład opieki zdrowotnej	3313	3330	3315
turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania	1	1	-
mieszkania oddane do użytkowania	10	6	4
pracujący na 1000 ludności (bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)	133	138	136
bezrobotni zarejestrowani	560	550	486
procent ludności korzystający z instalacji wodociągowej	68,6	68,9	70
procent ludności korzystający z instalacji kanalizacyjnej	32,3	32,4	32,6

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Jak wykazuje powyższe zestawienie w okresie ostatnich trzech lat kalendarzowych pojawiły się zjawiska, wynikające z ogólnej sytuacji demograficznej tj. zmniejszenie liczby ludności Gminy, przyrost ludności w wieku nieprodukcyjnym w Gminie, czy zmniejszenie liczby oddanych mieszkań do użytkowania. Za pozytywną tendencję uznać należy rozwój infrastrukturalny Gminy, wyrażający się m.in. dostępem do instalacji wodociągowej na terenie gminy czy kanalizacji.

4.2. Uwarunkowania administracyjne

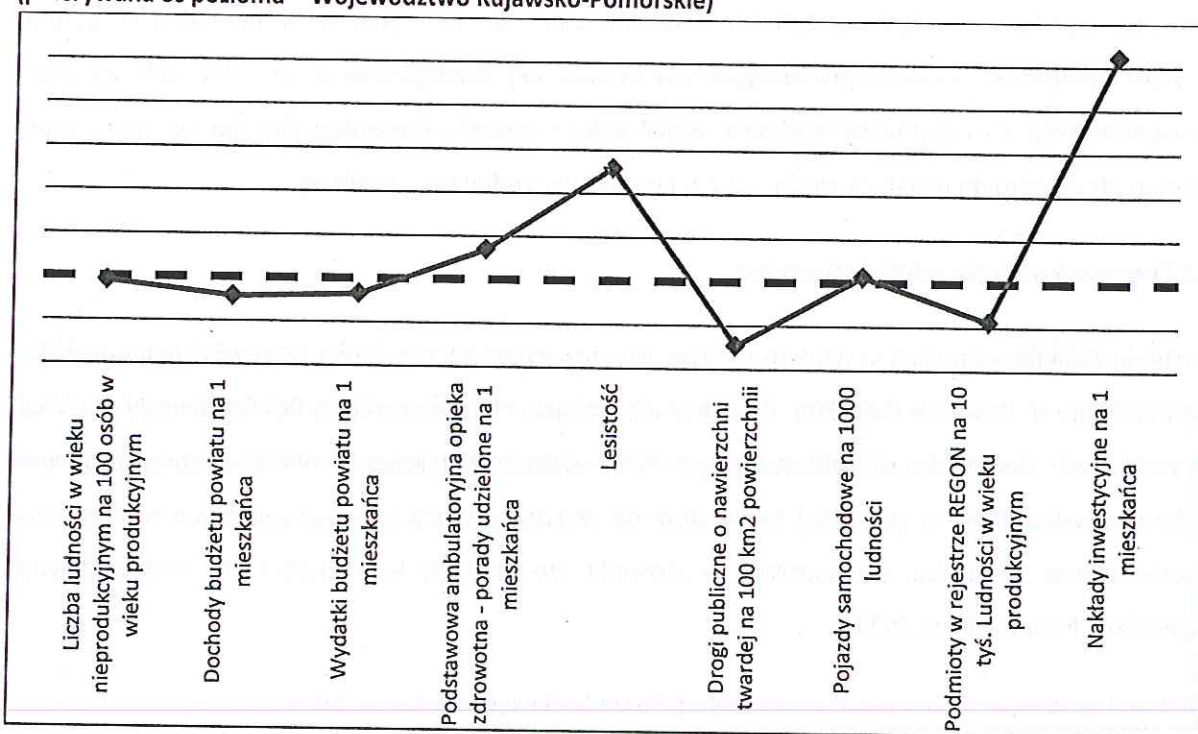
Warlubie zlokalizowane jest w jednym z najbardziej rozwojowych powiatów Województwa Kujawsko-Pomorskiego tj. Powiecie świeckim. Podstawową sytuację charakteryzującą Powiat Świecki w relacji do wybranych elementów charakteryzujących Województwo Kujawsko-Pomorskie, zaprezentowano w formie wskaźników w poniższej tabeli oraz na wykresie. Wartości poszczególnych wskaźników przedstawiono w postaci procentowej w stosunku do średniej występującej w Województwie Kujawsko – Pomorskim w 2011r.

Tabela 2. Wybrane wskaźniki powiatowe w relacji do średniej województwa w 2011r.

Kategoria:	Powiat	Województwo
Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	98,4	100
Dochody budżetu powiatu na 1 mieszkańca	91,6	100
Wydatki budżetu powiatu na 1 mieszkańca	93,2	100
Podstawowa ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady udzielone na 1 mieszkańca	114	100
Lesistość	151,7	100
Drogi publiczne o nawierzchni twardej na 100 km ² powierzchni	70,9	100
Pojazdy samochodowe na 1000 ludności	102,8	100
Podmioty w rejestrze REGON na 10 tyś. Ludności w wieku produkcyjnym	82,6	100
Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca	204,2	100

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Rys. 3 Wybrane wskaźniki powiatowe w relacji do średniej województwa w 2011r.
(przerywana oś pozioma – Województwo Kujawsko-Pomorskie)

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Jak można zauważyć liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym, dochody oraz wydatki budżetu Powiatu Świeckiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca reprezentują poziom tylko nieznacznie mniejszy od średniej województwa. Duża dysproporcja występuje w przypadku wskaźnika lesistości który jest aż o 51, 7% wyższy od średniego wskaźnika dla całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz w zakresie nakładów inwestycyjnych przypadających na 1 mieszkańca, które są ponad dwukrotnie wyższe. Udział w tych dominantach ma Gmina Warlubie.

Charakteryzując sytuację w samej Gminie Warlubie uwzględniono w niniejszej Diagnozie główne czynniki, mające wpływ na funkcjonowanie Gminy tj:

- Uwarunkowania geograficzne i środowiskowe.
- Infrastruktura i inwestycje.
- Sfera społeczna.
- Sfera ekonomiczna.
- Gospodarka.

4.3. Uwarunkowania geograficzne i środowiskowe

Gmina Warlubie leży w lewym brzegu Wisły, a ponad połowa jej obszaru to kompleksy leśne przylegające do Borów Tucholskich. Cała niemal gmina objęta jest wieloprzestrzennymi formami

przyrody. Gmina leży w granicach Leśnego Kompleksu Promocyjnego „ Bory Tucholskie”, występują tu również lasy ochronne, użytki ekologiczne i pomniki przyrody. Obszar gminy leży w granicach projektowanego Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie.

Dominującą cechą środowiska naturalnego Gminy Warlubie jest występowanie warunków rolnych i leśnych. Zasoby leśne są bogatym elementem środowiskowym Gminy. Wskaźnik lesistości dla Gminy Warlubie wynosi 55,9%. Całkowita powierzchnia lasów wynosi 11 237, 7 ha. Szczegółowe dane na temat zalesienia przedstawia poniższa tabela.

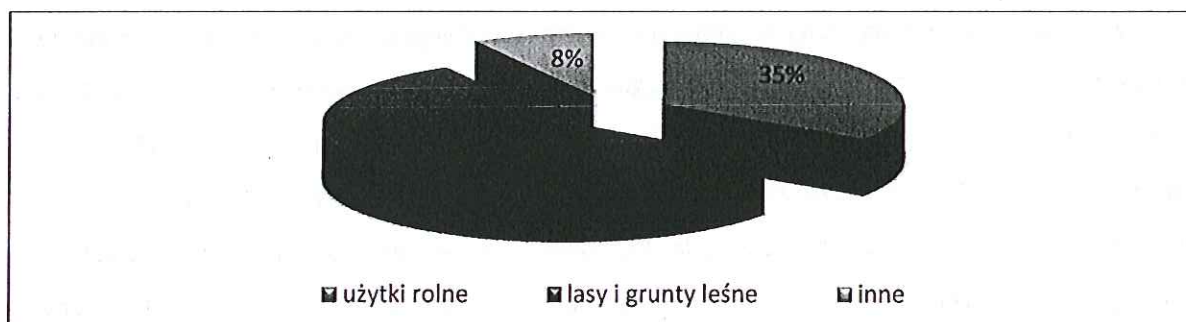
Tabela 3. Lasy w gminie Warlubie (stan na dzień 31 grudnia 2011r.).

Kategoria:	Wartość:
powierzchnia lasów ogółem w ha	11237,7
w tym lasy publiczne	10849,3
w tym własność gminy	4,7
lesistość w procentach	55,9

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Gmina stanowi obszar o przeciętnych uwarunkowaniach dla rozwoju rolnictwa; wschodnia część gminy leży w granicach terenów zalewowych i zagrożonych powodzią. W ramach koncepcji zagospodarowania przestrzennego wprowadzono ustalenia w zakresie kierunków rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Planuje się rozwój rolnictwa niekonwencjonalnego oraz wprowadzanie przekształceń obszarów wiejskich w kierunku aktywizacji działalności pozarolniczych, szczególnie na gruntach o niskiej produktywności rolniczej. Szczegółowa struktura gruntów przedstawia się następująco: użytki rolne stanowią około 35% wszystkich gruntów, obszar pokryty lasami i gruntami leśnymi wynosi 57% wszystkich obszarów gminy, na pozostałą część przypada 8%.

Rys.4. Struktura gruntów Gminy Warlubie

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

W zakresie wieloprzestrzennych form przyrodniczych na terenie Gminy Warlubie znajdują się m.in.:

- rezerwat "Kuźnica",
- rezerwat "Osiny",
- projektowany Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie,
- Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego,
- Wdecki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wschodni Borów Tucholskich,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Dolina rzeki Sobińska Struga",
- Leśny Kompleks Promocyjny "Bory Tucholskie".

Uwarunkowania środowiskowe dotyczą także następujących obszarów objętych wyznacznikami NATURA 2000:

- 1. PLB040003 - Dolina Dolnej Wisły.
- 2. PLB220009 - Bory Tucholskie.

W ramach *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego* planowane jest podjęcie następujących działań dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu na terenie Gminy Warlubie:

- gmina przewidziana do objęcia zintegrowanym systemem ekologicznym;
- gmina przewidziana do objęcia projektowanym rezerwatem biosfery „Bory Tucholskie”;
- proponowana do włączenia w system sieci ekologicznej Natura 2000;
- planowane jest utrzymanie walorów ekologicznych kompleksów leśnych;
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej i powiększanie zasobów leśnych.

4.4. Infrastruktura i inwestycje

Gmina Warlubie jest gminą dobrze skomunikowaną, przebiegają przez nią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne a także główna linia kolejowa. Przez Gminę przebiega droga krajowa E75 (Gdańsk – Częstochowa) oraz droga wojewódzka nr 214 (Warlubie – Łeba). Na terenie Gminy Warlubie znajduje się także węzeł przebiegającej przez Województwo Kujawsko-Pomorskie autostrady A-1. Tereny przyległe do węzła Warlubie i układ dróg lokalnych są czynnikiem powodującym zwiększenie dostępności Gminy. Ponadto, przylegające do obszaru węzła tereny, powalają na uruchomienie inwestycji i Gminnego Parku Przemysłowego wraz z inkubatorem przedsiębiorczości. Infrastruktura rozwoju przedsiębiorczości jest jednym z kluczowych czynników przewagi konkurencyjnej Gminy.

Ponadto przez teren Gminy przebiega linia energetyczna WN 220 kV, znajduje się tu również stacja transformatorowa 110 kV.

Gmina posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków, która obsługuje 3397 osób w gminie. Znajduje się tu również składowisko odpadów komunalnych przewidziane do rekultywacji.

W Gminie znajdują się trzy ujęcia wód podziemnych dla wodociągu grupowego. Gmina nie jest zgazyfikowana. Samorząd podejmuje rozmowy z odpowiednimi podmiotami celem rozwiązania problemów z zaopatrzeniem w gaz mieszkańców Gminy.

W ramach strategicznych działań rozwojowych na bazie *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie* w Gminie realizowane lub zrealizowano już następujące inwestycje podnoszące poziom infrastruktury gminnej:

- Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy szkole podstawowej w Wielkim Komorsku (koszt 2,496,217.69 zł)
- Przebudowa chodnika oraz kanalizacji deszczowej w miejscowości Warlubie (koszt 541,323.36 zł)
- Budowa budynku użyteczności publicznej (świetlica wiejska) wraz z wjazdem i placem manewrowym w Płochocinie (koszt 247,482.56 zł)
- Budowa budynku użyteczności publicznej (świetlica wiejska) wraz z wjazdem i placem manewrowym w Bąkowie (koszt 262,254.81 zł)
- Wykonanie odcinka drogi gminnej w technologii asfaltu w Lipinkach (koszt 258,824.00 zł)
- Wykonanie odcinka drogi gminnej asfaltowej w Płochocinku (koszt 77,423.60 zł)
- Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Buśni (koszt 560,266.83 zł)
- Docieplenie budynków Zespołu Szkół w Warlubiu (koszt 495,600.00 zł)
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Warlubiu (koszt 6,569,241.32 zł)
- Rozbudowa budynku użyteczności publicznej o klatkę schodową w Lipinkach (koszt 143,859.00 zł)
- Realizacja ciągu spacerowego i skweru w Warlubiu (koszt 448,779.97 zł)
- Budowa obszaru rekreacyjnego w Warlubiu – „rolkowisko” (koszt 536,268.62 zł)
- Sieć wodociągowa z przyłączami w miejscowości Krusze (koszt 1,058,863.78 zł)
- Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Bąkowo (koszt 3,384,738.80 zł)
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Krusze (koszt 798,318.80 zł)

Całkowita wartość wymienionych inwestycji wynosi 17,879,463.14 zł.

Wykazane inwestycje są czynnikiem rozwojowym Gminy powodując wzrost konkurencyjności obszaru Gminy na tle powiatu i otoczenia, zapewniając stały rozwój infrastrukturalny oraz ukierunkowany także w wyniku rozbudowy infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjnej na poprawę jakości życia mieszkańców i osób zamieszkujących Gminę.

Dodatkowo planowane są następujące działania w zakresie kierunków rozwoju sieci drogowej i linii kolejowych:

- zagospodarowanie terenów węzłowych przy dojeździe do autostrady A-1;
- modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 1;
- przebudowa dróg wojewódzkich nr 238, 214 oraz 391;
- modernizacja linii kolejowej znaczenia państwowego nr 131/C-E65/ i przystosowanie jej do prędkości powyżej 120 km/h; wraz z przebudową przejazdu

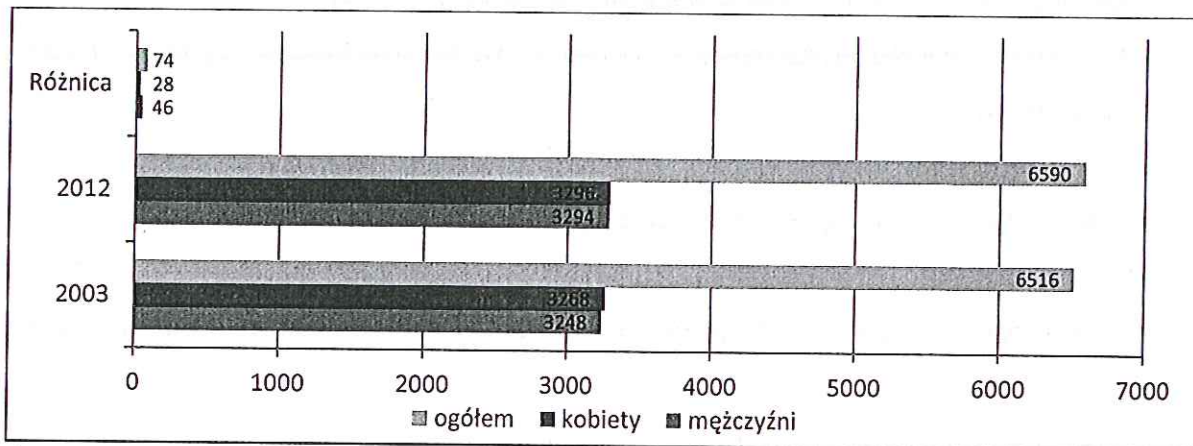
Powyższe inwestycje mają perspektywiczny dla społeczno –gospodarczego rozwoju Gminy Warlubie charakter.

4.5. Sfera społeczna

4.5.1. Struktura demograficzna mieszkańców gminy Warlubie

Gmina Warlubie jest jedną z większych gmin o charakterze wiejskim na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Liczba mieszkańców na koniec roku 2012 wynosiła 6590, z czego 3296 stanowiły kobiety zaś 3294 mężczyźni. Oznacza to niewielki wzrost względem roku 2003 o 28 kobiet i 46 mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

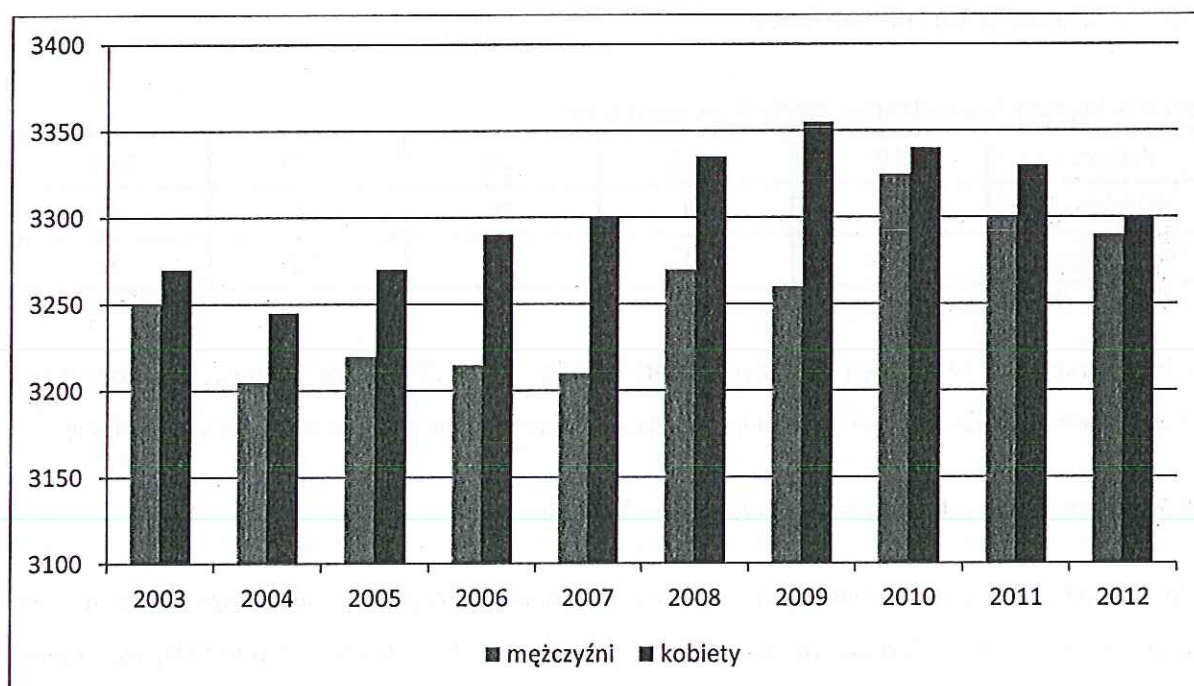
Rys.5. Liczba mieszkańców Gminy Warlubie (według faktycznego miejsca zamieszkania stan na 31 grudnia 2012r.)

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Szczegółowe zmiany w ilości kobiet i mężczyzn w latach 2003-2012 zamieszczono na wykresie numer 2. Należy tu zwrócić uwagę, że największą ilość kobiet odnotowano w roku 2009, wówczas widoczna była również duża dysproporcja w ilości kobiet i mężczyzn. Dysproporcja ta zmalała w roku 2012, gdzie wykazano nieznaczną przewagę kobiet nad mężczyznami, co odpowiada normalnemu zbilansowaniu tej struktury. Najmniejsza ilość mieszkańców w tym okresie przypada na rok 2004. Również warto zaznaczyć, że w całym okresie odnotowano przewagę ilości kobiet nad ilością mężczyzn w Gminie.

Rys.6. Liczba mężczyzn i kobiet w Gminie Warlubie w kolejnych latach.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany w liczbie ludności Gminy Warlubie wynikają z typowych zjawisk demograficznych takich, jak: migracja ludności z terenów silnie zurbanizowanych na tereny o mniejszym stopniu urbanizacji. Istotną rolę w tym procesie odgrywa duży ośrodek miejski, jakim jest Grudziądz. Z drugiej jednak strony w 2011r. notowane było ujemne saldo migracji zarówno na terenie gminy, jaki i powiatu. Przyrost naturalny był w obu tych jednostkach administracyjnych dodatni. Dokładne zestawienie porównawcze sytuacji w powiecie oraz w gminie Warlubie przedstawiono poniżej.

Tabela 4. Porównanie wybranych danych demograficznych dla gminy i powiatu 2011r.

Kategoria:	Powiat	Gmina
Ludność	99942	6629
w tym kobiety	50697	3324
Urodzenia żywe	1036	72
Zgony	892	68

Przyrost naturalny	144	4
Saldo migracji ogółem	-53	-35
Ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	20572	1491
produkcyjnym	64734	4263
poprodukcyjnym	14636	875

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Szczegółowe dane dotyczące salda migracji oraz liczby zameldowanych w Gminie Warlubie w latach 2007-2011 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Migracje ludności Gminy Warlubie na pobyt stały.

Kategoria:	2007	2008	2009	2010	2011
Zameldowani	80	78	70	62	38
Saldo migracji	-10	20	-5	-20	-35

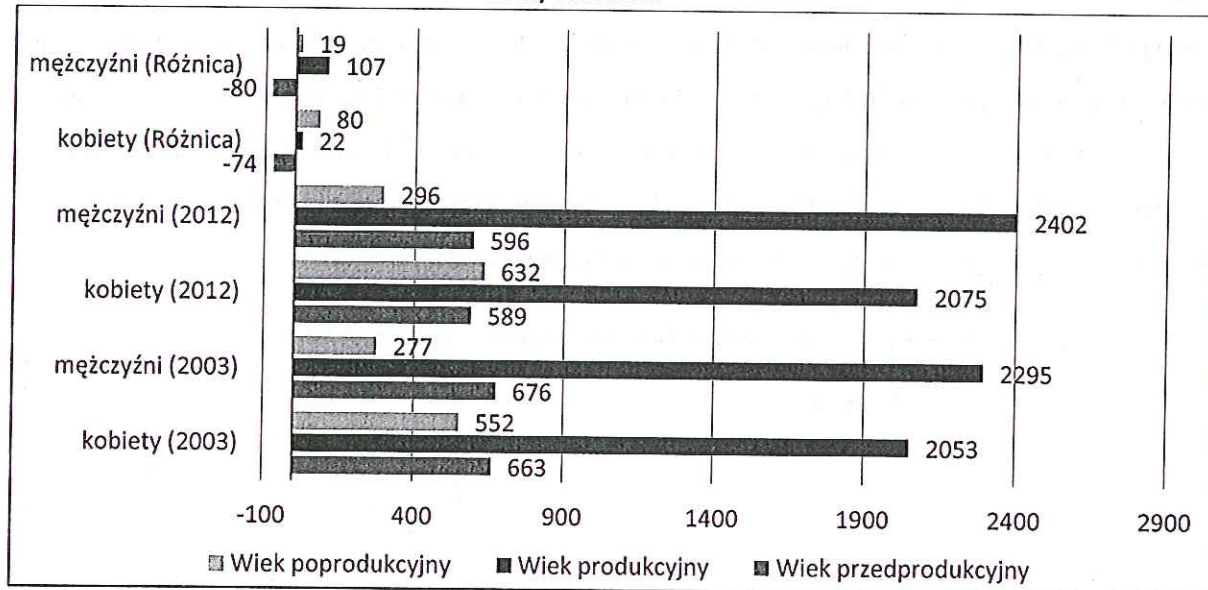
Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Saldo migracji we wszystkich badanych latach oprócz roku 2008 było ujemne, co powoduje, iż czynniki demograficzne stanowią jeden z kluczowych problemów rozwojowych Gminy Warlubie.

4.5.2. Struktura zawodowa mieszkańców Gminy Warlubie

Kolejnym istotnym zagadnieniem jest struktura mieszkańców czynnych zawodowo. Dane na ten temat zamieszczono na poniższym wykresie. Przedstawiono tam liczebność mieszkańców Gminy w ujęciu: wieku produkcyjnego, przedprodukcyjnego oraz poprodukcyjnego w latach 2003 oraz 2011.

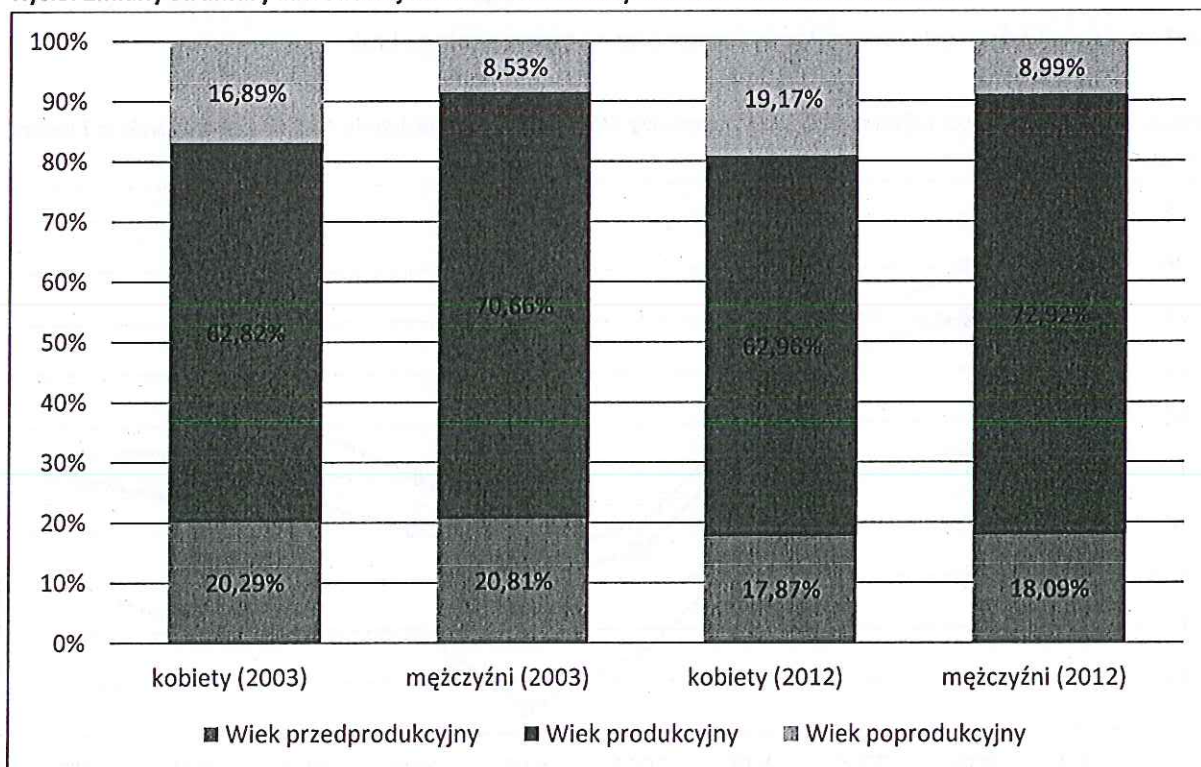
Rys.7. Struktura zawodowa mieszkańców Gminy Warlubie.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego 2012r.

Zdecydowaną większość osób wśród mieszkańców Gminy Warlubie stanowią ludzie w wieku produkcyjnym. W stosunku do roku 2003 główny przyrost w tej grupie dotyczył mężczyzn (107 osób). W analizowanym okresie wzrosła również ilość osób w wieku poprodukcyjnym. Zanotowano jednak znaczący spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, zarówno po stronie mężczyzn (ubytek 80 osób), jak i po stronie kobiet (74 osoby). Wskazuje to na starzenie się społeczeństwa, co stanowi jeden z ważniejszych problemów demograficznych Gminy Warlubie, podobnie, jak to ma miejsce na szerszą skalę w kraju czy w województwie. Zmiany w strukturze zawodowej mieszkańców Gminy Warlubie ilustruje poniży wykres.

Rys.8. Zmiany struktury zawodowej mieszkańców Gminy Warlubie w latach 2003-2012.

Źródło: Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Pod koniec roku 2012 kobiety w wieku produkcyjnym stanowiły prawie 63%, a biorąc pod uwagę mężczyzn prawie trzech na czterech należało do tej grupy. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym sytuuje się na poziomie 18% zarówno w przypadku mężczyzn, jaki i kobiet. Jeśli chodzi o wiek poprodukcyjny to wyraźna jest tutaj spora dysproporcja. Ponad dwie kobiety przypadają na jednego mężczyznę w tym wieku.

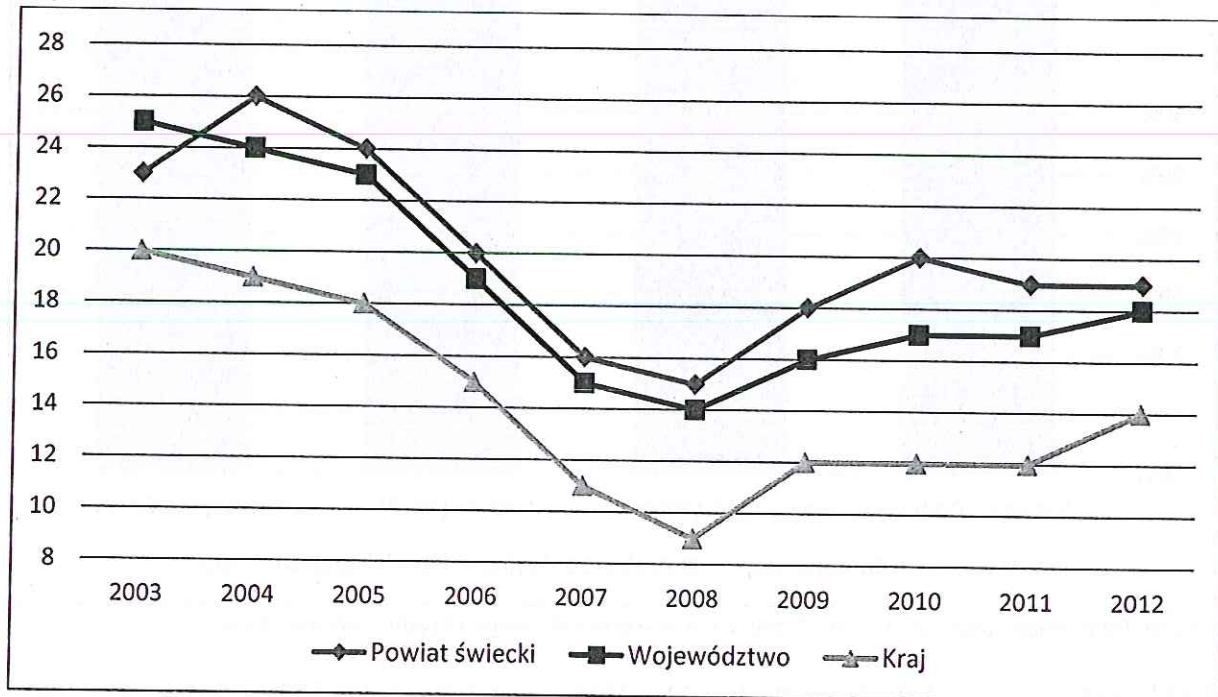
4.5.3. Stopa bezrobocia

Kolejnym istotnym elementem charakteryzującym strukturę społeczną Gminy Warlubie jest odsetek osób pozostających bez pracy. Osoby te stanowią bezpośrednią grupę rozwojową gotową do podjęcia pracy zawodowej.

Według stanu na dzień 31.12.2012r. liczba wszystkich bezrobotnych wynosiła na terenie Gminy 516 osób, w tym 229 kobiet. Poziom bezrobocia na dzień 31.12.2012r. na terenie powiatu świeckiego wynosił 18, 7% (Województwo Kujawsko-Pomorskie 17, 9%), liczbowo sytuacja przedstawia się następująco: liczba bezrobotnych ogółem wynosi 6 667 osób, w tym kobiety 3 737. Grupa wiekowa do 25 roku życia stanowi 25, 27% całej grupy osób pozostających bez pracy (1 685 osób).

Poniżej przedstawiono stopę bezrobocia rejestrowanego powiatu świeckiego w porównaniu ze stopą bezrobocia w województwie i kraju. W okresie 2003-2012 odnotowano, iż stopa bezrobocia na terenie powiatu świeckiego nieznacznie przewyższa tę stopę na terenie Województwa, która z kolei jest znacząco wyższa od średniej stopy bezrobocia na terenie całego kraju.

Rys.9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim i całym kraju.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

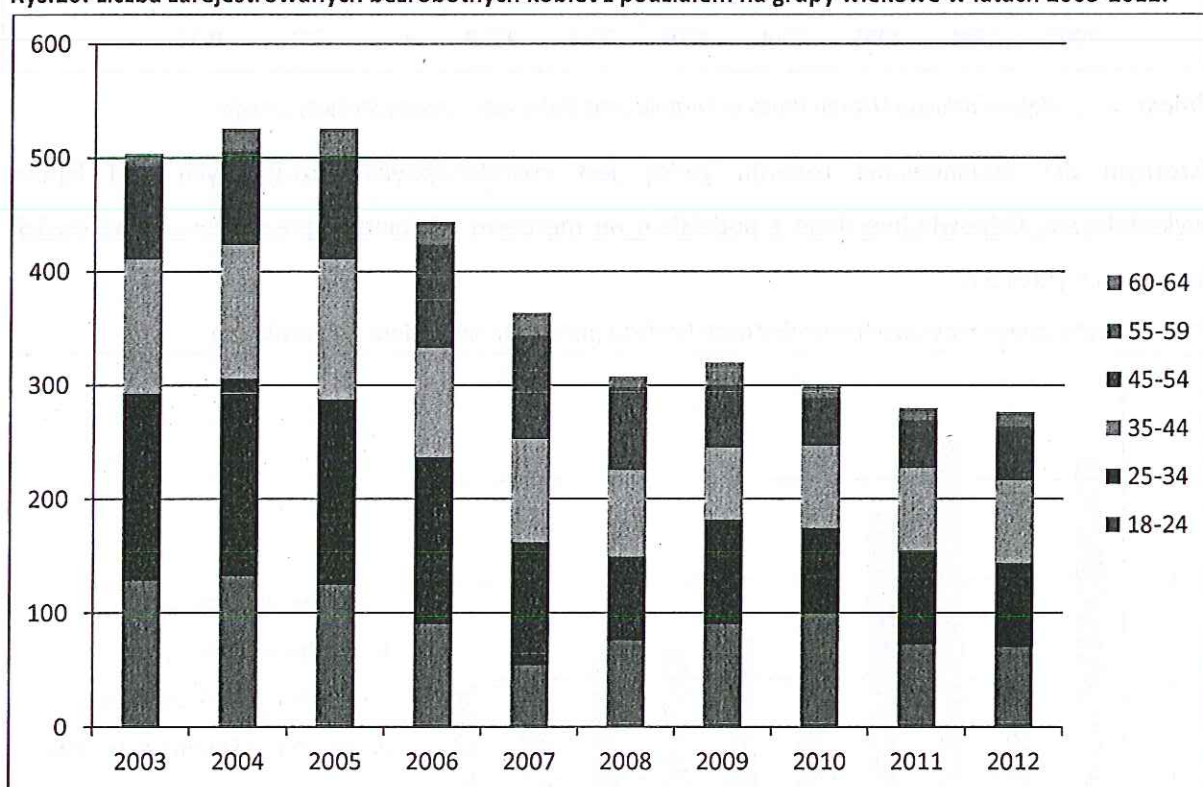
Dynamika zmian stopy bezrobocia w powiecie świeckim odpowiada dynamice zmian w całym kraju. Można uznać, że przedstawione zmiany są wynikiem czynników makroekonomicznych. Mimo tego należy zaznaczyć, że od roku 2010 w przypadku powiatu świeckiego mamy do czynienia ze spadkiem stopy bezrobocia przeciwnie do tendencji występującej w całej Polsce. Gmina Warlubie posiada najniższy poziom bezrobocia z gmin Powiatu Świeckiego.

W celu przeprowadzenia głębszej analizy problemu bezrobocia należy spojrzeć na zjawisko bezrobocia w ujęciu poszczególnych grup wiekowych. Dokładne dane na ten temat przedstawiono na poniższych wykresach.

Z uwagi na przyjęcie tej samej skali poniższe wykresy pozwalają na dokonanie porównania sytuacji w odniesieniu do grup: mężczyzn i kobiet. Porównując sytuację stwierdzić należy, że sumaryczna liczba bezrobotnych jest wyższa w przypadku kobiet. W podziale na poszczególne grupy wiekowe odnotowujemy jednak znaczne podobieństwo. W przedziale wiekowym trzy główne grupy bezrobotnych osób to następujące grupy wiekowe: 18-24 lat, 25-35 lat oraz 35-44 lata.

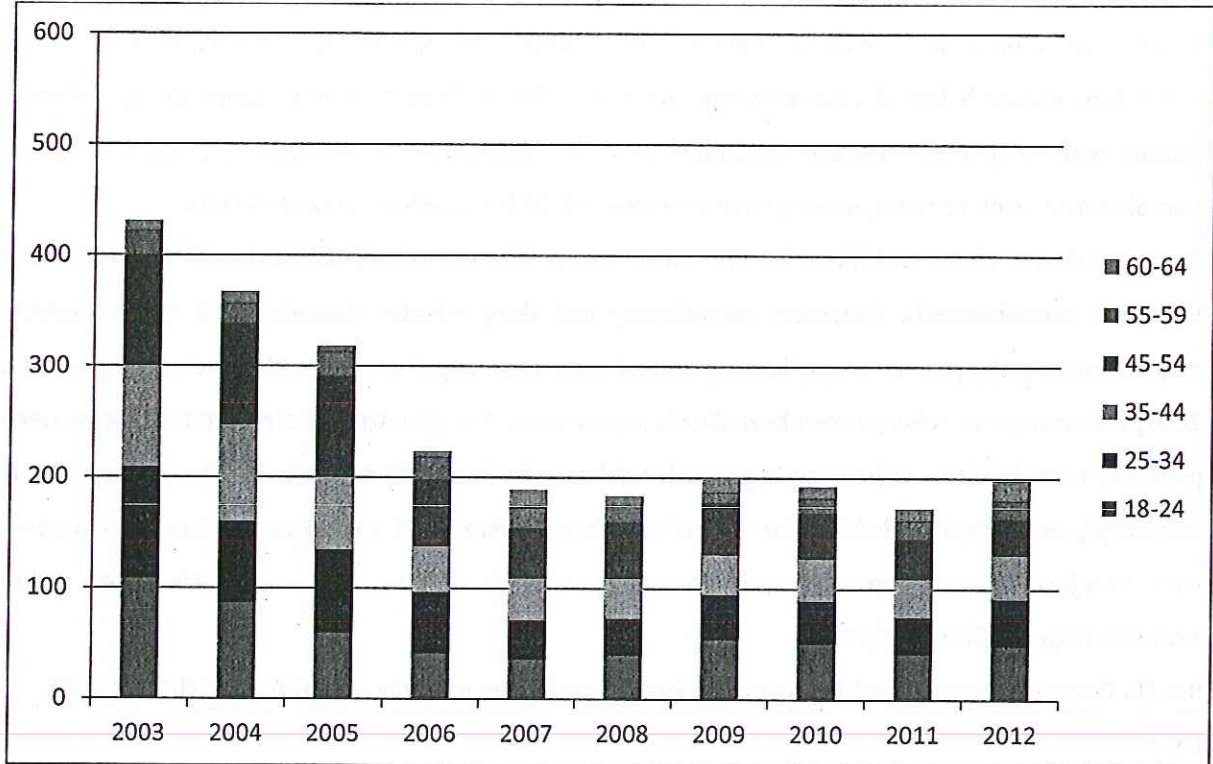
Grupy wiekowe 18-24 lat i 25-34 lat stanowią prawie 50% wszystkich zarejestrowanych w Gminie Warlubie bezrobotnych. Zwłaszcza niepokojący jest duży odsetek bezrobotnych ludzi młodych, dopiero wkraczających na drogę kariery zawodowej, jego najniższą wartość odnotowano w roku 2007, od którego to roku poziom bezrobocia się podnosi. Nie odnotowuje się natomiast wysokiego poziomu bezrobocia w najstarszych grupach wiekowych: 55-59 lat oraz 60-64 lata. Należy jednak zaznaczyć, że w ujęciu całościowym w porównaniu z rokiem 2003 widoczna jest znacząca zmiana, ilość zarejestrowanych bezrobotnych zmalała prawie o połowę, co wiązać się może także z saldem migracji Gminy Warlubie.

Rys.10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet z podziałem na grupy wiekowe w latach 2003-2012.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego

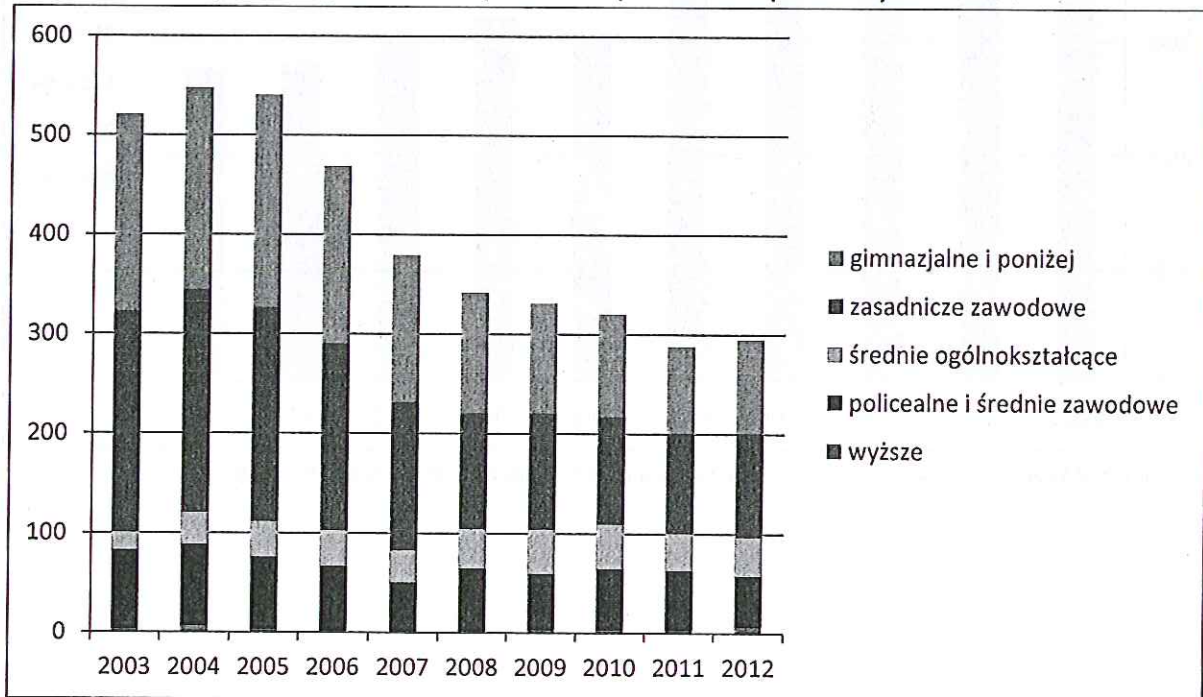
Rys.11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn z podziałem na grupy wiekowe w latach 2003-2012.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego

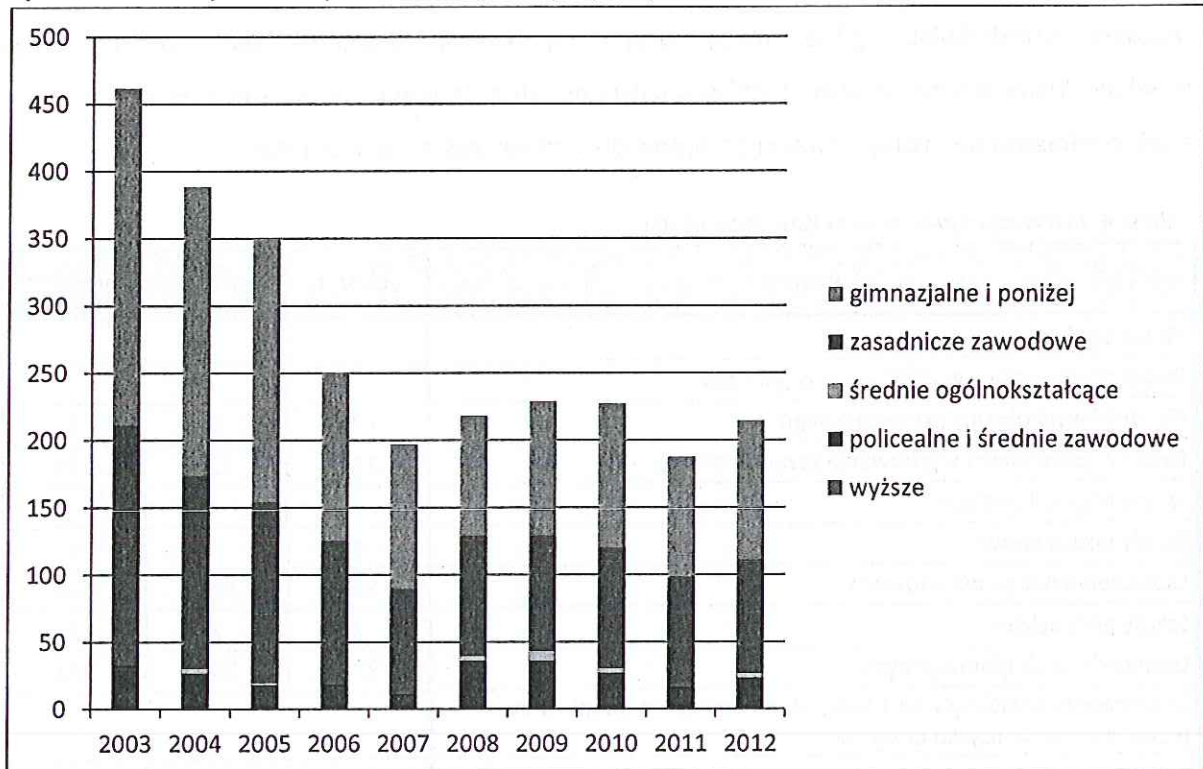
Istotnym dla zaplanowania rozwoju gminy jest charakterystyka bezrobotnych pod kątem wykształcenia. Odpowiednie dane z podziałem na mężczyzn i kobiety zaprezentowano na dwóch kolejnych wykresach.

Rys. 12 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet z podziałem na poziom wykształcenia.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego

Rys. 13 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn z podziałem na poziom wykształcenia.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższych zestawień wynika, iż wśród bezrobotnych osób dominują osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym bądź podstawowym. Te grupy stanowią większość osób bezrobotnych. W obu wypadkach istotną część stanowią również osoby o wykształceniu policealnym lub średnim zawodowym. W przypadku kobiet nieznaczna ilość bezrobotnych legitymowała się wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz wyższym. W przypadku mężczyzn osoby takie praktycznie nie występują z pominięciem jednostkowych przykładów. Przedstawiona tendencja zachowana jest kolejnych latach, można, zatem przyjąć, że taka struktura bezrobotnych jest stała na przestrzeni lat. Negatywnym zjawiskiem jest zmniejszenie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz towarzyszący jej wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Pomimo spadku liczby bezrobotnych negatywne jest ukształtowanie się struktury bezrobotnych według przedziałów wiekowych oraz płci. Uwzględnić także należy, iż spadek liczby bezrobotnych związany jest także z emigracją zarobkową tych osób oraz charakterem rolniczym Gminy Warlubie.

4.5.4. Edukacja

Gmina Warlubie podzielona jest na poszczególne obwody szkolne pomiędzy trzy placówki oświatowe: w Warlubiu, Lipinkach i Wielkim Komorsku. W gminie funkcjonują trzy szkoły podstawowe i jedno gimnazjum. Szkoły podstawowe znajdują się w miejscowościach: Lipinki, Wielki

Komorsk oraz Warlubie, ponadto w Warlubiu znajduje się Gimnazjum. Na terenie Gminy funkcjonują oddziały przedszkolne, gdzie mogą uczyć się dzieci, przygotowujące się do nauki w szkole. Dane dotyczące liczby placówek oświatowych oraz ilości dzieci do nich uczęszczających, a także infrastruktury komputerowej dostępnej dla uczniów zestawiono poniżej.

Tabela 6. Instytucje oświatowe w Gminie Warlubie

Kategoria	2009/10	2010/11	2011/12
Żłobki ogółem	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach w ciągu roku	-	-	-
Placówki wychowania przedszkolnego	3	3	3
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	127	135	178
w tym w przedszkolach	-	-	-
Szkoły podstawowe	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	532	525	503
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	322	301	303
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów			
podstawowych	11	11	9
gimnazjalnych	10	10	10
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach			
podstawowych	48	47	54
gimnazjalnych	31	31	31

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Ilość uczniów w rozbiciu na poszczególne grupy edukacyjne prezentuje poniższe zestawienie. Dominują uczniowie w wieku 7-12 lat, których liczebność wynosi prawie 500 osób, kolejna grupa wiekowa: 13-15 lat jest już zdecydowanie mniej liczna.

Tabela 7. Ludność Gminy Warlubie według edukacyjnych grup wieku (stan na 31 grudnia 2012r.)

Grupa edukacyjna:	Ilość osób:
0-2 lata	227
3-6 lat	323
7-12 lat	468
13-15 lat	265

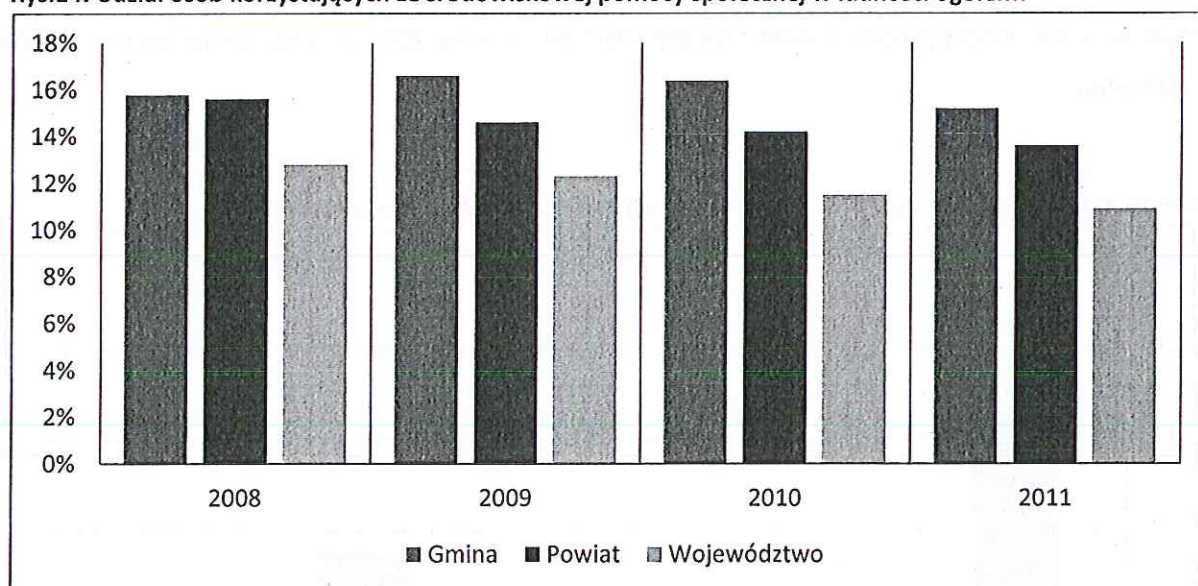
Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

W Gminie Warlubie znajduje się biblioteka gminna i dwie filie biblioteczne. Liczba czytelników w bibliotekach publicznych w roku 2011 wyniosła 645, zaś na jednego czytelnika przypadało wówczas wypożyczenie 12,7 książek. Łączna subwencja oświatowa w gminie w 2011 r. wyniosła 5,477 mln zł.

4.5.5. Pomoc społeczna

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Warlubie jest wyższy od odpowiedniego odsetka dla całego powiatu oraz województwa. Wyniósł on blisko 16% w roku 2011, podczas, gdy odsetek ten w tym samym okresie w powiecie wynosił prawie 14%, zaś w Województwie Kujawsko-Pomorskim niecałe 12%. Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe działania w zakresie polityki społecznej w roku 2011 wyniosły 3854, 6 tys. zł. Liczba zakładów opieki zdrowotnej w gminie wynosi dwa, przy czym ilość osób przypadających na jeden taki zakład to 3315. Wydatki na przeciwdziałania alkoholizmowi w roku 2011 wyniosły 76973 zł.

Rys.14. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

W zakresie sytuacji mieszkaniowej na terenie Gminy Warlubie w roku 2010 wypłacono łącznie 260 dodatków mieszkaniowych, zaś zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych stanowiły łącznie 13,4 tys. zł. Szczegółowe dane na temat tych wielkości oraz zasobów mieszkaniowych Gminy Warlubie w latach 2009-2010 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe

Kategoria:	2010	2011
Mieszkania	1969	1975
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	75,6	75,7
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	298	260
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	10,6	13,4

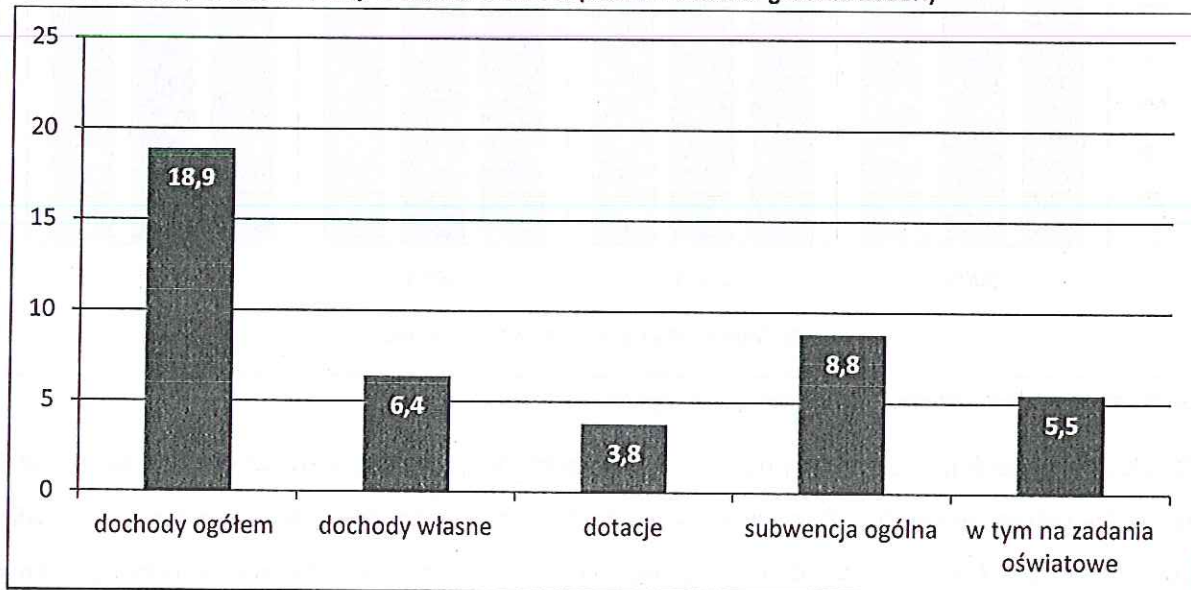
Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

4.6. Sfera finansowa

Istotnym elementem funkcjonowania Gminy Warlubie jest jej budżet. Zgodnie z informacjami Banku Danych Lokalnych w 2011r. zanotowano dochody Gminy Warlubie na poziomie 18,9 mln zł zaś wydatki na poziomie 22,2 mln zł, co rzutowało na uzyskanie deficytu budżetowego na poziomie 3,3 mln zł. Istotnym elementem finansowym zabezpieczającym funkcjonowanie Gminy Warlubie są wpływy podatkowe dochodów budżetu Gminy. W tym zakresie wzrastającym czynnikiem są także środki wpływające w postaci udziałów w finansowaniu i współfinansowania z programów i projektów unijnych, których wartość dla budżetu Gminy Warlubie w roku 2011 kształtowała się na poziomie 2,2 mln zł.

Poniżej zestawiono dochody budżetu Gminy Warlubie w roku 2011 w podziale na główne źródła dochodów.

Rys.15. Dochody budżetu Gminy Warlubie w mln zł (stan na dzień 31 grudnia 2011r.)

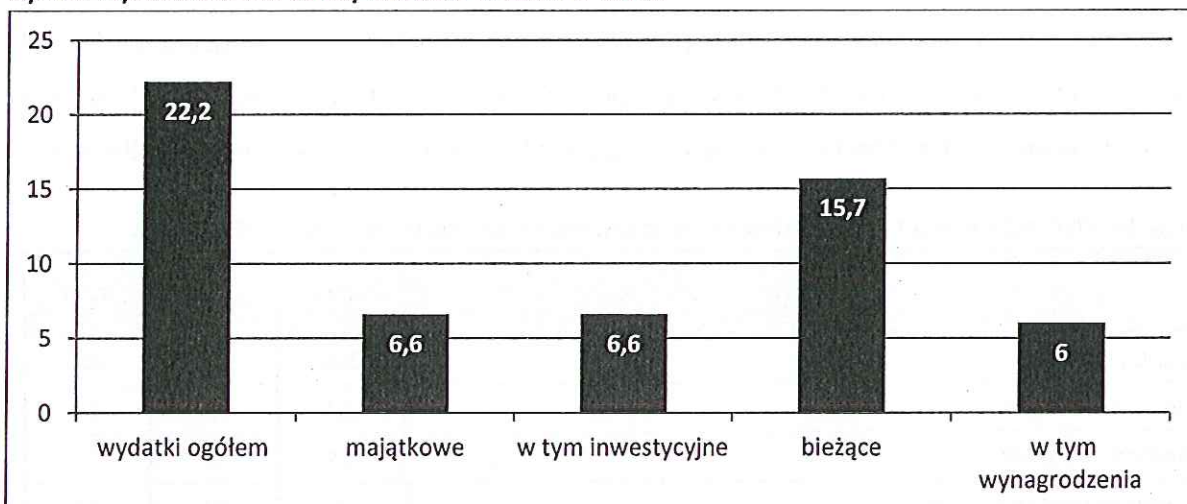
Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Dochody gminy na jednego mieszkańca w 2011 roku wyniosły 2854 zł. Dochody własne stanowiły w dochodach ogółem budżetu Gminy Warlubie 33,5%.

Udział wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wyniósł 25,1%.

Poniżej przedstawiono strukturę wydatków budżetowych Gminy Warlubie.

Rys.16. Wydatki budżetu Gminy Warlubie w mln zł w 2011r.

Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Wydatki budżetu Gminy Warlubie wyniosły ogółem 22, 2 mln zł. W ramach tych wydatków kwota 6, 6 mln zł to wydatki majątkowe, które w całości przeznaczone zostały na cele inwestycyjne.

Wydatki majątkowe inwestycyjne stanowiły 29, 7 % wydatków ogółem budżetu Gminy Warlubie.

Z kolei 15, 7 mln zł, czyli 71, 3 % wydatków budżetowych Gminy Warlubie, pochłaniają wydatki bieżące, z czego 6, 0 mln zł stanowiły wydatki na wypłatę wynagrodzeń.

Struktura dochodów i wydatków budżetowych Giny Warlubie przedstawiona została poniżej.

Tabela 9. Dochody budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym w latach 2009-2011

Kategoria:	2009	2010	2011
Dochody ogółem	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	1,7	2	12,3
Transport i łączność	2,7	0,5	0,5
Gospodarka mieszkaniowa	0,9	0,7	0,6
Administracja publiczna	0,5	0,6	0,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0	0,1	0
Różne rozliczenia	49,8	52,3	46,5
Oświata i wychowanie	0,7	0,6	0,9
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	18,8	19,7	17
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,6	0,6	0,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0	2	0,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0	0	0
Kultura fizyczna	4,7	0	0
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	19,5	20,7	20,1
Pozostałe	0,1	0,2	0,1

Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

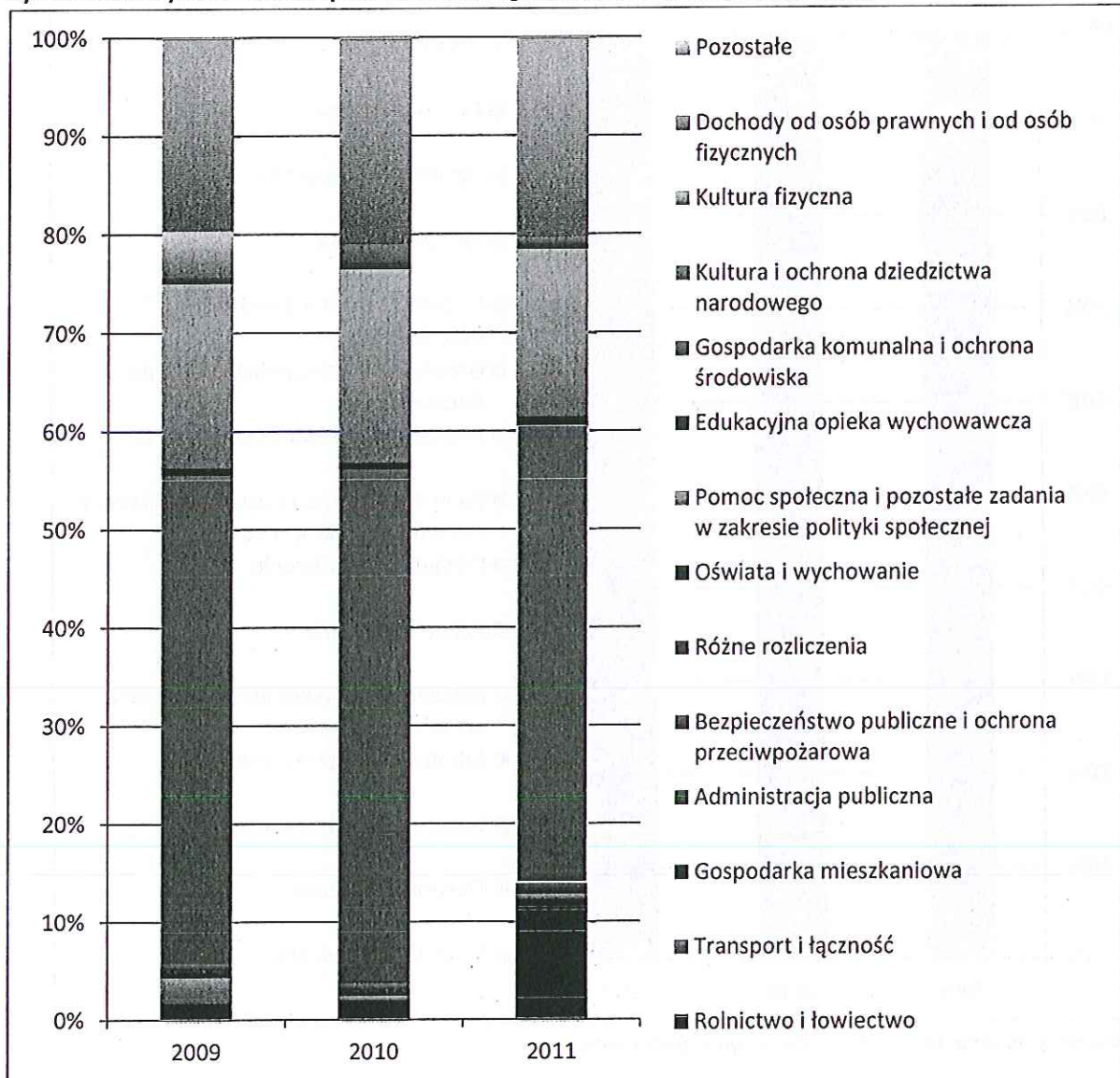
Dochody własne Gminy Warlubie zdominowane były w analizowanym okresie przez wpływy podatkowe od osób prawnych i od osób fizycznych. Pozytywną tendencją jest wzrost dochodów od osób prawnych i od osób fizycznych. Znaczącą pod względem struktury dochodów budżetowych pozycję stanowią dochody z budżetu państwa, związane z finansowaniem z zadań opieki społecznej.

Tabela 10. Wydatki budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym 2009-2011r.

Kategoria:	2009	2010	2011
Wydatki ogółem	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	2,4	9,9	15
Transport i łączność	9,9	6	6,5
Gospodarka mieszkaniowa	2	2,5	2,1
Administracja publiczna	8,3	10,2	7,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,5	0,8	2,3
Różne rozliczenia	0	0	0
Oświata i wychowanie	35,7	38,5	30,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	20,7	22,5	17,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,1	1,2	1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,3	3,2	13,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2	2,9	2,3
Kultura fizyczna	9,8	0,7	0,7
Działalność usługowa	0,1	0,2	0,2
Ochrona zdrowia	0,6	0,7	0,5
Pozostałe	0,7	0,7	0,6

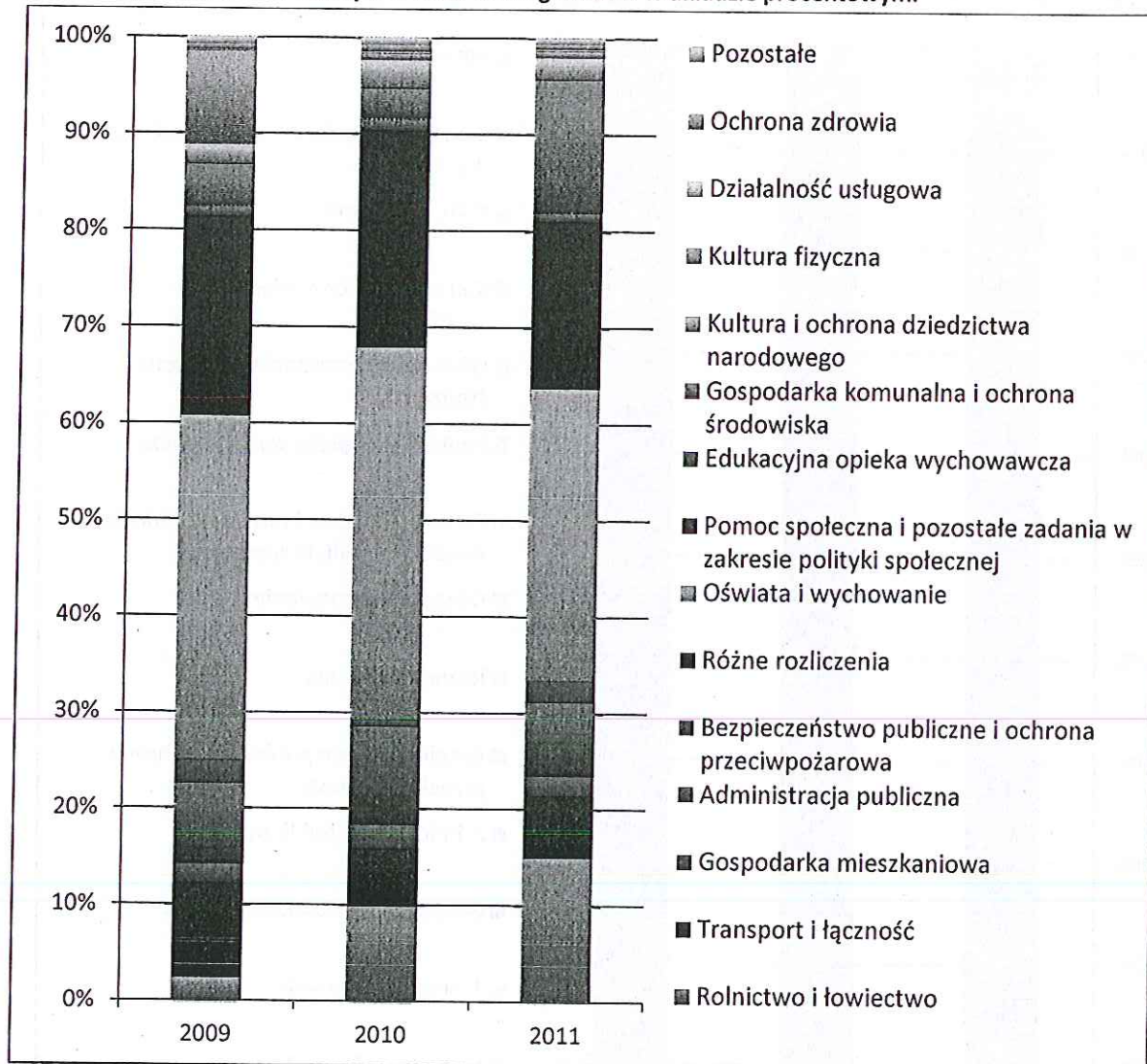
Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Rys.17. Dochody budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym.

Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Rys.18. Wydatki budżetu Gminy Warlubie według działów w układzie procentowym.

Źródło danych: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Dominującymi pozycjami w wydatkach Gminy Warlubie są wydatki na finansowanie sfery społecznej tj. w dziale oświata i wychowanie oraz zadania w zakresie opieki społecznej.

4.6. Sfera gospodarcza

W tej części opracowania przedstawiono strukturę gospodarczą Gminy Warlubie z uwzględnieniem zmian zaistniałych w latach 2003-2012. Jej wyrazem są zmiany dotyczące struktury gospodarczej pod względem podziału przedsiębiorstw wg klasyfikacji PKD (z uwzględnieniem obowiązującej na poziomie światowym klasyfikacji Organizacji Narodów Zjednoczonych - International Standard Industrial Classification of all Economic Activities ISIC Rev.4 tj. Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Rodzajów Działalności). W celu zwiększenia czytelności poniższych analiz posłużono się następującymi sygnaturami dotyczącymi systematyki i klasyfikacji działalności w podziale na grupy Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

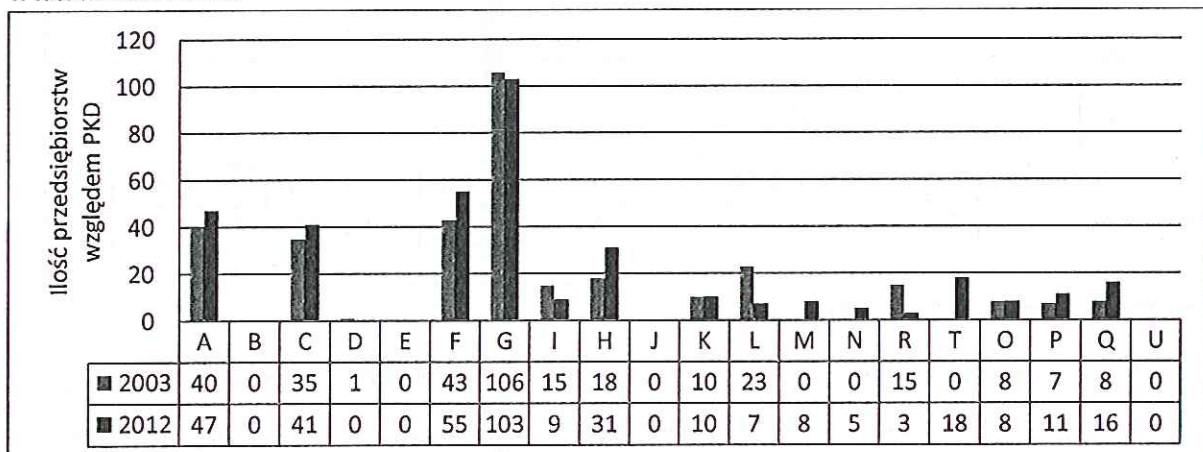
Tabela 11. Oznaczenia Polskiej Klasyfikacji Działalności

Sygnatura	PKD
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną
E	Dostawa wody, gospodarowanie odpadami i ściekami, rekultywacja
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
H	Transport i gospodarka magazynowa
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło danych: dane PKD

Pod koniec roku 2012 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Warlubie wyniosła 375, co stanowiło wzrost o 46 podmiotów względem roku 2003. Kompleksowe zestawienie tych podmiotów z wyszczególnieniem poszczególnych PKD przedstawiono poniżej.

Rys.19. Ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Warlubie z podziałem na PKD w latach 2003 i 2012.

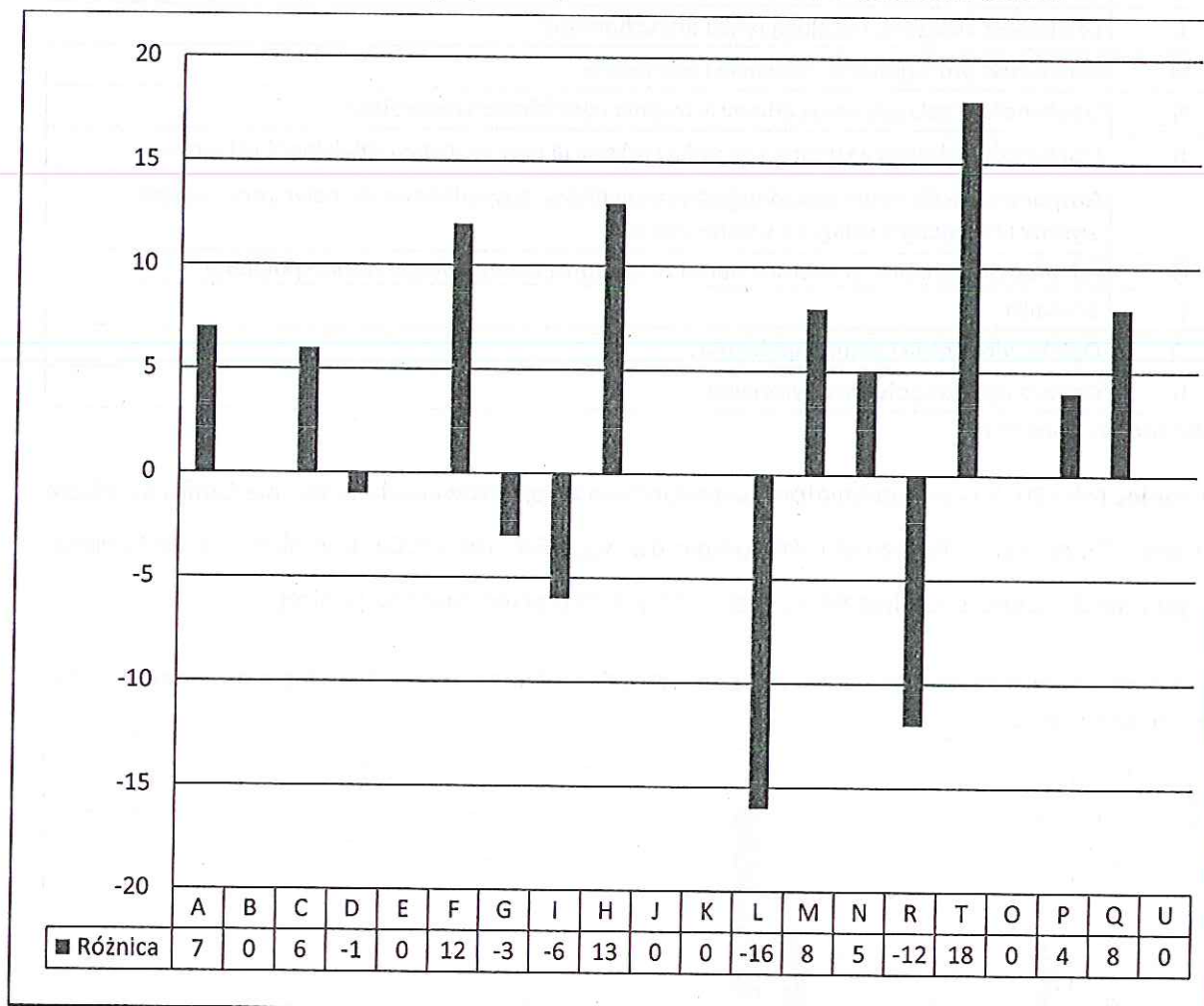

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Jak można zaobserwować największy odsetek zarejestrowanych na terenie Gminy Warlubie przedsiębiorstw gospodarczych związany jest z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych. Przedsiębiorstwa objęte tym rodzajem klasyfikacji działalności przekraczają ilość 100 podmiotów. Trzy kolejne grupy PKD legitymujące się największą ilością zarejestrowanych podmiotów na terenie Gminy Warlubie to: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, a także przetwórstwo przemysłowe oraz budownictwo. Brak natomiast przedsiębiorstw zajmujących się górnictwem i wydobywaniem, dostawą wody, gospodarowaniem odpadami i ściekami oraz rekultywacją, a także informacją i komunikacją.

Dynamikę zmian przedsiębiorstw w badanych tych latach zilustrowano na poniższym wykresie.

Rys.20. Dynamika zmian podmiotów gospodarczych – różnica w ich ilości w latach 2003 a 2012.

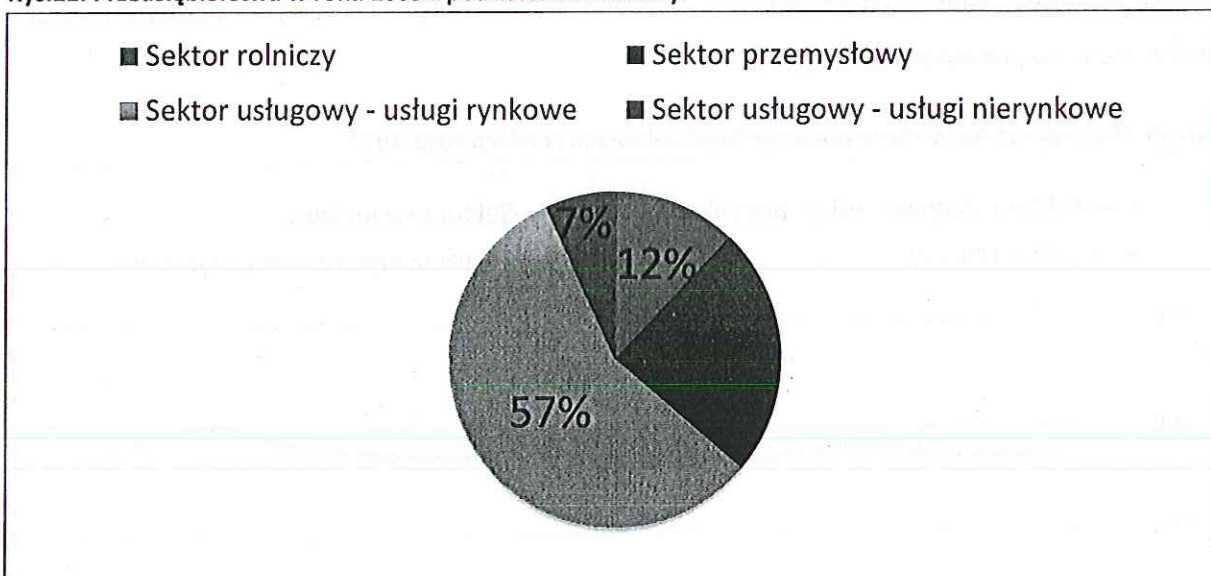
Źródło danych: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Zauważalny jest wzrost podmiotów o sygnaturze T (Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby), a także działu H (Transport i gospodarka magazynowa) oraz F (Budownictwo). Największy spadek

dotyczył zaś podmiotów z grupy L (Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) oraz R (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz pozostała działalność usługowa). Prezentowane zmiany wynoszą maksymalnie do 18 przedsiębiorstw, co w odniesieniu do 10-letniego okresu badania jest wielkością umiarkowaną. W ujęciu całościowym widoczna jest rosnąca liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw, co jest tendencją pozytywną.

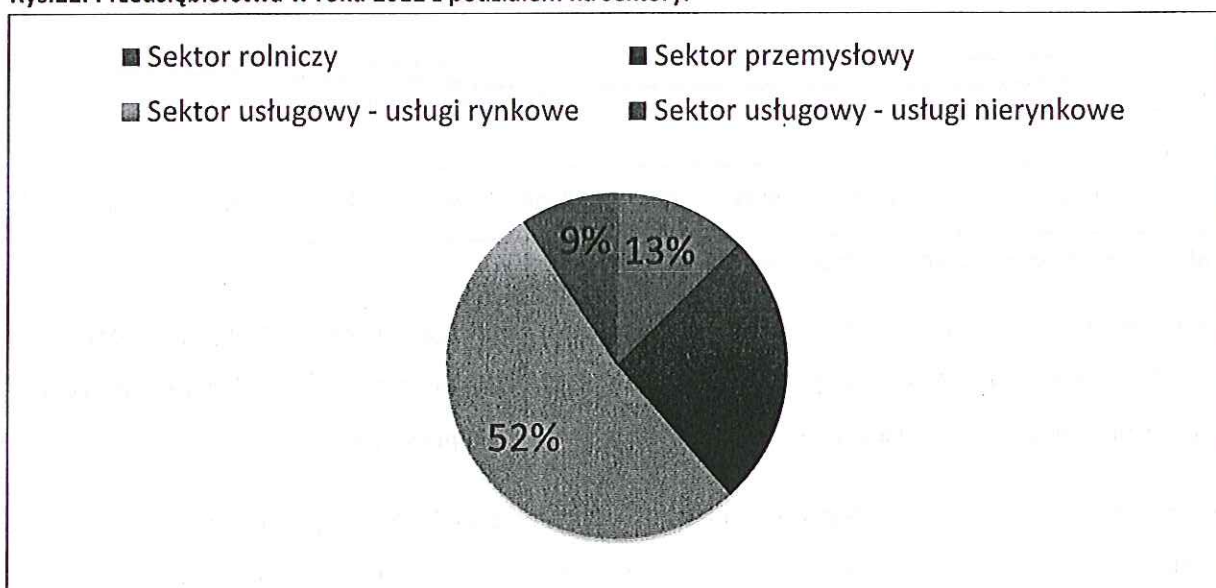
Z kolei w ujęciu sektorowym występuje na terenie Gminy Warlubie dominacja podmiotów z sektora usługowego – usług rynkowych (52% w roku 2012). Poniżej przedstawiono porównanie struktury sektorowej przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy Warlubie w latach 2003 -2012.

Rys.21. Przedsiębiorstwa w roku 2003 z podziałem na sektory.

Źródło danych: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Rys.22. Przedsiębiorstwa w roku 2012 z podziałem na sektory.

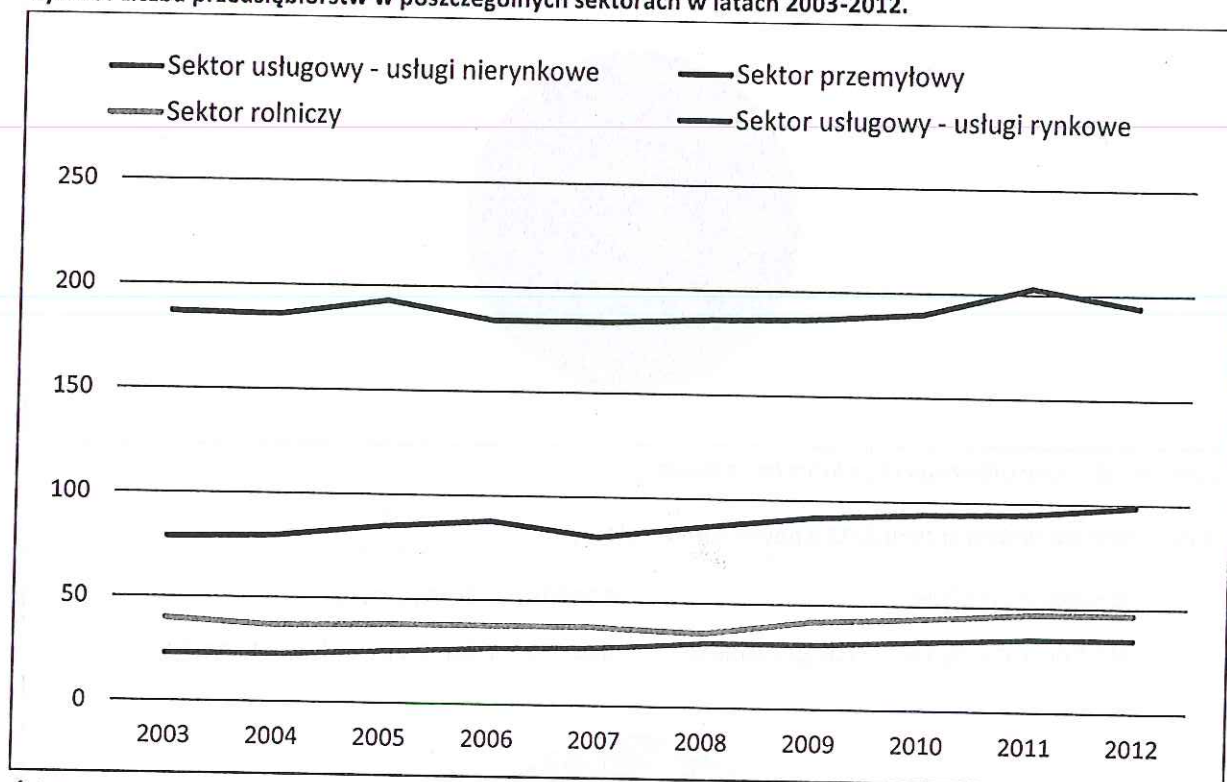

Źródło danych: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Istotny wpływ na gospodarkę Gminy Warlubie poza sektorem usług zachowuje sektor przemysłowy, co czwarte przedsiębiorstwo z terenu Gminy Warlubie, zajmuje się działalnością w tym sektorze. Najmniej jest z kolei przedsiębiorstw usługowych świadczących usługi nierynkowe (9% w roku 2012). Odsetek przedsiębiorstw w sektorze rolniczym plasuje się na poziomie 12% w roku 2012, zaś odsetek przedsiębiorstw przemysłowych wśród wszystkich zarejestrowanych na terenie Gminy Warlubie przedsiębiorstw stanowił 24% pod koniec roku 2012. W odniesieniu do roku 2003 zaobserwować można wzrost przedsiębiorstw usługowych – usług rynkowych w procentowej strukturze przedsiębiorstw, trzy pozostałe grupy zanotowały spadek u udziałach w całej grupie przedsiębiorstw Gminy Warlubie

Podział przedsiębiorstw Gminy Warlubie na wskazane sektory w ujęciu liczbowym należących do nich przedsiębiorstw przedstawiono poniżej.

Rys. 23. Liczba przedsiębiorstw w poszczególnych sektorach w latach 2003-2012.

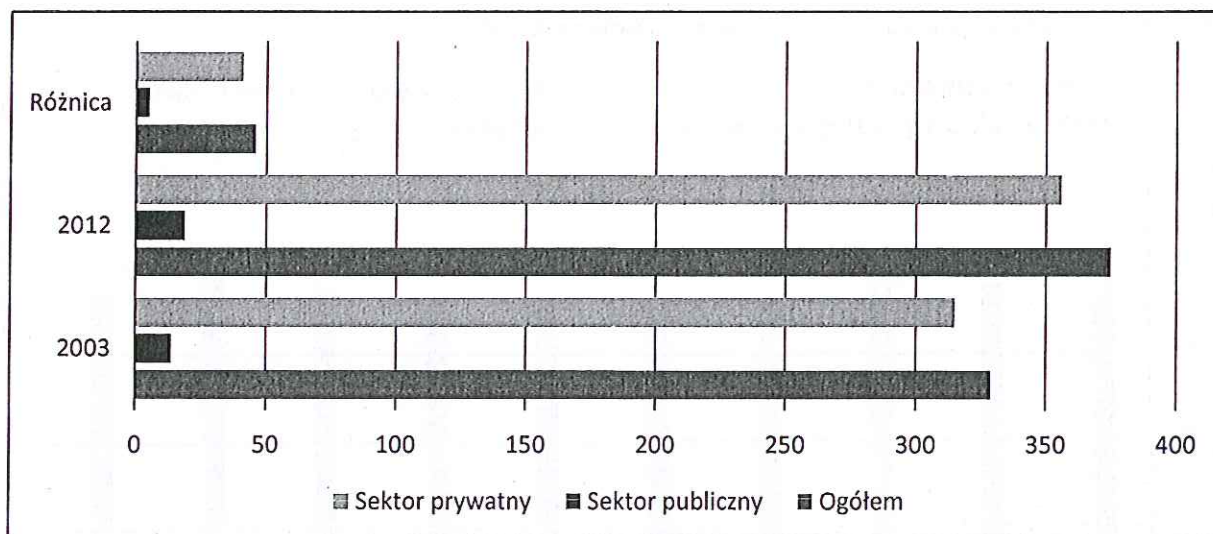

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Pod koniec roku 2012 liczba przedsiębiorstw z sektora usługowego – usług rynkowych oscylowała w okolicach 200. Przedsiębiorstw przemysłowych w około 100, zaś zarówno w sektorze rolniczym oraz sektorze usługowym – usług nierynkowych ta liczba wynosiła poniżej 50.

Kolejnym istotnym dla analizy gospodarczej Gminy Warlubie czynnikiem jest podział przedsiębiorstw na sektor prywatny oraz sektor publiczny. Ilustrują to poniższe zestawienie w formie wykresów.

Rys.24. Przedsiębiorstwa z podziałem na sektor publiczny oraz prywatny w latach 2003 i 2012.

Źródło danych: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Zarówno w roku 2003 jak i w roku 2012 widoczna jest dominacja przedsiębiorstw prywatnych. Również widoczny jest ogólny wzrost ilości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych względem roku 2003.

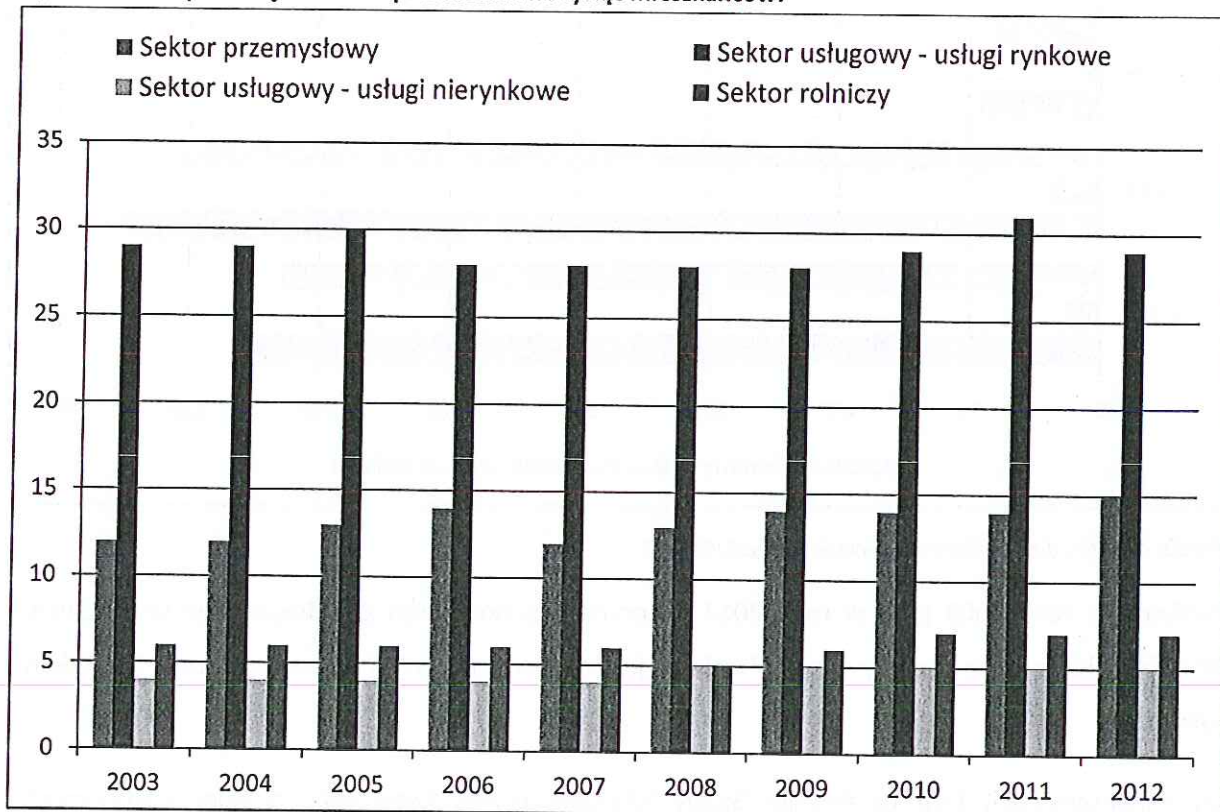
Do najważniejszych firm na terenie Gminy Warlubie należą firmy sektora rolno-spożywczego i drzewnego:

- Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe "JAGR" (producent smalca, masła i nabiału)- firma powstała w 1992 roku jako firma zajmująca się konfekcjonowaniem i dystrybucją masła. Od tego roku budowała swoją pozycję, wprowadziła nowe produkty. Jak podkreślają przedstawiciele firmy „bardzo dobra lokalizacja Warlubia przy drodze krajowej "północ - południe" sprzyja rozwojowi samej firmy oraz pozwala na utrzymanie wysokiego standardu usług logistycznych na terenie całego kraju.
- Firma Handlowo Usługowa "MASMAL", która powstała w styczniu 1994r. Zajmuje się ona produkcją, konfekcjonowaniem i dystrybucją tłuszczów zwierzęcych i roślinnych.
- Zakład Przemysłu Drzewnego, który wchodzi w skład Toruńskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. Podstawową dziedziną działalności jest produkcja i sprzedaż materiałów, półfabrykatów i wyrobów gotowych z drewna.

Dla rozwoju aktywności gospodarczej Gminy Warlubie znaczenie ma także liczba przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Gminy Warlubie w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźnik ten jest miarą podejmowanej przez mieszkańców aktywności gospodarczej i stanowi wyznacznik, powodujący możliwości rozwojowe w perspektywie całej Gminy.

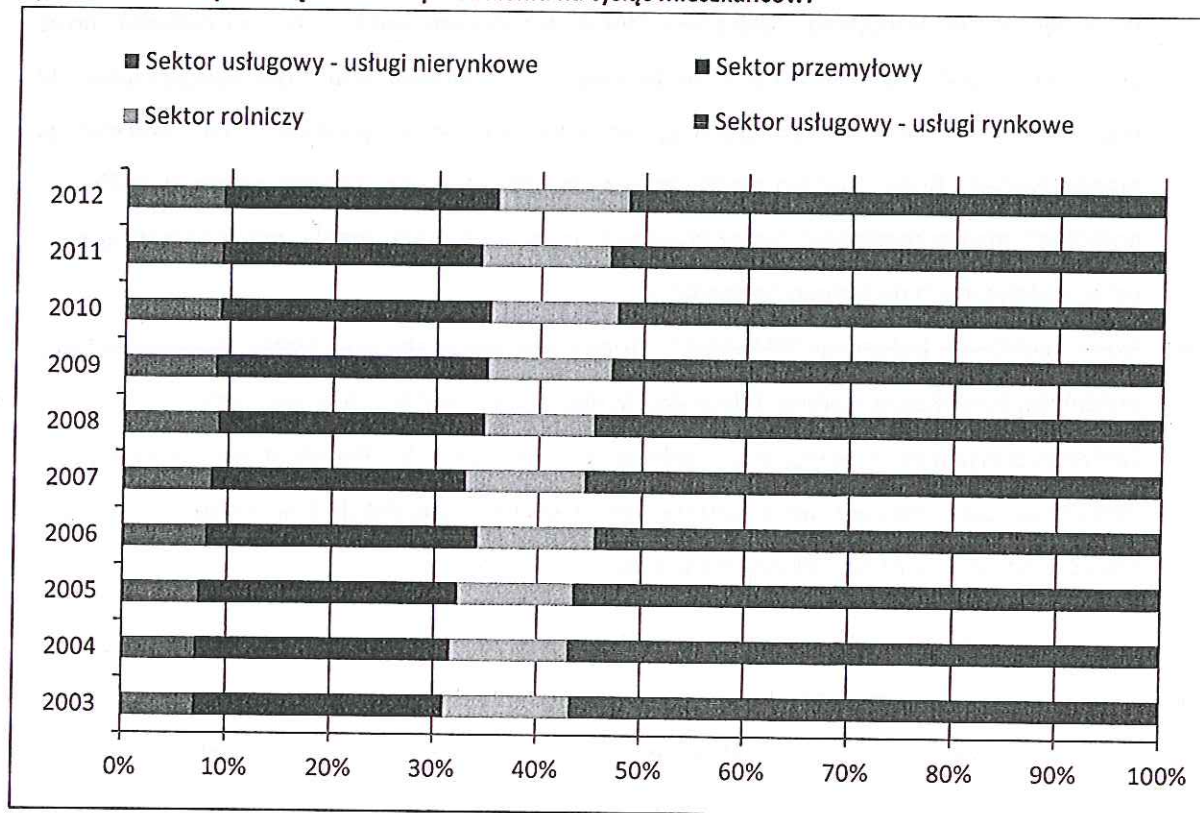
Poniższe zestawienia przedstawiają liczbę przedsiębiorstw w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców.

Rys. 25. Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Rys.26. Struktura przedsiębiorstw w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców.

Źródło danych: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Na obszarze Gminy Warlubie odnotowywane są wahania liczby podmiotów gospodarczych. Na koniec 2012r. na tysiąc mieszkańców przypadało 56 podmiotów gospodarczych w tym 15 podmiotów z sektora przemysłowego, 29 z sektora usług rynkowych, 5 z sektora usług nierynkowych oraz 7 podmiotów z sektora rolniczego.

4.7. Główne wskazania wynikające z Diagnozy Gminy Warlubie

Z zaprezentowanych danych analitycznych Diagnozy strategicznej do *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* wyciągnąć można następujące wnioski:

- Gmina posiada bogatą infrastrukturę techniczną, na uwagę zasługuje dobry poziom skomunikowania, a także dalsze plany rozwoju infrastruktury Gminy Warlubie, co tworzy dobre podstawy dla rozwoju społeczno-gospodarczego.
- Gmina Warlubie jest obszarem atrakcyjnym pod względem przyrodniczym, posiada liczne wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody, takie jak: rezerваты i parki krajobrazowe, planowany jest również ich rozwój zgodnie z Planem Zagospodarowanie Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- W Gminie odnotowuje się deficyt budżetowy na bezpiecznym poziomie (3,3 mln zł w 2011r.), co jest jednak zdarzeniem niekorzystnym, jeśli by powtarzało się w latach kolejnych. Istotnym elementem w tym kontekście są wydatki budżetowe Gminy Warlubie na oświatę i wychowanie, które stanowią istotną część całości wydatków budżetowych;
- Na terenie Gminy Warlubie dominują przedsiębiorstwa handlu hurtowego i detalicznego, których ilość utrzymuje się na zbliżonym poziomie w okresie ostatnich 10 lat. Prawie 60% przedsiębiorstw należy do sektora usług rynkowych;
- Pomimo odnotowanego spadku liczby bezrobotnych zaobserwować można niekorzystne kształtowanie się struktury bezrobocia, zarówno pod względem wieku, jak i płci, a szczególnie groźny jest wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych - grupa wiekowa 18-24 lat i 25-34 lat stanowi prawie 50% wszystkich zarejestrowanych w Gminie Warlubie bezrobotnych.
- Na terenie Gminy Warlubie jednym z podstawowych problemów demograficznych jest problem starzenia się społeczeństwa. Maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, rośnie natomiast liczna osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym; malejąca liczba bezrobotnych wynika z emigracji zarobkowej oraz związana jest z rolniczym charakterem Gminy Warlubie.

- Na terenie Gminy Warlubie odnotowuje się wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, wyższy niż to ma miejsce na terenie całego powiatu świeckiego, jak i Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Powyższe ustalenia Diagnozy strategicznej wpłynąć powinny na podjęcie zdecydowanych działań skoncentrowanych na wybranych dziedzinach rozwoju Gminy Warlubie, szczególnie ważnych, dla jakości życia mieszkańców i konkurencyjności Gminy oraz zmierzających do poprawy sytuacji w wybranych dziedzinach: tj. dalszego rozwoju dostępności Gminy, tworzenia warunków dla dobrej jakości życia mieszkańców i osiedlania się osób na terenie Gminy Warlubie. Ponadto istotnym czynnikiem rozwojowym Gminy Warlubie będzie podjęcie działań koncentrujących się na odpowiednim zagospodarowaniu przestrzeni Gminy dla wynikających z Diagnozy celów rozwojowych. Wzmocnieniu i unowocześnieniu powinien ulec sektor rolno – spożywczy nadal stanowiący tradycyjny element gospodarki Gminy Warlubie, głównie poprzez dalsze powiązanie produkcji rolnej z przetwórstwem zakładów, funkcjonujących na terenie Gminy Warlubie, a także otwarciem na nowe możliwości związane z produkcją roślin energetycznych. Zasadniczym kierunkiem zmian powinny, stać się, poza inwestycjami infrastrukturalnymi, działania ukierunkowane na wzrost aktywności mieszkańców, połączony ze wsparciem przedsiębiorczości pozarolniczej oraz rozwój edukacji i warunków zakładania i funkcjonowania rodzin na terenie Gminy Warlubie. Wpłynąć powinno to na przełamanie barier demograficznych także poprzez poprawę dostosowania struktury wykształcenia do oczekiwań rynku pracy, przy współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. Aktywność społeczno - gospodarcza mieszkańców, pobudzana musi być także w wyniku rozwoju infrastruktury edukacji, rekreacji i sportu, co wpływa na podniesienie warunków życia na terenie Gminy oraz kształtowanie postaw zaradności zawodowej, społecznej i indywidualnej mieszkańców. Oznacza to dalsze wzmocnianie inicjatyw sołeckich, aktywności środowiskowej mieszkańców wsi poprzez m.n. tworzenie dostępu do nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej oraz komunikacyjnej Gminy. Działania strategiczne na bazie ustaleń Diagnozy, rozumieć należy, zatem, jako wsparcie przez Samorząd Gminy Warlubie działań dla rozwoju dwóch kluczowych dziedzin funkcjonowania Gminy tj.: podniesienia konkurencyjności Gminy Warlubie na tle powiatu świeckiego oraz w konsekwencji w Województwie Kujawsko-Pomorskim, a także koncentracji na poprawie jakości życia mieszkańców. Oznacza to przyjęcie następujących kierunków rozwojowych w planowaniu strategicznym Gminy Warlubie:

- zapewnienie dobrej edukacji we wczesnej fazie, co skłaniać będzie do zakładania rodzin i osiedlania się na terenie Gminy Warlubie,
- zapewnieniu odpowiedniej, jakości usług i obsługi mieszkańców, co wpływa na poprawę funkcjonowania Gminy w sferze społecznej,

- wsparcie inicjatyw mieszkańców, kształtujących postawy aktywności społecznej i zawodowej w celu przełamania barier ograniczających rozwój, jakimi są m.in.: wykluczenie społeczne określonych grup np. ludzi starszych czy osób pozostających bez pracy, brak zatrudnienia, czy dostępu do specjalistycznej opieki medycznej.

4.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT uwzględnia wyniki Diagnozy i podstawowe wyzwania, przed jakimi, staje w średniookresowej perspektywie rozwoju Gmina Warlubie m.in.:

- problemami demograficznymi – prognoza demograficzna wykazuje przyspieszony proces starzenia społeczeństwa oraz emigrację poza granice Gminy osób w poszukiwaniu zatrudnienia. Oznacza to zmiany w realizowanych zadaniach własnych Gminy, czy w systemie funkcjonowania usług publicznych (zmiana w zapotrzebowaniu pod względem ilościowym i jakościowym) w sektorze opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, kultury, edukacji, czy turystyce,
- problemami odpowiedniego dla wyznań natury społecznej zagospodarowania przestrzeni Gminy Warlubie w celu poprawy, jakości życia, tworzenia warunków dla zamieszkania i osiedlania się na terenie Gminy,
- zapewnieniem nowoczesnej infrastruktury technicznej, komunikacyjnej, ochrony środowiska, gwarantującej dostępność Gminy Warlubie,
- podniesieniem jakości edukacji celem kształtowania odpowiednich dla perspektyw zawodowych postaw opartych na wiedzy, aktywności osób oraz mobilności w powiązaniu z tworzeniem warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i lokalizacji inwestycji oraz rozbudowy istniejących zakładów na terenie Gminy,
- racjonalnym wykorzystaniem zasobów i potencjałów w obszarze np. energetyki odnawialnej do kreowania nowych zawodów, perspektyw inwestycyjnych w gospodarstwach rolnych i domowych (energetyka prosumencka) i zakładach opartych na wykorzystaniu nowych możliwości, jakie niesie energetyka odnawialna np. zwiększenie dostępu do energii na terenie Gminy,
- tworzeniem powiązań kooperacyjnych w lokalnej gospodarce,
- koniecznością poprawy jakości życia na obszarach wiejskich np. poprzez dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, czy odpowiednich usług publicznych oraz oferty rekreacji, usług, handlu czy edukacji.

Na bazie wyników Diagnozy odnoszących się do określonych kierunków rozwojowych, Gminy Warlubie dokonano w drodze konsultacji społecznych i samorządowych określenia słabych i mocnych stron Gminy Warlubie oraz szans i zagrożeń rozwojowych. Wyniki analizy SWOT ujęto poniżej.

Tabela 12. Analiza SWOT dla Gminy Warlubie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój odpowiedniej infrastruktury technicznej dla rozwoju Gminy. • Dobra dostępność komunikacyjna Gminy i wewnętrzny system transportowy. • Infrastruktura dla inwestorów - możliwości inwestycji przy węźle autostrady A-1. • Gmina atrakcyjna pod względem przyrodniczym oraz środowiskowym i krajobrazowym (lasy, jeziora, Bory Tucholskie). • Rozwinięty sektor rolno - spożywczy i przetwórczy – możliwość kooperacji. • Możliwości rozwoju turystycznego i agroturystyki oraz rekreacji, w tym na terenach wiejskich. • Rozwój infrastruktury edukacji, sportu, • Potencjał dla rozwoju energetyki odnawialnej na terenie Gminy. • Potencjał dla inicjatyw społecznych w sołectwach i aktywne grupy środowiskowe na terenie Gminy. • Rozwinięte sieć instalacji komunalnych (wodociągi, oczyszczalnia ścieków). 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka stopa bezrobocia wśród ludzi młodych (49, 81% w grupie wiekowej 18-34 lata) • Relatywnie wysoki poziom bezrobocia • Słabo rozwinięta sieć przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Gminy • Brak rozwiniętej infrastruktury dla inwestorów oraz wsparcia przedsiębiorczości • Wysoki udział wydatków socjalnych w budżecie Gminy. • Niska podaż nowych miejsc pracy • Stosunkowo niski poziom kapitału ludzkiego i społecznego. • Nierównomierny rozwój społeczny na terenie Gminy i problemy społeczne. • Brak rozwiniętej infrastruktury energetycznej i gazowej na terenie Gminy. • Brak rozpoznawalnej marki Warlubia – konieczność wykorzystania tradycyjnych powiązań regionalnych – Kociewie, Bory Tucholskie.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój sieci infrastruktury: drogowej i energetycznej oraz gazowej w regionie, jako bazy dla inwestorów i lokalnych przedsiębiorstw. • Powiązania regionalne poprzez układ transportowy z otoczeniem Gminy. • Rozpoznawalność Gminy Warlubie, jako miejsca o tradycyjnej tożsamości Kociewia, położonej geograficznie w zbliżeniu do Pomorza i Borów Tucholskich. • Możliwość pozyskania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, • Współpraca powiatowa i regionalna, oraz międzyregionalna. • Rozwój sektora rolno-spożywczego i przetwórstwa rolnego, jako specjalizacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego • Wykorzystanie potencjału dla rozwoju energetyki odnawialnej na obszarach wiejskich w powiązaniu z potencjałem 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystna sytuacja gospodarcza i finansowa w kraju i regionie. • Wysoki poziom bezrobocia w skali kraju i regionu. • Niewystarczająca współpraca w skali powiatowej i regionalnej. • Niekorzystne dla rozwoju Gminy zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych osób, emigracja w poszukiwaniu pracy. • Niskie dochody Gminy. • Wzrost problemów społecznych – wykluczenie społeczne określonych grup, problemy społeczne, rodzinne. • Bariery ekonomiczne w dostępie do wysokiej jakości usług. • Niekorzystne przepisy prawne i finansowe w zakresie działalności jednostek samorządu terytorialnego.

<p>rolnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost powiązań kooperacyjnych przedsiębiorczości lokalnej • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców Gminy Warlubie • Zagospodarowanie przestrzeni Gminy Warlubie • Rozwój nowych form turystyki krajoznawczej poprzez sieć szlaków turystycznych, tras rowerowych, ciągów spacerowych, szlaków turystyki wodnej. • Wzrost atrakcyjności Gminy w następstwie realizacji inwestycji sieciowych infrastruktury technicznej 	
--	--

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie konsultacji samorządowych w Gminie Warlubie

V. WIZJA I MISJA ROZWOJU

5.1. Wizja rozwoju

Na wizję rozwoju Gminy Warlubie składają się podstawowe elementy dotyczące dostępnych potencjałów dla budowy rozwoju Gminy Warlubie.

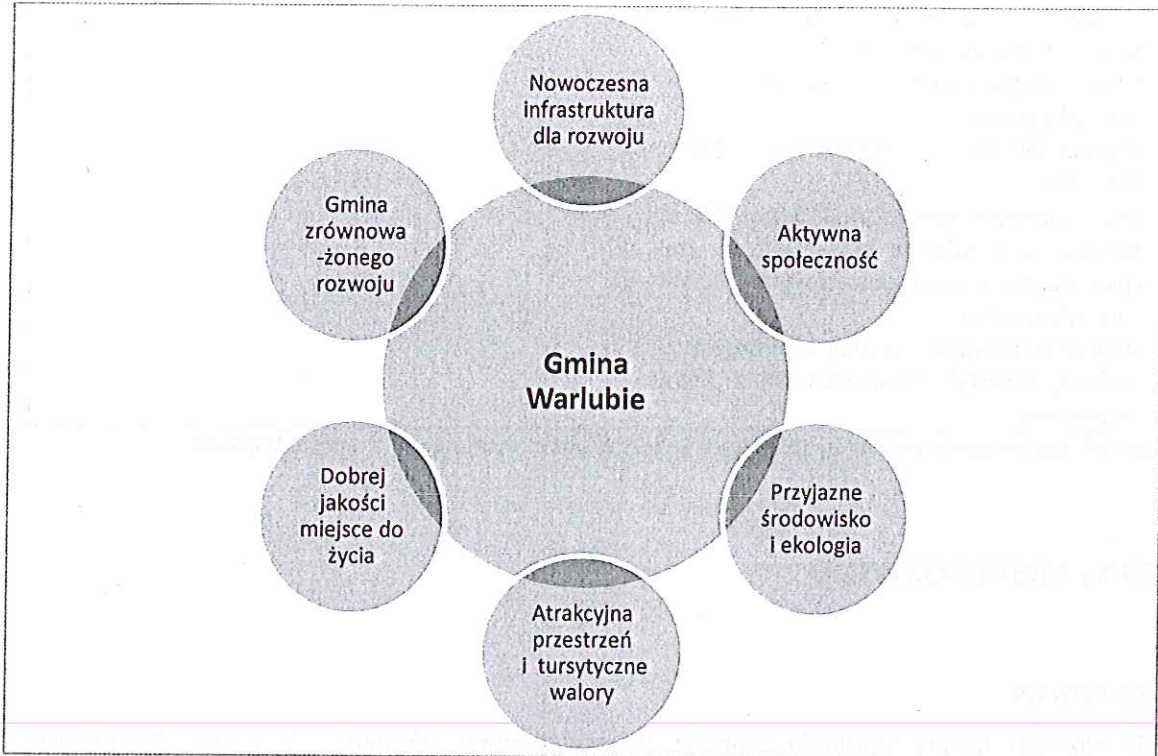
Wizja rozwoju Gminy Warlubie

Gmina Warlubie w roku 2020 to obszar wykorzystujący zróżnicowane potencjały zapewniające dostępność komunikacyjną, drogową i infrastrukturalną dla wzmocnienia procesów rozwojowych Gminy, inwestycji oraz przedsiębiorczości. Gmina oferująca dobrej jakości edukację i bazę sportową, o zagospodarowanej przestrzeni i walorach środowiskowych, podlegających racjonalnemu wykorzystaniu dla rekreacji i turystyki przy ochronie środowiska, tworząca sprzyjające warunki do życia i aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

Składowe elementy wizji rozwoju Gminy Warlubie to:

1. Rozwinięta infrastruktura techniczna i inwestycyjna sprzyjająca rozwojowi przedsiębiorczości.
2. Dobra baza edukacyjna, sportowa i rekreacyjna oraz turystyki i kultury z tradycjami lokalnymi.
3. Atrakcyjna i zagospodarowana przestrzeń tworząca trwałe podstawy rozwoju i jakości życia mieszkańców.
4. Aktywni mieszkańcy.

Rys.27. Docelowa wizja rozwoju Gminy Warlubie.

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie konsultacji samorządowych i społecznych, Warlubie 2013.

5.2. Misja

Misja oddaje planowany charakter rozwoju Gminy Warlubie. Główna idea rozwoju Gminy określona została, jako:

Misja Gminy Warlubie

Gmina Warlubie – miejsce o zagospodarowanej przestrzeni, atrakcyjne inwestycyjnie, edukacyjnie i turystycznie o dobrej, jakości życia dla wszystkich grup mieszkańców.

VI. ZIDENTYFIKOWANE OBSZARY I KIERUNKI ROZWOJOWE

6.1. Obszary rozwojowe Gminy Warlubie

Zgodnie z nowymi wytycznymi polityki spójności UE na lata 2014-2020 wyboru strategicznych kierunków, priorytetów i celów rozwoju Gminy Warlubie, planowanie działań rozwojowych Gminy Warlubie, odniesiono do zidentyfikowanych obszarów funkcjonowania Gminy, w jakich zakłada się udział wsparcia ze strony Samorządu Gminy. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Warlubie to

obszary wybrane pod względem tematycznym i przestrzennym, do których będzie adresowana interwencja środków finansowych na wsparcie przedsięwzięć i zadań (działań). Podstawowe obszary koncentracji procesów rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie do roku 2020 obejmują:

1. Obszar infrastrukturalny rozwoju Gminy Warlubie (m.in. spójność infrastrukturalna Gminy i rozwój infrastruktury ochrony środowiska, infrastruktury drogowej, inwestycje komunalne, a także przedsięwzięcia rozwoju infrastruktury sportowo -rekreacyjnej, edukacyjnej i turystycznej na terenie Gminy Warlubie).

2. Obszar gospodarczo-inwestycyjny rozwoju Gminy (m.in. zagospodarowanie pod inwestycje terenów strefy gospodarczej przy włączeniu komunikacyjnym w węzeł A-1, rozwój Parku Przemysłowego Gminy Warlubie i Inkubatora Przedsiębiorczości, rozwój inwestycji produkcyjnych i usługowych na terenie strefy parku przemysłowego, rozwój technologiczny i techniczny przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Warlubie). Wsparcie lokalne w tym obszarze, obejmować będzie m.in. wsparcie inwestycji, przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorczości: branże, sektory i zawody tradycyjne, nowe specjalizacje lokalne np. związane z odnawialnymi źródłami energii: OZE, a także budowę powiązań kooperacyjnych na terenie Gminy i rozwój tradycyjnych sektorów: rolnego oraz rozwój zawodowy mieszkańców Gminy Warlubie.

3. Obszar społeczny rozwoju Gminy Warlubie – edukacja, kultura, sport – rekreacja oraz turystyka. Wsparcie w tym obszarze kierowane będzie m.in. na rozwój systemu edukacji i kształcenia zawodowego na terenie Gminy, zapewnienie dobrej, jakości edukacji i dostępności do placówek oświaty na terenie Gminy. Ponadto wsparcie będzie kierowane na aktywizację społeczną – inicjatywy lokalnych grup działania, grup zainteresowań, rozwój organizacji pozarządowych i ich działalności, budowę sieć współpracy środowisk lokalnych, wzmocnienie bazy sportowej i rekreacyjnej oraz wsparcie na rozwój oferty i marki turystycznej Gminy Warlubie przy wykorzystaniu odpowiednich walorów krajobrazowych i naturalnych środowiska i jego ochronie.

W powyższych podstawowych obszarach rozwojowych Gminy Warlubie możliwe jest wzmocnienie potencjałów wpływających na poprawę warunków życia na terenie Gminy Warlubie i rozprzestrzeniania procesów rozwojowych Gminy

6.2. Główne kierunki rozwoju

Decydujące znaczenie dla formułowania kierunków rozwojowych Gminy Warlubie, poza identyfikacją głównych obszarów rozwojowych, miały wyniki analizy SWOT, wskazujące na potrzebę koncentracji, rozwoju w latach 2014-2020, na następujących elementach:

- a) pozyskiwaniu zewnętrznych inwestycji;
- b) rozwoju przedsiębiorstw na terenie Gminy;
- c) aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy,
- d) rozwoju gospodarki wykorzystującej zasoby własne Gminy, potencjał zawodowy mieszkańców oraz zaplecze edukacyjne, sportowe i turystyczne budowy konkurencyjnej pozycji rozwojowej Gminy.

Realizacja działań zmierzających do wzmocnienia konkurencyjności Gminy Warlubie objąć powinna m.in.:

- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, w tym na uruchomienie Gminnego Parku Przemysłowego z Inkubatorem Przedsiębiorczości,
- dalszą integrację komunikacyjną Gminy poprzez rozbudowę systemu drogowego, włączenie dróg lokalnych w węzeł komunikacyjny A-1 i usprawnienie połączeń drogowych Gminy z drogami krajowymi,
- rozwój korzystnych dla środowiska naturalnego rozwiązań m.in. zapewnienie energii ze źródeł odnawialnych oraz ograniczenie zużycia energii,
- poprawę i unowocześnienie gospodarki rolnej na terenie Gminy,
- rozwój systemu gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami,
- zagospodarowanie środowiska przyrodniczego dla celów rekreacji, turystyki,
- rozwój edukacji gimnazjalnej oraz poprawę jakości kształcenia oraz przywrócenie znaczenia szkolnictwa zawodowego,
- poprawę sytuacji zawodowej mieszkańców na terenie Gminy poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, m.in. przy współpracy z przedsiębiorstwami,
- realizację potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i ochrony zdrowia mieszkańców,
- tworzenie dobrych warunków do osiedlania i zamieszkania oraz poprawy, jakości życia mieszkańców m.in. w zagwarantowanie usług dla społeczeństwa w aspekcie demograficznym, starzenia się grup mieszkańców Gminy Warlubie.

Poniżej zilustrowano główne kierunki rozwojowe Gminy Warlubie, jakie zidentyfikowano w *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*:

Rys.28. Główne kierunki rozwojowe Gminy Warlubie.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Warlubie, 2013r.

W ramach zidentyfikowanych obszarów i kierunków rozwojowych uwzględniono zasadę zrównoważonego rozwoju oraz wzajemnego uzupełniania kierunków dla poprawy sytuacji infrastrukturalnej, społeczno – gospodarczej, a także w zakresie poprawy, jakości życia na terenie Gminy Warlubie.

VII. PRIORYTETY ROZWOJOWE

Przeprowadzone analizy uwarunkowań i stanu rozwoju Gminy Warlubie oraz analiza prognoz demograficznych Gminy czy gospodarczych czynników występujących w otoczeniu gminy, pozwoliły na określenie głównych priorytetów rozwojowych Gminy Warlubie. Uwzględniono także zgłaszane podczas konsultacji społecznych propozycje różnych środowisk społecznych. Przez priorytet rozwojowy w *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* należy rozumieć ukierunkowaną, najważniejszą do realizacji potrzebą rozwojową dla mieszkańców Gminy Warlubie podnoszącą rozwój walorów atrakcyjności Gminy, wpływających na jej konkurencyjność, jako obszaru do zamieszkania, aktywności gospodarczej czy społecznej, w tym turystycznej.

Do głównych priorytetów rozwoju Gminy Warlubie zaliczyć należy:

1. Spójność wewnętrzną i dostępność zewnętrzną Gminy wyrażająca się uporządkowanym i zmodernizowanym oraz bezpiecznym i stale rozwijanym układem drogowym, dostępnością

komunikacyjną tj. powiązaniem dróg z układem autostradowym kraju (A1) i drogami krajowymi m.in. w kierunku Kościerzyny, bezpiecznymi i bezkolizyjnymi rozwiązaniami drogowymi, transportowymi, kolejowymi.

2. Wykorzystanie zasobów naturalnych dla zrównoważonego rozwoju Gminy Warlubie poprzez wzmocnienie obszarów i terenów Gminy pod celowe zagospodarowanie przestrzenne tj. gospodarcze i inwestycyjne oraz mieszkaniowe, edukacyjne, sportowe i rekreacyjne, tworzące dobrą jakość życia przyciągającą do osiedlania się mieszkańców, zakładania rodzin i kształcenia zawodowego na terenie gminy, co ograniczy problemy demograficzne Gminy poprzez tworzenie atrakcyjności edukacyjną, osiedleńczą i sportowo – rekreacyjną, turystyczną gminy.
3. Aktywne społeczeństwo Gminy Warlubie włączające do działań wszystkie grupy społeczne na bazie sołectw i infrastruktury rozwoju wsi, tożsamości kulturowej, w tym tradycji regionalnych i współpracy lokalnych środowisk społecznych – tradycje zawody, sztuka ludowa i rzemiosło.
4. Modernizacja obszarów wiejskich i rolnych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego, rozwój produktów lokalnych i tradycyjnych.
5. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska, w tym rozwój nowych dziedzin jak energetyka odnawialna czy programów ekoenergetyki prosumenckiej.
6. Aktywizacja zasobów społecznych dla rozwoju Gminy: rozwój kształcenia zawodowego.
7. Podnoszenie jakości usług i obsługi mieszkańców, w postaci sprawnego funkcjonowania Gminy z przejrzystymi procedurami dla rozwoju działalności gospodarczej – system planistyczny, ulgi podatkowe.

VIII. CELE STRATEGICZNE

8.1. Analiza celów

Analizy dotyczące stanu rozwoju Gminy Warlubie przeprowadzone na potrzeby niniejszej *Strategii* zauważają, iż na terenie Gminy w poszczególnych obszarach rozwojowych przyjęto cele strategiczne, odnoszące się do podstawowych zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych:

W obszarze rozwoju infrastruktury na terenie Gminy Warlubie: zasadnicze cele strategiczne zostały zogniskowane na dalszym rozwoju infrastruktury technicznej na terenie Gminy, wpływającej na zwiększenie dostępności komunikacyjnej w wyniku modernizacji i rozwoju układu drogowego Gminy, a także zabezpieczeniu infrastruktury dla efektywnych energetycznie inwestycji produkcyjnych i usługowych na terenie Gminy. Ponadto cele koncentrować będą się na odpowiednim

zagospodarowaniu przestrzeni poprzez wydzielenie obszarów produkcyjnych w powiązaniu z dostępnym układem drogowym oraz włączeniem w drogi krajowe, a także z możliwością dostępu do infrastruktury energetycznej, gazowej czy ochrony środowiska, niezbędnej dla zapewnienia efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy. Realizacji celów ukierunkowanych na rozwój infrastrukturalny, służyć powinno zaangażowanie Samorządu Gminy Warlubie w inwestycje techniczne, infrastrukturalne i budowę partnerstw dla projektów inwestycyjnych, w tym: drogowych, kanalizacyjnych czy infrastruktury gazowej. Istotnym czynnikiem osiągnięcia celów strategicznych w zakresie rozwoju gospodarczego i infrastrukturalnego, jako jednego z podstawowych kierunków rozwoju Gminy Warlubie, służyć powinna sprawna i efektywna polityka realizacji usług administracji publicznej na rzecz potencjalnych inwestorów, przedsiębiorczości i mieszkańców tj. jawne i przejrzyste procedury, sprawne zarządzanie, budowa przyjaznej administracji i jej odbiurokratyzowanie. Ponadto Samorząd Gminy Warlubie dysponuje całym potencjałem formalno-prawnych rozwiązań z zakresu wydawania pozwoleń, decyzji, podejmowania uchwał stymulujących system zachęt dla inwestorów i przedsiębiorców lokalnych w postaci ulg inwestycyjnych, zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych. System ten należy utrzymać i rozwijać poprzez wdrażania nowych form wsparcia przedsiębiorczości w tym tworzenia instrumentów finansowych zwrotnych w Gminie. Realizacja celów strategicznych w obszarze infrastrukturalnym i spójna z tymi celami polityka wsparcia inwestycji i przedsiębiorczości na terenie Gminy Warlubie stanowią zasadnicze komponenty zintegrowanego programowania rozwoju gospodarczego Gminy Warlubie.

W obszarze aktywizacji społeczno – gospodarcza Gminy Warlubie: za kluczowe uznano cele strategiczne zmierzające do pobudzenia aktywności zawodowej, społecznej mieszkańców, co jest jedną z podstaw rozwoju Gminy. Aktywność zawodowa, społeczna, gospodarcza oraz środowiskowa, uznawana jest w niniejszej *Strategii* za podstawę rozwoju przedsiębiorczości w dziedzinach tradycyjnych, jak: rolnictwo, przedsiębiorczość, produkcja rolno-spożywcza czy przetwórstwo oraz wdrażanie nowych technologii np. OZE. Podstawą dla pobudzania aktywności społecznej i osiągnięcia zakładanych w tym obszarze celów strategicznych jest zapewnienie dobrej edukacji, odpowiedniej jakości kształcenia, w tym zawodowego, inicjowanie aktywności mieszkańców w obszarach rozwoju turystyki, rekreacji czy sportu, także przy zagospodarowaniu walorów naturalnych Gminy i ochronie środowiska. Aktywność społeczna wyraża się także udziałem środowisk i grup lokalnych w działaniach na polu umacniania tradycji, tożsamości kulturowej, kultury czy promocji lokalnych tradycji i regionalnych produktów. Wykorzystanie tych potencjałów wzrostu, pozwoli na kreowanie nowych aktywności zawodowych, wzmocnienia zawodów tradycyjnych i produkcji rolnej na terenie Gminy Warlubie, opartej o nowoczesne rozwiązania ekorozwojowe. Przejawem tej aktywności powinno być

pobudzenie mobilności zawodowej mieszkańców i kreatywności w działaniu. Wsparcie Samorządu Gminy Warlubie powinno w zintegrowany sposób zmierzać do inicjowania i tworzenia warunków infrastrukturalnych, zagospodarowania i finansowania różnych form aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców, w szczególności zagwarantowania dostępu do edukacji, sprawnej realizacji usług na rzecz mieszkańców przez administrację publiczną, współpracę z lokalną przedsiębiorczością oraz rozwój infrastruktury służącej inwestycjom, usługom i budowie nowych ofert w obszarze turystyki, rekreacji, sportu z wykorzystaniem tradycyjnych usług i produktów. Celom aktywizacji społecznej powinna być także podporządkowana polityka zagospodarowania przestrzennego Gminy, gwarantująca dostępu do obszarów zamieszkania na terenie Gminy, ochrony zdrowia czy bezpieczeństwa. Realizacja celów aktywizacji społecznej przyczyni się do tworzenia stabilnej sytuacji rozwojowej w Gminie.

W obszarze poprawy jakości życia na terenie Gminy Warlubie za kluczowe uznano tworzenie warunków do zamieszkania, osiedlania się na terenie Gminy, przyciągania młodych osób do zakładania rodzin na terenie Gminy Warlubie. Dobra, jakość życia oznacza dostępność nie tylko do infrastruktury, ale również do różnych możliwości uprawiania sportu, rekreacji, czy różnych form turystyki. Oznacza to działania na rzecz ochrony walorów naturalnych, przyrodniczych, a także promocji ekologicznych produktów i eko stylu życia. Kolejnym czynnikiem decydującym o dobrej, jakości życia, jest dostęp do usług na terenie Gminy, w tym usług zdrowotnych, z zakresu opieki społecznej czy bezpieczeństwa oraz handlu. Poprzez odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni, udostępnianie substancji mieszkaniowej, rewitalizację i odnowę wsi oraz dostępność komunikacyjną, możliwe jest osiągnięcie zakładanych celów w obszarze tworzenia jak najlepszych warunków życia na terenie Gminy Warlubie.

Dla osiągnięcia celów strategicznych, pomagających w uzyskaniu stabilnego i zrównoważonego rozwoju Gminy Warlubie, przyjęto, ukierunkowanie *Strategii* na ograniczanie zasadniczych problemów, wynikających z niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, poziomu i jakości wykształcenia w Gminie, co przyczyni się do łagodzenia problemów społecznych i gospodarczych na terenie Gminy Warlubie. Ponadto takie ukierunkowane działania strategiczne, sprzyjać będą także włączeniu społecznemu mieszkańców i przyciąganiu nowych osób do osiedlania się na terenie Gminy.

Dla osiągnięcia celów strategicznych w zidentyfikowanych obszarach rozwojowych Gminy Warlubie *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*, zakłada ukierunkowanie działań ze strony Samorządu na wsparcie m.in.:

- procesów sprzyjających zatrudnieniu mieszkańców we wszystkich kategoriach wiekowych,

- tworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej na terenie Gminy Warlubie,
- poprawę usług edukacyjnych i tworzenie warunków dla możliwości kształcenia zawodowego na terenie Gminy Warlubie,
- wzmocnienie kapitału społecznego i tożsamości regionalnej i lokalnej poprzez budowę lokalnej wspólnoty obywatelskiej, czerpiącej m.in. z dziedzictwa, tradycji lokalnych i inicjatyw środowiskowych oraz sołeckich w Gminie Warlubie,
- rozwój dostępności komunikacyjnej Gminy dla mieszkańców i inwestorów w wyniku zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej i ochrony środowiska,
- zagospodarowanie przestrzeni dla rozwoju gospodarczego oraz poprawy, jakości życia mieszkańców,
- zagwarantowanie odpowiedniego poziomu usług publicznych i szerokiego dostępu do tych usług, wyrażającego się zapewnieniem dostępu do edukacji, ochrony zdrowia, usług administracji, Internetu na terenie Gminy,
- wzrost bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego Gminy w wyniku wykorzystania potencjału posiadanych zasobów dla poprawy zaopatrzenia w energię, w tym ze źródeł odnawialnych, a także rozwój energetyki prosumenckiej i ochrony środowiska poprzez technologie ekoinnowacyjne czy tworzenie produktów ekologicznych w Gminie,
- tworzenia przestrzeni rekreacji, sportu czy turystyki na terenie Gminy przy zapewnieniu optymalnego wykorzystania walorów terytorialnych (przyrodniczego, krajobrazowego, kulturowego i gospodarczego).

8.2. Cele strategiczne

Mając powyższe na uwadze *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* przyjmuje następujące trzy cele strategiczne do realizacji w okresie 2014-2020, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w odniesieniu do obszarów rozwojowych Gminy Warlubie.

Tabela 13. Cele strategiczne *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

Cele główne	Cele operacyjne/zadania		
Cele strategiczne (ogólne)	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	Cel 2: Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	Cel 3. Dobra jakość życia
	1.1. Dostępność i spójność	1.1. Aktywne społeczeństwo	3.1. Warunki dla życia i osiedlania na terenie Gminy
	1.2. Wsparcie przedsiębiorczości	1.2. Wzrost zatrudnienia	3.2. Ochrona środowiska i efektywność energetyczna

	1.3.Zagospodarowanie przestrzeni	1.3.Dobra edukacja i kształcenie zawodowe	3.3.Sprawne usługi
	1.5.Atrakcyjna oferta turystyczna	1.4.Dostęp do usług Zdrowotnych	3.4.Rozwój lokalny z udziałem społeczności

Źródło danych: opracowanie na podstawie danych Gminy Warlubie i konsultacji strategicznych, Warlubie 2013r.

Cel 1. Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego

Przesłanki celu 1

Rozwój infrastrukturalny Gminy Warlubie warunkuje możliwość wykorzystania potencjałów rozwojowych gminy (potencjał rolny, rozwój przetwórstwa i usług, rozwój przedsiębiorczości i wykorzystanie walorów krajobrazowych i przestrzennych m.in. do rozwoju turystyki, sportu czy rekreacji. Unowocześnienie infrastruktury w Gminie sprzyjać będzie rozwojowi gospodarki, stwarza możliwości wzrostu konkurencyjności Gminy w wyniku rozwoju usług, inwestycji i rozbudowy zakładów działających na terenie Gminy Warlubie. Nowoczesna infrastruktura stanowić będzie podstawę i zaplecze dla uruchamiania przedsiębiorczości, budowy powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami gospodarczymi, a także zwiększać dostępność komunikacyjną i drogową Gminy. Powyższe sprzyjać będzie powiązaniom ekonomicznym i społecznym z otoczeniem gospodarczym Gminy Warlubie i poszerzać perspektywy jej rozwoju. Umocni to również ekonomiczne powiązania wewnątrz Gminy, wpływając na jej spójność strukturalną (inwestycje zewnętrzne, rozwój inwestycji działających przedsiębiorców na terenie gminy wzrost handlu i usług oraz form edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, co skutkuje dobrym klimatem dla rozwoju).

W ramach *Strategii* działania związane z tworzeniem miejsc pracy i zwiększaniem poziomu przedsiębiorczości w Gminie Warlubie, realizowane będą na kilku zasadniczych poziomach. Pierwszym poziomem jest tworzenie warunków infrastrukturalnych i rozwój przestrzeni inwestycyjnej, czyli terenów dla rozwoju przedsiębiorczości. Cel ten realizowany będzie w postaci uruchomienia Gminnego Parku Przemysłowego i Inkubatora Przedsiębiorczości. Oprócz tradycyjnie pojmowanych przestrzeni dla zagospodarowania inwestycyjnego, czy przemysłowego, wyznaczanych w dokumentach planistycznych, Samorząd Gminy Warlubie, zwiększać będzie także zaangażowanie w procesy dostępności komunikacyjnej. Kluczowym czynnikiem infrastrukturalnym decydującym o aktywności gospodarczej i inwestycyjnej jest gminny układ dróg. Do atrakcyjnych dla rozwoju gospodarczego lokalizacji na terenie Gminy Warlubie należą obszary przywęzłowe do A-1 oraz w sąsiedztwie dróg krajowych, czyli przestrzeń położona w bliskości węzła i jednocześnie posiadająca walor bardzo dobrej dostępności tego węzła, zwłaszcza po uruchomieniu tam Parku Przemysłowego. W ten sposób uzyskany zostanie efekt wartości w postaci zwiększonej dostępności terenu dla inwestorów terenu wraz z otwarciem komunikacyjnym, co stanowi jedną z kluczowych czynników

atrakcyjności inwestycyjnej. Ponadto na poziomie infrastrukturalnym realizowana będzie modernizacja sieci dróg lokalnych (gminnych), co ma kluczowe znaczenie dla spójności wewnętrznej Gminy.

Strategia zakłada wsparcie rozwoju terenów inwestycyjnych także poprzez ich przygotowanie infrastrukturalne, w tym energetyczne i infrastrukturę techniczną ochrony środowiska.

Podejmowane działania dla odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni zarówno na etapie planowania, programowania i wdrażania projektów inwestycyjnych czy infrastrukturalnych w Gminie będą uwzględniać niezależnie od spełnienia wymaganych przepisami obowiązków, wpływ i optymalizację każdego przedsięwzięcia pod kątem zrównoważonego rozwoju i zapewnienia ładu w przestrzeni, a także atrakcyjności dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Jedną z podstawowych zasad będzie zapewnienie rzeczywistej szerokiej partycypacji społecznej w procesach planowania przestrzennego i przygotowania inwestycji rozwojowych czy infrastrukturalnych w Gminie.

Drugim poziomem jest przywrócenie funkcji gospodarczych w wielu miejscowościach wiejskich w wyniku wsparcia modernizacji rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.

Kolejnym poziomem wsparcia jest wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości przez tworzenie warunków dla rozwoju istniejących zakładów produkcyjnych czy usługowych na terenie Gminy Warlubie. Tworzy to potencjał budowy powiązań kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami czy wzrost zatrudnienia określonych osób zawodowych w systemie odpowiadającym potrzebom przedsiębiorców z terenu Gminy Warlubie. Samorząd utrzyma system ulg dla inwestorów zainteresowanych rozwojem funkcji gospodarczych na terenach Gminy.

W celu wsparcia rozwoju gospodarczego wyróżniono w *Strategii* kilka specyficznych dla Gminy rodzajów przedsiębiorczości m.in. rolno-spożywcza, produkcja rolna, działalność magazynowa i usług, a także prognozuje się korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z sektorem odnawialnych źródeł energii, turystyką. W ramach działań programowania rozwoju Gminy, w związku z rozwojem edukacji, zakłada się kształcenie wykwalifikowanej kadry na potrzeby tego rodzaju działalności oraz rozwój możliwości kształcenia zawodowego w rzemiośle i zawodach tradycyjnych, związanych z rolnictwem oraz modernizacją infrastruktury i rozbudową przedsiębiorstw określonych branż.

Ważnym aspektem rozwoju gospodarczego czy inwestycyjnego i infrastrukturalnego Gminy Warlubie jest efektywniejsze wykorzystywanie energii, zarówno w zakresie funkcjonowania gospodarki, instytucji administracji, jednostek społecznych czy poszczególnych gospodarstw domowych. Istotnym zamierzeniem jest polepszenie efektu energetycznego w budynkach użyteczności publicznej np.

w szkołach, biurach, zabytkach, obiektach sportowych (termomodernizacja), a także rozwój przydomowych systemów odnawialnej energetyki oraz infrastruktury ochrony środowiska.

Zakładane rezultaty celu 1.

- Wzrost aktywności inwestycyjnej poprzez wsparcie instytucji otoczenia biznesu: Park Przemysłowy, inkubator przedsiębiorczości.
- Wzrost przedsiębiorczości w określonych sektorach rozwojowych na terenie Gminy.
- Wzrost liczby przedsiębiorstw do roku 2020 na terenie Gminy.
- Wzrost powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw.
- Pełne włączenie komunikacyjne Gminy w system dróg krajowych (A-1 i droga krajowa w kierunku Kościerzyny).
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele związane z mieszkalnictwem i usługami – wzrost liczby lokali i punktów usług oraz zakładów rzemiosła i wzmocnienie gospodarstw rolnych i sektora rolno- spożywczego na terenie Gminy.
- Nowa usługi turystyczne bazujące na wykorzystaniu lokalnych produktów turystycznych.

Cel 2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców

Przesłanki celu 2:

Pobudzenie aktywizacji społeczno - gospodarczej mieszkańców oraz ich mobilności zawodowej i społecznej jest kluczowym czynnikiem rozwoju Gminy Warlubie. Pobudzenie aktywności mieszkańców prowadzić będzie do zwiększenia szans rozwojowych występujących na terenie Gminy, szans na zatrudnienie, zdobywanie nowych umiejętności i kształcenia, w tym zawodowego w dziedzinach związanych z potencjałem Gminy np. uruchamianie ekologicznych systemów energii; wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców usług, rzemiosła i działań w sektorze rolno-spożywczym. Jednocześnie oznacza to zachowanie regionalnych i lokalnych tradycji zawodowych, a także współdziałanie na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej i środowisk lokalnych, na zasadzie włączenia wszystkich grup społecznych w procesy rozwoju Gminy. Aktywizacja społeczna mieszkańców oznacza podniesienie poziomu dostępnych usług edukacyjnych oraz ochrony zdrowia dla mieszkańców, co stanowi podstawę ich aktywizacji na różnych polach rozwoju Gminy (zawodowym, społecznym, edukacyjnym). Działanie te będą sprzyjały komunikacji, współpracy, kreatywności i dbaniu o dobro wspólne w wyniku kształtowania postaw obywatelskich, dostępności dla placówek oświatowych i działań organizacji pozarządowych na terenie Gminy Warlubie.

Położony zostanie nacisk na promocję samorozwoju, celem aktywnego udziału w szeroko rozumianym życiu społecznym i zawodowym. Zmiany dotyczyć będą funkcjonowania lokalnych

placówek kultury w kierunku pobudzania aktywności określonych środowisk na bazie tradycji kulturowych regionu, czy aktywności sołeckiej oraz lokalnych grup działania. Cel zmierza do podniesienia kapitału ludzkiego i społecznego na terenie Gminy Warlubie. Przyszłość rozwoju Gminy zależna będzie od zaangażowania społeczności w stymulowanie jej rozwoju. Zakłada się, zatem, że sektor pozarządowy będzie bardzo istotnym podmiotem w realizacji ustaleń Strategii w niektórych działaniach o charakterze społecznym, edukacyjnym. Działalność organizacji społecznych i środowiskowych ma kluczowe znaczenie dla aktywizacji poszczególnych grup mieszkańców, sprzyja wypracowaniu zasobów rozwojowych Gminy w procesie realizacji wspólnie z Samorządem Gminy części zadań publicznych. Działalność organizacji pozarządowych sprzyjać będzie ponadto współpracy z sołectwami, organizacji spotkań środowiskowych, odnowie infrastruktury wiejskiej dla potrzeb społeczności lokalnej (centra wsi, zaplecze rekreacyjne i edukacyjne, świetlice lokalne). Istotnym elementem pobudzania aktywizacji społecznej będzie także wspieranie podmiotów ekonomii społecznej, mającej za zadanie zorganizowanie się i przez to samozatrudnienia.

Ważna jest tu jednak przede wszystkim, zmiana postaw mieszkańców w kierunku podejmowania działań, mających na celu wyjście ze swoich problemów (np. bezrobocia) i ponownego włączenia do życia społecznego, pozwalającego na samorealizację i poczucie osiągnięcia pozytywnych efektów dla własnego rozwoju, a w konsekwencji rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.

Zakładane rezultaty celu 2.

- Wzrost poziomu zatrudnienia i kompetencji zawodowych mieszkańców;
- Aktywizacja osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem;
- Wzrost liczby dzieci korzystających z oferty edukacyjnej na terenie Gminy;
- Liczba projektów realizowanych w formie partnerstw lokalnych;
- Wzrost liczby specjalistycznych usług zdrowotnych w Gminie.

Cel 3. Dobra jakość życia

Przesłanki celu 3

Poprawa jakości życia na terenie Gminy Warlubie jest kluczowym czynnikiem dla rozwoju Gminy. Rozwój społeczny w wyniku tworzenia atrakcyjnych warunków życia i warunków dla rozwoju oraz osiedlania w Gminie, jest oprócz gospodarki, drugim podstawowym filarem dla stabilizacji sytuacji w Gminie. W odpowiedzi na zidentyfikowane wyzwania demograficzne, tj. zwiększenie liczby osób starszych, zamierza się podjąć działania służące stworzeniu jak najlepszych jej warunków życia oraz przeciwdziałanie jakimkolwiek formom wykluczenia osób m.in. poprzez tworzenie warunków zapewniających pełną partycypację w życiu społecznym. Gmina dążyć będzie do przyciągnięcia osób młodych, zahamowania odpływu młodych osób w wyniku oferowania jak najlepszych warunków do

zamieszkania – rozwój zagospodarowania obiektów na cele mieszkalne. Ponadto istotne jest w tym zakresie zapewnienie dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej, pozwalającej na zakładanie rodzin, a także zapewnienie oferty rekreacyjnej, sportowej i wypoczynkowej dla mieszkańców. Na poprawę jakości życia rzutuje także możliwość dostępu do praktyki zawodowej i zatrudnienia. Ważnym aspektem, dobrej jakości życia jest zagwarantowanie możliwości dla czynnych form spędzania wolnego czasu, co wpływa na postawy prozdrowotne.

Kolejnym czynnikiem jest także stała poprawa usług dla mieszkańców i obsługi potencjalnych inwestorów, zapewnienie sprawnego funkcjonowania administracji publicznej, sfery edukacji i ochrony zdrowia zgodnie z aspiracjami i oczekiwaniami mieszkańców lub osób rozpoczynających jakąkolwiek działalność: gospodarczą, społeczną, czy turystyczną na terenie Gminy Warlubie. Istotnym elementem realizacji celu są planowane działania, zakładające rozwój w funkcjonowaniu usług, m.in. w procesie edukacji, ochronie zdrowia (dla zapewnienia, jak najwyższego poziomu ich funkcjonowania). Tworzy to markę odpowiedniego poziomu życia w Gminie Warlubie.

Zakładane rezultaty celu 3

- Poprawa dostępności do usług ochrony zdrowia na terenie Gminy Warlubie.
- Zapewnienie dostępu do oferty edukacji we wszystkich fazach realizowanych na terenie Gminy Warlubie.
- Wzrost bezpieczeństwa socjalnego i ekologicznego mieszkańców.
- Zagospodarowanie obiektów i nieruchomości na cele mieszkaniowe.
- Wzrost liczby osób osiedlających się na terenie Gminy Warlubie.
- Wzrost liczby młodych osób pozostających na terenie Gminy.
- Wzrost oferty rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i turystycznej dla mieszkańców i osób, odwiedzających Gminę,
- Tworzenie wysokiej jakości przestrzeni publicznej i życiowej w Gminie.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ wpisuje się w założenia Strategii „Europa 2020”, przyjętej przez Radę Europejską w czerwcu 2010 r. a tym samym oparta jest o nowe zasady, cele i ramy wdrażania polityki spójności na lata 2014-2020.

Cele strategicznego rozwoju Gminy Warlubie są spójne z celami wskazanymi w krajowych dokumentach strategicznych: Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju: Polska 2030-Trzecia fala nowoczesności z dnia 9 listopada 2012 r., Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020 przyjętej przez Radę Ministrów dnia 25 września 2012 r., Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 przyjętej przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r., oraz 9 zintegrowanych strategiach rozwoju.

Tabela 14. Spójność celów *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* z celami programowych dokumentów krajowych 2014-2020

Strategie i dokumenty programowe krajowe		<i>Strategia Rozwoju Warlubia 2020+</i>	
Nazwa	Cele	Cele strategiczne	Cele operacyjne
<i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i>	Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.2. Wsparcie przedsiębiorczości
		Cel 2: Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	2.1. Aktywne społeczeństwo
	Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.3. Zagospodarowanie przestrzeni 1.4. Atrakcyjna oferta turystyczna
	Efektywność i sprawność państwa	Cel 3. Dobra jakość życia	3.3. Sprawne usługi
<i>Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i>	Sprawne i efektywne państwo	Cel 3. Dobra jakość życia	3.3. Sprawne usługi
	Konkurencyjna gospodarka	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.2. Wsparcie przedsiębiorczości
		Cel 2: Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	2.2. Wzrost zatrudnienia
	Spójność społeczna i terytorialna	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.1. Dostępność i spójność
Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego		1.3. Zagospodarowanie przestrzeni	
<i>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>	Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.1. Dostępność i spójność
	Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.3. Zagospodarowanie przestrzeni
	Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	Cel 3. Dobra jakość życia	3.2. Ochrona środowiska i efektywność energetyczna
	Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego	Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.3. Zagospodarowanie przestrzeni
Cel 3. Dobra jakość życia.		3.1. Warunki dla życia i osiedlania na terenie Gminy	

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, 2013r.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ zachowuje spójność z powyższymi dokumentami poprzez uwzględnienie zarówno celów rozwojowych programowania, jak i również uwzględnienie wskazanego z dokumentach strategicznych wymiaru terytorialnego (obszary interwencji na terenie Gminy i proces zagospodarowania przestrzeni dla celów rozwoju Gminy).

Poniżej przedstawiono zestawienie celów rozwojowych Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ i przewidywane kierunki działań dla osiągnięcia zaplanowanych celów.

Tabela 15: Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ i główne kierunki działań.

Cel strategiczny (ogólny)	Cel operacyjny	Główne kierunki działań
<p>Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego</p>	<p>1.1. Dostępność i spójność</p>	<p>Budowa i modernizacja oraz remonty dróg lokalnych w Gminie</p> <p>Rozwój sieci drogowych o podstawowym znaczeniu dla spójności wewnętrznej Gminy.</p> <p>Wspieranie rozwoju sieci gazowych i energetycznych</p> <p>Budowa infrastruktury technicznej dla rozwoju inwestycji na terenie Gminy</p> <p>Rozwój obszarów przywzrostkowych do A-1</p> <p>Dostępność transportowa Gminy</p> <p>Tworzenie nowoczesnej gospodarki odpadami i infrastruktury technicznej ochrony środowiska</p> <p>Rozwój sieci dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych</p> <p>Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i infrastruktury centrów wsi.</p> <p>Rozwój współpracy kooperacyjnej przedsiębiorców</p> <p>Rozwój nowych sektorów gospodarki w tym energetyki odnawialnej</p> <p>Wspieranie lokalnych produktów</p> <p>Promocja postaw i rozwiązań technologicznych</p> <p>Rozwój sektora rolno - spożywczego i rozwój produkcji żywności ekologicznej</p> <p>Systemowe wsparcie formalno-prawne dla inwestorów i rozwoju zakładów na terenie Gminy oraz wsparcie przedsiębiorczości lokalnej.</p> <p>Rozwój infrastruktury dla inwestycji i rozbudowy zakładów na terenie Gminy</p> <p>Wspieranie powiązania produkcji rolnej, przetwórstwa, marketingu i sprzedaży.</p> <p>Poprawa zarządzania przestrzenią Gminy</p> <p>Zagospodarowanie walorów naturalnych Gminy przy zachowaniu zasad ochrony środowiska</p>
	<p>1.2. Wsparcie przedsiębiorczości</p>	<p>Tworzenie stref przedsiębiorczości na terenie Gminy i rozwój funkcji gospodarczych na terenach Gminy</p> <p>Wspieranie rozwoju budownictwa</p> <p>Wspieranie efektywności energetycznej i termomodernizacji budynków publicznych</p>
	<p>1.3. Zagospodarowanie przestrzeni</p>	

	1.4. Atrakcyjna oferta turystyczna	<p>Rozwój usług związanych z lokalnymi produktami turystyki, kultury i dziedzictwa oraz tradycjami regionalnymi</p> <p>Wsparcie produktów lokalnych.</p> <p>Tworzenie szlaków turystycznych na terenie Gminy</p> <p>Rozwój turystyki w oparciu o zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe i naturalne Gminy</p>
<p>Cel strategiczny (ogólny)</p> <p>Cel 2: Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców</p>	<p>Cel operacyjny</p> <p>2.1. Aktywne społeczeństwo</p> <p>2.2. Wzrost zatrudnienia</p> <p>2.3. Dobra edukacja i kształcenie zawodowe</p> <p>2.4. Dostęp do usług zdrowotnych</p>	<p>Główne kierunki działań</p> <p>Inicjowanie, realizacja i wspieranie działań sprzyjających zwiększeniu partycypacji społecznej w procesie rozwoju Gminy</p> <p>Rozwój sektora NGO i kreowanie lokalnych aktywności grup na terenie sołectw i całej Gminy</p> <p>Promocja i wsparcie wolontariatu oraz działalności non-profit</p> <p>Rozwój przestrzeni publicznych dla integracji społeczności lokalnych</p> <p>Wspieranie inicjatyw wspólnoty lokalnej i środowisk lokalnych na terenie Gminy.</p> <p>Rozwój bazy dla sportu i rekreacji</p> <p>Wsparcie integracji i włączenia osób z różnych środowisk w proces aktywności społeczno-gospodarczej w Gminie</p> <p>Wsparcie ekonomii społecznej w Gminie</p> <p>Rozwój różnicowanych usług i rzemiosła na terenie Gminy</p> <p>Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców przy zachowaniu regionalnych i lokalnych tradycji zawodowych</p> <p>Rozwój nowych sektorów gospodarki w tym energetyki odnawialnej</p> <p>Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjum</p> <p>Wsparcie kształcenia zawodowego przy współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami</p> <p>Zapewnienie wysokiego standardu bazy edukacyjnej i kształcenia</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego w zakresie opieki ogólnej i specjalistycznej na terenie Gminy Warlubie</p> <p>Dostosowanie funkcjonowania usług publicznych do potrzeb wszystkich grup i pokoleń mieszkańców</p>

		<p>Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców</p> <p>Rozbudowa obiektów na cele ochrony zdrowia</p>
<p>Cel strategiczny (ogólny)</p>	<p>Cel operacyjny</p>	<p>Główne kierunki działań</p> <p>Dostępność do mieszkań i tworzenie warunków dla osiedlenia się na terenie Gminy</p> <p>Rozwój lokalnych centrów rozwoju społecznego i rekreacyjnego</p> <p>Wsparcie rozwoju opieki medycznej i stworzenie systemu cyklicznego dostępu do specjalistycznych świadczeń medycznych</p> <p>Dostępność do dobrej jakości edukacji na terenie Gminy</p> <p>Realizacja infrastruktury dla rozwoju rekreacji, sportu.</p> <p>Rozwój oferty kulturalnej i turystycznej w Gminie.</p> <p>Zapewnienie infrastruktury dla rozwoju rodzin wsparcie rodziny i edukacji przedszkolnej</p> <p>Rozwój programów profilaktycznych</p> <p>Rozwinięte usługi i handel dla mieszkańców</p> <p>Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych dla mieszkańców</p> <p>Zapewnienie, dobrej jakości opieki społecznej i włączenie wszystkich grup mieszkańców w życie wspólnoty lokalnej.</p> <p>Poprawa stanu środowiska oraz środowiskowych warunków życia na terenie Gminy Warlubie</p> <p>Dostęp do systemów infrastruktury ochrony środowiska</p> <p>Wprowadzenie rozwiązań ekologicznych</p> <p>Wzrost bezpieczeństwa energetycznego Gminy, w tym odnawialnych źródeł energii i przydomowej energetyki</p> <p>Rozwiązania efektywności energetycznej w instytucjach publicznych i edukacyjnych</p> <p>Upowszechnianie nowych rozwiązań z zakresu budownictwa, architektury i technologii środowiskowych na terenie Gminy</p> <p>Ochrony dla różnych form przyrody i krajobrazu</p>
<p>Cel 3.</p> <p>Dobra jakość życia</p>	<p>3.1. Warunki dla życia i osiedlania się na terenie Gminy</p> <p>3.2. Ochrona środowiska i efektywność energetyczna</p>	

		Racjonalne zarządzanie przestrzenią Gminy
		Wysoka jakość świadczonych usług i zarządzania – przejrzystość procedur
		Podnoszenie jakości funkcjonowania instytucji administracji publicznej
		Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach rozwoju lokalnego
		Dostosowanie bazy usług publicznych do potrzeb różnych grup mieszkańców
		Wzmacnianie i promowanie postaw obywatelskich i aktywności społecznej mieszkańców.
		Rozwój inicjatyw sołeckich i środowiskowych.
		Rozwój lokalny oparty o partycypację mieszkańców.
		Rozwój partnerskich inicjatyw z udziałem organizacji społecznych w Gminie.
		Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej oraz integracja społeczności lokalnej Gminy.
		<i>Źródło danych: opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych i samorządowych oraz ustaleń Rad Sołeckich Gminy Warlubie, Warlubie 2013r.</i>
	3.3.Sprawne usługi	
	3.4.Rozwój lokalny z udziałem społeczności	

8.4. Zestawienie wskaźników realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

Ujętym w *Strategii* celom i kierunkom działań dla osiągnięcia zakładanych celów rozwojowych Gminy Warlubie, przyporządkowano określone wskaźniki wdrażania *Strategii*. W oparciu o zaproponowane wskaźniki dokonać można oceny procesu realizacji *Strategii* oraz dynamiki zmian strategicznych. Pozwoli to na przedstawienie procesu zmian w odniesieniu do podstawowych obszarów funkcjonowania i realizacji polityki rozwoju.

Poniżej zaprezentowano zestawienie wskaźników, które stanowią mogą podstawę w ocenie postępu wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

Tabela 16. Wskaźniki wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

Cel strategiczny (ogólny)	Wskaźniki celu
<p>Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia nowych terenów pod inwestycje • Wzrost dynamiki PKB <i>per capita</i> w latach 2014-2020 • Stworzenie stref inwestycji na terenie gminy • Sprawny system ułatwień podatkowych i dostępu do kapitału (fundusze pożyczkowe, instrumenty zwrotne, Fundusz Wsparcia). • Nowe instytucje otoczenia biznesu • Długość dróg wyremontowanych i budowanych na terenie Gminy • Wzrost nakładów inwestycyjnych podmiotów gospodarczych • Nowe podmioty gospodarcze
<p>Cel 2: Aktywizacja społeczno - gospodarcza mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Warlubie • Liczba osób zatrudnionych (wskaźnik zatrudnienia na poziomie wyższym niż średni w kraju). • Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Warlubie (wskaźnik bezrobocia na poziomie najniższym wśród gmin powiatu świeckiego)
<p>Cel 3: Dobra jakość życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obiektów i nieruchomości zagospodarowanych pod budownictwo i cele mieszkaniowe • Wzrost liczby osób zamieszkujących, osiedlających się i zakładających rodziny na terenie Gminy Warlubie • Podnoszenie średnich wyników egzaminów edukacyjnych, • Nowe formy kształcenia i edukacji • Wzrost liczby dzieci objętych ofertą edukacją przedszkolną na terenie Gminy, • Wzrost dostępności do specjalistów w ochronie zdrowia na terenie Gminy, • Długość nowych i zmodernizowanych systemów technicznych ochrony środowiska • Sprawny system usług administracji publicznej oraz

	usług dla mieszkańców <ul style="list-style-type: none"> • Liczba aktywnych organizacji pozarządowych • Liczba usług turystycznych
--	--

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych i samorządowych, Warlubie 2013r.

IX.GŁÓWNE ZADANIA STRATEGICZNE ORAZ PARTNERZY

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ realizowana będzie poprzez określone przedsięwzięcia, zadania oraz projekty. Na etapie opracowania strategicznego dokumentu przyjęto określenie pakietów zadaniowych, odpowiadających celom strategicznym. Na etapie ustalenia rocznych planów budżetu Gminy Warlubie, przyjmowane będą poszczególne zadania do realizacji. W *Strategii* znajdują się tematycznie pogrupowane główne pakiety zadań strategicznych, zgrupowane w wyniku powiązania zidentyfikowanych w pracach nad Strategią zadań i wybranych w drodze konsultacji społecznych zgłoszeń przez przedstawicieli społeczności lokalnej i Samorządu Gminy Warlubie. Ujęcie to pozwala na zgodną z priorytetami Strategii Europa 2020 obszarową i tematyczną koncentrację wsparcia inwestycji rozwojowych i pogrupowanie zadań do realizacji. Takie podejście do realizacji zadań strategicznych pozwoli na lepszą koordynację procesów rozwoju Gminy Warlubie. Podejście takie odpowiada także zasadom koncentracji obszarowej i przestrzennej oraz tematycznej finansowania zadań strategicznych, jakie występuje w Rozporządzeniach WE na okres 2014-2020 i krajowych dokumentach strategicznych. W ramach przyjętych obszarów tematycznych i zadaniowych tematów wybierane będą coroczne zadania finansowane w ramach wdrażania Strategii. Powyższe podejście umożliwi bardziej efektywną alokację środków publicznych przeznaczonych na wsparcie rozwoju Gminy Warlubie z budżetu gminy, jak i programów regionalnych oraz krajowych.

Główne zadania strategiczne zestawiono poniżej w następujące grupy/obszary tematycznej interwencji:

1. Infrastruktura dla rozwoju społeczno-gospodarczego.
2. Inwestycje drogowe.
3. Gospodarka i przedsiębiorczość.
4. Sport, rekreacja, turystyka.
5. Edukacja.
6. Kultura.
7. Sfera społeczna i ochrona zdrowia.
8. Bezpieczeństwo publiczne.

Tabela 17. Zestawienie głównych zadań Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+

Lp.	Kierunek strategiczny SRGW 2020+	Zadanie	Zakres zadania	Okres realizacji	Źródła finansowania	Podmioty realizacyjne i partnerzy
1.	Infrastruktura dla rozwoju społeczno-gospodarczego	<p><i>Budowa infrastruktury technicznej dla Gminnego Parku Przemysłowego i Inkubatora Przedsiębiorczości w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych</i></p> <p><i>- zintegrowany obszar infrastrukturalny dla inwestycji przedsiębiorstw, inwestorów i rozwoju logistyki w Warlubiu.</i></p>	<p>Wybudowanie infrastruktury technicznej dla terenów przemysłowych (15-17 ha) w obszarze węzła autostradowego A-1</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzbrojenie terenów inwestycyjnych skomunikowane z węzłem autostradowym „Warlubie”, - infrastruktura techniczna, - uzbrojenie terenów inwestycyjnych, - przygotowanie terenów inwestycyjnych, - infrastruktura obsługi firm i MŚP. 	2014-2020	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Programy krajowe</p> <p>Budżet Samorządu Województwa</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
		<p><i>Gazyfikacja Gminy Warlubie</i></p>	<p>Zasilanie terenów w media, w tym dla terenów w ramach Gminnego Parku Przemysłowego, w ramach porozumienia z podmiotami sektora gazownictwa</p>	2014-2020		<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>Starostwo Powiatowe</p> <p>Przedsiębiorstwa Gazownictwa</p>
		<p><i>Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy</i></p>	<p>Budowa sieci i punktów poboru wody; monitoring systemu i utrzymywanie istniejących instalacji, w tym stacji uzdatniania.</p> <p>Wg rocznych planów finansowych</p>	2014-2020	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Programy krajowe</p> <p>Budżet Samorządu Województwa</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>

	<p>Rozbudowa systemu kanalizacji sieci sanitarnej</p>	<p>Budowa kanalizacji w miejscowościach Gminy Warlubie np. Bzowo, Krusze, Płochocin i inne wg planów.</p> <p>Budowa na obszarach zabudowy rozproszonej przydomowych oczyszczalni albo indywidualnych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Wg rocznych planów finansowych</p> <p>Rozbudowa oczyszczalni ścieków.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Programy krajowe</p> <p>Budżet Samorządu Województwa</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>
	<p>Termomodernizacja i efektywność energetyczna obiektów użyteczności publicznej</p>	<p>Działania dla poprawy efektywności energetycznej na terenie Gminy.</p> <p>Zakładanie systemów solarnych na budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>Wg rocznych planów finansowych.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Programy krajowe</p> <p>Budżet Samorządu Województwa</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>
	<p>Rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi.</p>	<p>Modernizacja i rozwój międzygminnego składowiska unieszkodliwiania odpadów</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Programy krajowe</p> <p>Budżet Samorządu Województwa</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>WFOŚiGW; NFOŚiGW</p>

	<p>Rozwój infrastruktury energetycznej i OZE</p>	<p>Budowa infrastruktury energetycznej na terenie Gminy. Budowa nowych punktów oświetlenia oraz utrzymanie oświetlenia dla zapewnienia bezpieczeństwa dróg na terenie gminy. Rozwój energetyki wiatrowej. MEW w miejscowości Borowy Młyn.</p>	2014-2020	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 Programy krajowe Budżet Samorządu Województwa Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) NFOŚiGW WFOŚiGW Inteligenta Energia Europa (IEE)</p>	<p>Operatorzy energetyczni w Poznaniu Starostwo Powiatowe Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
<p>Budownictwo komunalne</p>		<p>Zagospodarowanie obszarów i nieruchomości na budynki socjalno-komunalne dla mieszkańców. Budowa budynków socjalnych. Zagospodarowanie na cele mieszkań socjalnych obiektów po PGR.</p>	2014-2020	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 Programy krajowe Krajowy Fundusz Mieszkalnictwa</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Starostwo Powiatowe Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
	<p>Zagospodarowanie infrastrukturalne przestrzeni Gminy Warlubie; komunikacja, dostęp do transportu</p>	<p>Modernizacja ulic osiedlowych w Warlubiu, jako elementu infrastruktury komunalnej osiedli gminy Warlubie. Zagospodarowanie otoczenia Dworca PKP –zagospodarowanie części terenu na funkcje użyteczne np. małą halę targową</p>	2014-2020	<p>Budżet Gminy Warlubie</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p>

2. Inwestycje drogowe	<p>Program budowy i modernizacji dróg gminnych ze Starostwem Powiatowym w Świeciu 2014-2020.</p> <p>Realizacja zadań drogowych w ramach Porozumienia ze Starostwem Powiatowym</p>	<p>Powiązanie układu drogowego gminy z drogami powiatowymi oraz krajowymi</p> <p>-przebudowa dróg o łącznej długości 40 do 60 km</p> <p>-nowa nawierzchnia</p> <p>-profilowanie dróg i utwardzanie dróg lokalnych wg planów Sołectw m.in. Komorsk, Krusze</p> <p>-oświetlenie</p> <p>-ciągi piesze, parkingi w centrach wsi</p> <p>-projekt o charakterze zintegrowanym modernizacji dróg gminnych</p> <p>Wg rocznych planów finansowych</p>	2014-2020	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Programy krajowe</p> <p>Budżet Samorządu Województwa</p> <p>Krajowy Fundusz Drogowy</p>	<p>Starostwo Powiatowe</p> <p>Samorząd Województwa</p>
	<p>Przebudowa układu włączenia w A-1 w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>	<p>Według uzgodnień z instytucjami krajowymi</p>	2014-2020	<p>Budżet centralny</p> <p>Krajowy Fundusz Drogowy</p> <p>Ministerstwo Transportu</p> <p>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ)</p>	<p>PKP</p> <p>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad</p> <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich</p>
	<p>Inwestycje drogowe</p>	<p>Budowa Władztu nad przejazdem PKP i ronda na drodze krajowej nr 1 w powiązaniu z układem dróg gminnych i krajowych</p> <p>Według uzgodnień z instytucjami krajowymi.</p>	2018-2020 2020+	<p>Budżet państwa</p> <p>Krajowy Fundusz Drogowy</p> <p>Ministerstwo Transportu</p> <p>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ).</p>	<p>PKP</p> <p>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad</p> <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich</p>

		<i>Program przebudowy Drogi Krajowej 214 Warlubie – Kościerzyna w kierunku Łeby</i>	Według uzgodnień z instytucjami krajowymi	2014-2020	Budżet państwa Krajowy Fundusz Drogowy Ministerstwo Transportu Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIRiŚ)	PKP Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
		<i>Kontynuacja rozbudowy lokalnej strefy rozwoju strefy przemysłowej – budowa Gminnego Parku Przemysłowego z Inkubatorem Przedsiębiorczości</i>	Według programu komplementarnego systemu udostępniania infrastruktury dla rozwoju inwestycji. Inwestycje Samorządu Warlubia – system ulg firm z Gminnego Parku Przemysłowego Warlubia.	2014-2020	Budżet Gminy Warlubie	Samorząd Gminy Warlubie Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna
3.	Gospodarka i przedsiębiorczość	<i>Tworzenie warunków dla rozbudowy zakładów produkcyjnych na terenie Gminy Warlubie.</i>	Inwestycje przedsiębiorstw i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy Warlubie.	2014-2020	Budżet Gminy Warlubie (w zakresie infrastruktury technicznej i publicznej) Środki prywatne przedsiębiorców K-P RPO 2014-2020 Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	Samorząd Gminy Warlubie Przedsiębiorcy z terenu Gminy Warlubie Inwestorzy zewnętrzni

	<p>Rozwoj sektora rolno-spozywczego</p>	<p>Inwestycje przedsiębiorstw i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy Warlubie</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie (w zakresie infrastruktury technicznej i publicznej) Środki prywatne przedsiębiorców K-P RPO 2014-2020 EFRROW</p>	<p>Przedsiębiorcy z terenu Gminy Warlubie Inwestorzy zewnętrzni</p>
	<p>Inwestycje w energię odnawialną</p>	<p>Inwestycje przedsiębiorstw i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy Warlubie oraz inwestycje nowych podmiotów gospodarczych</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie (w zakresie infrastruktury technicznej i publicznej) Środki prywatne przedsiębiorców K-P RPO 2014-2020 POIiŚ</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Inwestorzy zewnętrzni NFOŚiGW oraz WFOŚiGW</p>
	<p>Program energetyki prosumenckiej na terenie Gminy</p>	<p>Inwestycje rozbudowy lokalnych i indywidualnych źródeł energii na terenie Gminy Warlubie oraz inwestycje nowych podmiotów gospodarczych i gospodarstw indywidualnych . Rozwiązania fotowoltaiczne, systemy solarne, pompy ciepła.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie (w zakresie infrastruktury technicznej i publicznej) Środki prywatne przedsiębiorców K-P RPO 2014-2020 POIiŚ EFRROW WFOŚiGW IEE</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Starostwo Powiatowe Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Inwestorzy indywidualni NFOŚiGW oraz WFOŚiGW</p>

		Wsparcie przedsiębiorczości	Aktywizacja gospodarza młodych osób poprzez informację, przygotowanie do zakładania działalności gospodarczej. Informacje o dostępnym wsparciu finansowym.		Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 PO WER	Starostwo Powiatowe Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Lokalna Grupa Działania Samorząd Gminy Warlubie
4.	Sport, rekreacja, turystyka	Program budowy scentralizowanego obszaru sportowego	Obszar sportowo – rekreacyjny w Warlubiu (budowa hali sportowej w Warlubiu) oraz towarzyszący obiekt: sala sportowa w Lipinkach	2014-2017	Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Ministerstwo Sportu i Turystyki
		Budowa krytej pływalni w Warlubiu	Budowa obiektu z czterema torami po 25 m. Zagospodarowanie przestrzeni i analiz technicznych dla opracowania koncepcji architektoniczno-przestrzennej krytej pływalni. Budowa obiektu	2014-2020 2020+	Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 Ministerstwo Sportu i Turystyki Program Rozwoju Turystyki 2014-2020 POIiŚ	Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Ministerstwo Sportu i Turystyki

	<p>Zagospodarowanie terenów wokół jeziora Rybno na cele rekreacyjno-sportowe.</p>	<p>Rozbudowa infrastruktury wodno-rekreacyjnej. Obiekty indywidualne. Rozbudowa bazy noclegowej. Rozwój agroturystyki.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie w zakresie infrastruktury K-P RPO 2014-2020</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
<p>Wytyczenie i rozwój szlaków turystycznych.</p>		<p>Budowa i oznaczenie szlaków turystyki np. rowerowej i pieszej na terenie Gminy Warlubie.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 MSiT</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
<p>Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Warlubie</p>		<p>Ścieżka Warlubie – Rulewo - Lipinki – Rybno. Według planów finansowych.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
<p>Rozbudowa i modernizacja bazy noclegowo –rekreacyjnej i turystycznej na terenie Gminy Warlubie</p>		<p>Modernizacja bazy turystycznej w Lipinkach i rozwój funkcji turystycznych bazy noclegowej budynku szkolnego w Lipinkach. Utworzenie Parku rekreacyjno-edukacyjnego i sieciowej oferty turystycznej gminy Warlubie w tym infrastruktury parkingowej m.in. w Rulewie</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Starostwo Powiatowe</p>

<p>Rozbudowa infrastruktury sportowej w obiektach edukacyjnych</p>	<p>Rozbudowa bazy sportowo-edukacyjna Zespołu Szkół w Warlubiu.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 MSiT</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Starostwo Powiatowe</p>
<p>Zagospodarowanie przestrzeni dla rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznych na terenie Gminy Warlubie</p>	<p>Zagospodarowanie terenów po PGR Rulewo. Zagospodarowanie zabrytkowych obiektów np. XIX Kuźni oraz budynków związanych ze sławnymi postaciami Gminy Warlubie np. Bronisław Malinowski.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Starostwo Powiatowe LGD Inwestycje w formule PPP (partnerzy prywatni oraz finansowi).</p>
<p>Rozwój systemu informacji turystycznej na terenie Gminy Warlubie</p>	<p>Aktualizacja zasobu internetowego www Gminy Warlubie. Zamontowanie tablic informacyjnych. Promocja walorów Gminy Warlubie m.in. poprzez organizację imprez rekreacyjnych i turystycznych</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020</p>	<p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Starostwo Powiatowe LGD Inwestycje w formule</p>

			Foldery i wydawnictwa promujące atrakcje turystyczne Gminy i produkty regionalne.			PPP (partnerzy prywatni oraz finansowi).	
5. Edukacja	<i>Rozwój dostępności do dobrej jakości kształcenia, w tym praktyk zawodowych na terenie Gminy Warlubie</i>	<p>Szkoła przy Ośrodku Szkolno -Wychowawczym w Warlubiu rozwój systemu kształcenia w kierunku zawodów tradycyjnych i nowych np. obsługi OZE. rękodzielnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze.</p> <p>System praktyk zawodowych w wyniku współpracy z zakładami lokalnymi dla młodych osób –tworzenie warunków aktywności społeczno-zawodowej.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie w zakresie infrastruktury</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)</p>	<p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Starostwo Powiatowe</p> <p>PUP</p> <p>WUP</p> <p>MEN</p> <p>Organizacje przedsiębiorców indywidualni przedsiębiorcy</p>		
	<i>Rozwój infrastruktury i bazy edukacyjnej w Gminie oraz budowa świetlic wiejskich</i>	<p>Inwestycje w poprawę systemu kształcenia i jakości edukacji.</p> <p>Rozbudowa budynku przedszkolnego i pełny wymiar pracy przedszkola.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>LGD</p>		
	<i>Rozwój i rozbudowa infrastruktury edukacji przedszkolnej</i>	<p>Zespół Szkół w Warlubiu; Oddział w Lipinkach</p> <p>Utworzenie samorządzącej jednostki celem usprawnienia organizacyjnego zarządzania edukacją przedszkolną na terenie gminy.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie w zakresie infrastruktury</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p>		

6.	Kultura	<p>Rozbudowa infrastruktury i zagospodarowania centrów wsi: - odnowa i rozwój wsi. - zagospodarowanie przestrzeni publicznej, - utrzymanie, odbudowa i poprawa stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego - podniesienie atrakcyjności turystycznej - budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów: a) pełniących funkcje publiczne, kulturalne, rekreacyjne i sportowe, b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tworzenie sołeckich Centrów Kultury c) rozwój świetlic środowiskowych i koordynacja przez Dom Kultury d) rozbudowa Domu Kultury</p> <p><i>Inwestycje rozwojowe i infrastrukturalne w centra rozwoju wsi i infrastruktury oraz bazy turystyki na obszarach wiejskich</i></p>	<p>Rozbudowa infrastruktury i zagospodarowania centrów wsi: - odnowa i rozwój wsi. - zagospodarowanie przestrzeni publicznej, - utrzymanie, odbudowa i poprawa stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego - podniesienie atrakcyjności turystycznej - budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów: a) pełniących funkcje publiczne, kulturalne, rekreacyjne i sportowe, b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tworzenie sołeckich Centrów Kultury c) rozwój świetlic środowiskowych i koordynacja przez Dom Kultury d) rozbudowa Domu Kultury</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) EFRROW</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Lokalna Grupa Działania Samorząd Województwa Instytucje kultury Instytucje edukacji Organizacje pozarządowe</p>
	<p><i>Budowa Parku Kulturowego i tworzenie atrakcji turystycznych przy zagospodarowaniu zabytkowych obiektów na terenie Gminy Warlubie.</i></p>	<p>Park Kulturowy Sołectwo Buśnia. Objekt Płochocin i rozwój na jego bazie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych. Promocja tradycji kulturowych Gminy np. tradycji menonickiej.</p>	<p>Park Kulturowy Sołectwo Buśnia. Objekt Płochocin i rozwój na jego bazie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych. Promocja tradycji kulturowych Gminy np. tradycji menonickiej.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) EFRROW</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Partnerzy prywatni Lokalna Grupa Działania</p>
	<p><i>Wzmocnienie tożsamości regionalnej</i></p>	<p>Promocja lokalnych produktów, tradycji i zwyczajów, jako element oferty kulturalno-turystycznej Wykorzystanie przestrzeni sportowej i turystycznej dla rozwoju kultury i aktywności społeczności lokalnej</p>	<p>Promocja lokalnych produktów, tradycji i zwyczajów, jako element oferty kulturalno-turystycznej Wykorzystanie przestrzeni sportowej i turystycznej dla rozwoju kultury i aktywności społeczności lokalnej</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie K-P RPO 2014-2020 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ)</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie Lokalna Grupa Działania Organizacje sektora turystycznego</p>

					EFROW	Koła Gospodyń Wiejskich Inwestor <i>Hanza Patac</i>
7.	Sfera społeczna i ochrona zdrowia	<p>Projekt zintegrowanego produktu turystycznego Gminy Warlubie.</p> <p>Rozwój działalności okofototurystycznej.</p> <p>Rozwój usług i form rehabilitacyjnych</p> <p>Usługi ochrony zdrowia – zapewnienie dostępności do specjalistów – na poziomie Gminy,</p> <p>Rozbudowa obiektów na potrzeby ochrony zdrowia</p>	<p>Wzrost dostępności do usług specjalistycznych w Gminie Warlubie.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p>	<p>NFOZ</p> <p>Gminna przychodnia w Warlubiu</p>
8.	Bezpieczeństwo publiczne	<p>Rozbudowa systemów monitoringu miejscowości na terenie Gminy Warlubie</p>	<p>Instalacja i infrastruktura dla monitoringu miejsc i miejscowości gminy.</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Budżet Gminy Warlubie</p> <p>K-P RPO 2014-2020</p> <p>POPC</p>	<p>Samorząd Gminy Warlubie</p> <p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Starostwo Powiatowe w Świeciu.</p> <p>Powiatowa Komenda Policji</p> <p>Straż Pożarna</p> <p>OSP</p>

Źródło danych: dane Samorządu Gminy Warlubie oraz Rad Sołeckich Gminy Warlubie i radnych Gminy Warlubie, Warlubie 2013

X. ZASADY REALIZACJI STRATEGII

Realizacja *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* będzie prowadzona zgodnie z wymogami wynikającymi z ogólnych zasad prowadzenia polityki rozwoju europejskiej, krajowej i regionalnej na lata 2014-2020. Zasady te wynikają z układu przyjętych w *Strategii* celów i zadań oraz ich zakresu tematycznego, a także miejsca realizacji w przestrzeni gminnej. Zasady realizacji wynikać będą ponadto z doboru źródeł finansowania realizacji. *Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* ma charakter dokumentu otwartego, zarówno w zakresie modyfikacji kierunków i realizacji określonych w *Strategii* celów, jak i w zakresie podmiotów wdrażających cele strategicznego rozwoju. Oznacza to, że konstruując dokument nie ograniczono się wyłącznie do zadań, należących do kompetencji Samorządu Gminy Warlubie. Strategia zawiera kierunki i cele istotne dla spójnego rozwoju całej Gminy, włączając podmioty partnerskie do jej realizacji.

Do głównych zasad realizacji Strategii należą:

1. Zasada zrównoważonego rozwoju (osiągnięcie trwałej poprawy poziomu życia mieszkańców wymaga rozwoju, realizowanego przy zapewnieniu równowagi społecznej, ekologicznej i przestrzennej);
2. Zasada programowania rozwoju - *Strategia* jest podstawą dla nowych wytycznych realizacji polityki rozwojowej w postaci koncentracji na określonych obszarach i zintegrowanych przedsięwzięciach we współdziałaniu z partnerami lokalnymi, skupiających większość środków rozwojowych będących w zasięgu oddziaływania samorządu Gminy);
3. Zasada sprawności administracji - instytucje publiczne realizujące Strategię powinny działać efektywnie, skutecznie oraz w przejrzysty sposób podejmować decyzje, pełniej zaspokajając oczekiwania i potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów czy turystów.
4. Zasada partnerstwa oznacza, że należy wzmacniać współpracę podmiotów zaangażowanych w realizację *Strategii*, która prowadzi do zintegrowanej i uzgodnionej realizacji przedsięwzięć rozwojowych oraz do poprawy koordynacji podejmowanych działań, a także do zwiększonej efektywności wydatkowania środków publicznych, z uwzględnieniem zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych. Oznacza to partycypację społeczną w poszczególnych przedsięwzięciach.

5. Zasada tematycznego i obszarowego ukierunkowania wsparcia - oznacza, że podstawowym narzędziem koncentracji działań rozwojowych będą obszary tematycznej interwencji i wyznaczone zintegrowane przedsięwzięcia o uzupełniającym się oddziaływaniu, gdzie możliwe jest aktywowanie lokalnych potencjałów rozwojowych. Obszary te mają status obszarów tematycznych preferowanych w realizacji Strategii. Ich wyznaczenie odbywało się na podstawie jednego lub kilku kryteriów wynikających z analiz strategicznych oraz w toku konsultacji społecznych, zaś aktualizacja zostanie poprzedzona debatą strategiczną. Realizacja tej zasady oznacza, że istotne przedsięwzięcia analizowane będą także pod kątem kryterium lokalizacji i przestrzennego oddziaływania na terenie gminy, jako określonego obszaru funkcjonalnego, w którym koncentrowane jest wsparcie Samorządu Gminy w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów rozwojowych.

6. Zasada racjonalnego gospodarowania przestrzenią oznacza, że realizacja Strategii uwzględni wymogi kształtowania ładu przestrzennego, zapewniając poszanowanie i efektywne wykorzystanie zasobu przestrzeni. Przedsięwzięcia o statusie strategicznym powinny, spełniać kryterium jakości przestrzeni, korzystając z przyjętych przez Gminę Warlubie zasad zagospodarowania przestrzennego.

7. Zasada korzystnego oddziaływania na środowisko oznacza, że przedsięwzięcia *Strategii* analizowane będą przez pryzmat kryterium efektu środowiskowego, promującego poprawę efektywności wykorzystania zasobów i redukcję negatywnych oddziaływań środowiskowych lub wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

8. Zasada promowania zatrudnienia oznacza, że *Strategia* skupia się na przedsięwzięciach zmierzających do tworzenia miejsc pracy, ocenianych przez pryzmat kryterium wzrostu zatrudnienia.

9. Zasada promowania postaw obywatelskich oznacza, że realizacja *Strategii* będzie sprzyjać tworzeniu warunków dla aktywności mieszkańców, w tym kształtowaniu i umacnianiu pożądanych postaw patriotycznych, proekologicznych, kulturalnych, prozdrowotnych, transportowych, przedsiębiorczych i innowacyjnych, a także podnoszeniu jakości życia mieszkańców.

10. Zasada równości szans i integracji społecznej oznacza, że realizacja *Strategii* będzie uwzględniać i promować włączenie społeczne i równość wszystkich mieszkańców Gminy, bez względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, sprawność fizyczną.

10.1. Rola Samorządu Gminy Warlubie

Układ celów *Strategii* wyznacza zakres działania Samorządu Gminy Warlubie oraz jego partnerów lokalnych. Samorząd Gminy jest podmiotem o dominującym znaczeniu w realizacji *Strategii*, przy czym jego wsparcie odbywać będzie się w dwóch podstawowych formach:

1. W formie oddziaływań bezpośrednich Samorządu Gminy Warlubie na realizację celów strategicznych – oddziaływanie poprzez statutową działalność organów Gminy Warlubie (realizacja zadań własnych i zadań strategicznych).

2. W formie oddziaływań pośrednich – oddziaływanie Samorządu Gminy Warlubie poprzez instrumenty finansowe (określanie warunków dostępności środków rozwojowych) – w szczególności stymulowanie określonych działań przedsiębiorców, partnerów społecznych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów poprzez przeznaczanie środków na określone zintegrowane przedsięwzięcia *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*.

Do szczególnych form oddziaływania pośredniego w realizacji *Strategii* zaliczyć należy m.in. politykę planowania przestrzennego za pomocą ustaleń gminnego planu zagospodarowania przestrzennego, poprzez system ulg i zwolnień podatkowych, czy inwestycje w infrastrukturę techniczną dla rozwoju Gminy.

W zależności od realizowanego celu *Strategii* Samorząd Gminy Warlubie, będzie pełnił następujące role:

a) Inwestora – podmiotu bezpośrednio realizującego i współfinansującego kierunki działań zidentyfikowane w *Strategii* poprzez inwestycje własne Samorządu, bądź projekty z udziałem partnerów zewnętrznych Gminy.

b) Koordynatora programowania rozwoju strategicznego – podmiotu przygotowującego oraz monitorującego *Strategię* i aktualizującego *Strategię Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* w postaci np. rocznych planów inwestycyjnych Gminy. Samorząd jest odpowiedzialny także za monitoring *Strategii* w wyniku zarządzania środkami zewnętrznymi (w tym pochodzącymi z UE), ukierunkowanymi na osiągnięcie celów *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

c) Inicjatora – podmiotu inicjującego podejmowanie określonych przedsięwzięć o charakterze strategicznym, zawiązującym partnerstwa projektowe dla wspólnych przedsięwzięć.

Podstawowym instrumentem realizacji ustaleń *Strategii* będą roczne plany realizacji zadań w ramach rocznych budżetów Samorządu Gminy Warlubie, gdzie wpisane będą konkretne zadania realizacyjne, wpisujące się w dany obszar rozwojowy i cel strategiczny.

10.2. Partnerzy realizacji Strategii

W proces strategicznego rozwoju poza Samorządem Gminy Warlubia we wdrażaniu i realizacji *Strategii* włączeni zostaną partnerzy lokalni. Ich dobór odbywać się będzie w zależności od konkretnego celu strategicznego i kierunku rozwoju.

Kluczowi partnerzy w realizacji Samorządu Gminy Warlubie to:

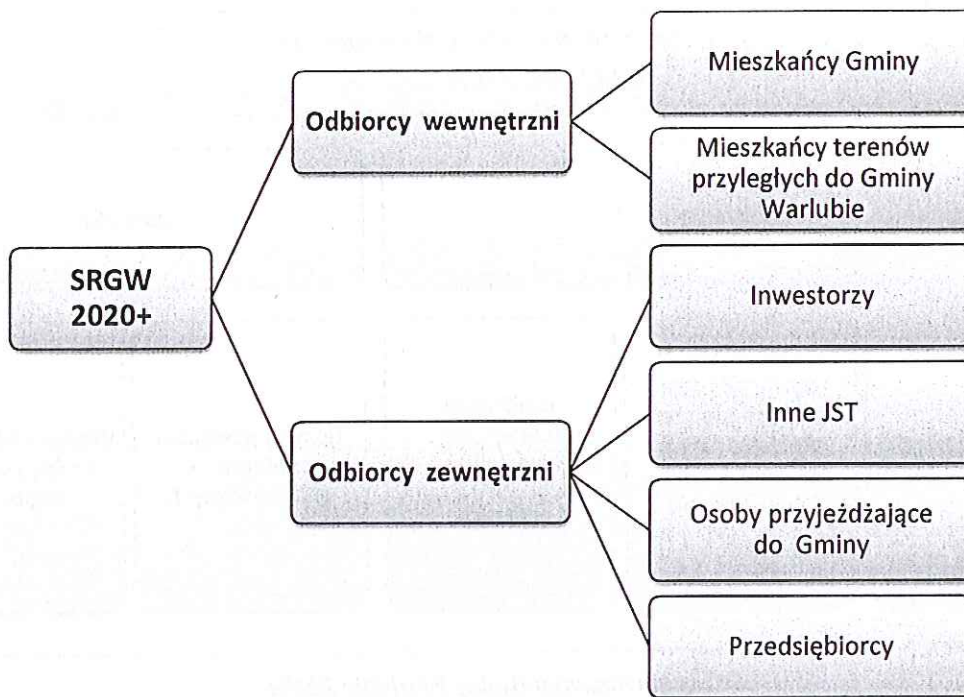
- Organizacje pozarządowe i podmioty wykonujące działalność pożytku publicznego;
- Instytucje kultury;
- Stowarzyszenia sportowe;
- Instytucje edukacyjne, w tym szkoły na terenie Gminy;
- Lokalne grupy działania;
- Organizacje przedsiębiorców;
- Przedsiębiorcy;
- Instytucje ochrony zdrowia.

10.3. Główne grupy odbiorców *Strategii*

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ zaprogramowana została jako dokument adresowany do szerokich grup odbiorców, dzielących się zasadniczo na dwie grupy:

1. Grupę odbiorców wewnętrznych
2. Grupę odbiorców zewnętrznych

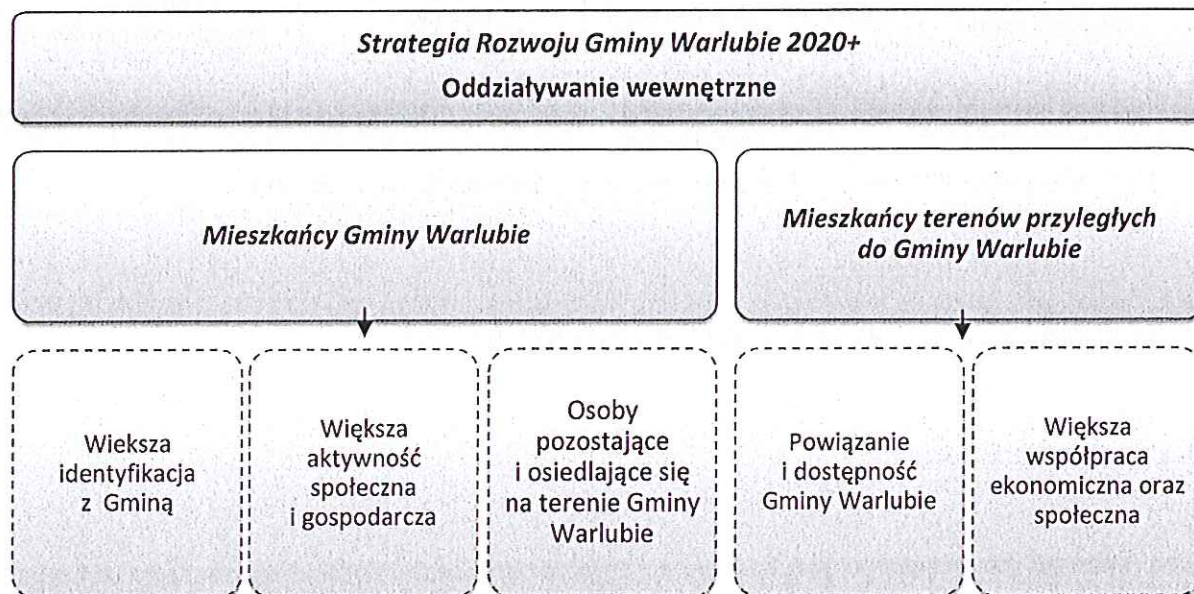
Poniżej zilustrowano występujących, głównych odbiorców *Strategii*.

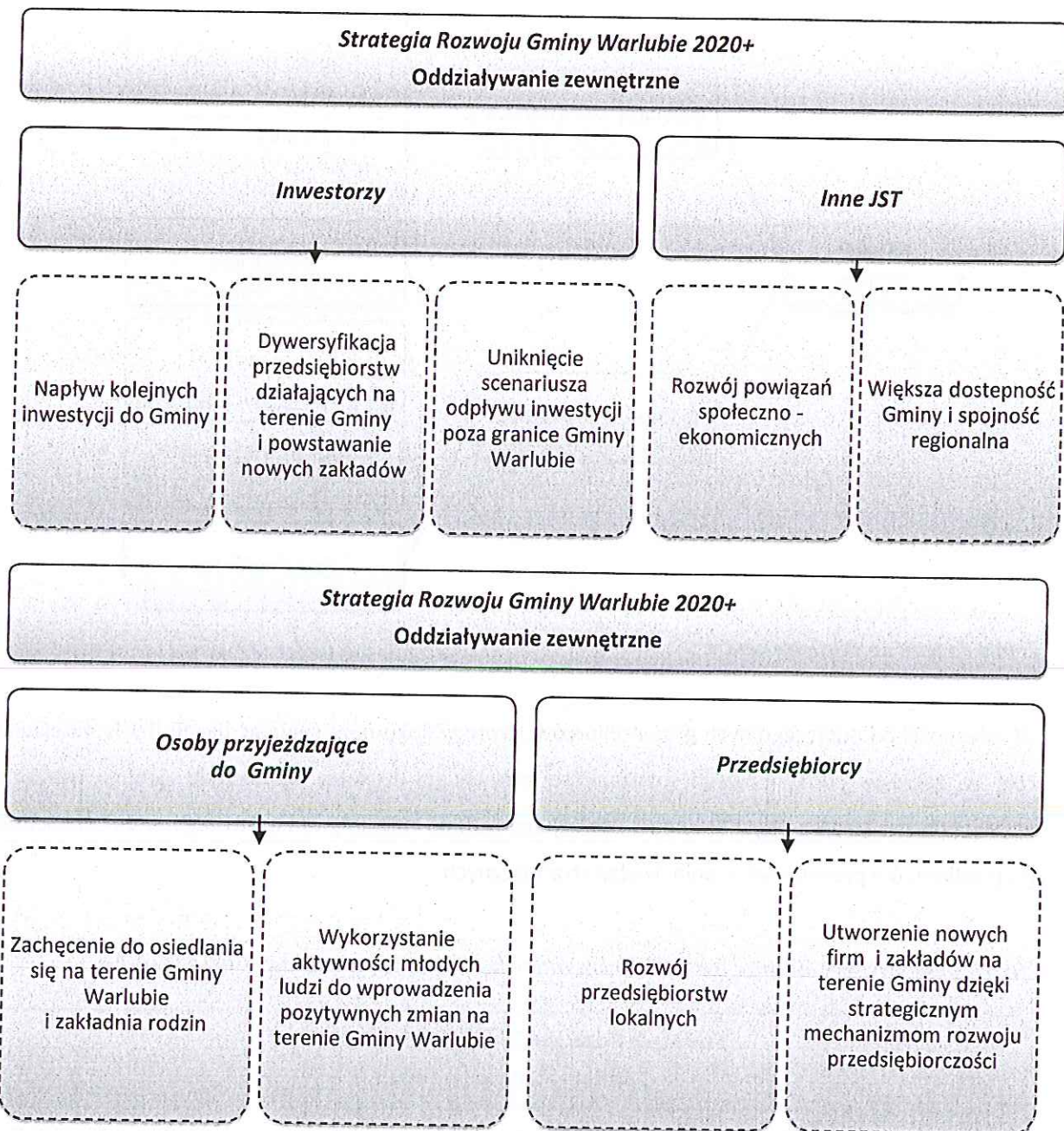

Źródło danych: opracowanie własne

W zależności od poszczególnych grup odbiorców *Strategii* dokument spełniać będzie ściśle określoną rolę w zakresie podstawowego instrumentu aktywnego działania Samorządu Gminy Warlubie w procesie realizacji polityki rozwoju. Poniżej zestawiono oddziaływanie *Strategii* w zależności od grup odbiorców procesu wdrażania działań strategicznych.

Rys.30. Oddziaływanie *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* na poszczególne grupy odbiorców.

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych, Warlubie 2013

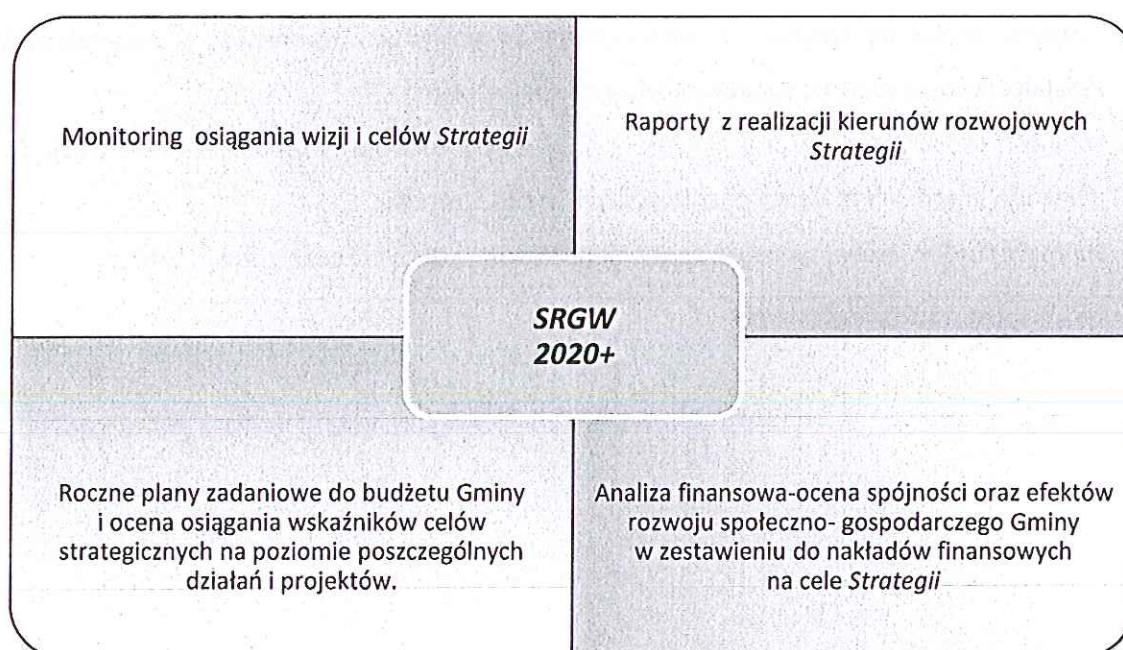
XI. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII

11.1. System monitoringu

Celem systemu monitorowania jest badanie postępu jakościowego i ilościowego realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*. Monitoring, jak i ewaluacja stawiają sobie za cel zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i rozwój Gminy Warlubie oraz efekty

interwencji publicznej (projektów, przedsięwzięć finansowanych ze środków na realizację *Strategii*). W tym zakresie monitoring koncentruje się głównie na poziomie rezultatu i celów osiągniętych w toku realizacji *Strategii*, a ewaluacja interesuje się głównie oddziaływaniem, zwłaszcza średnio- i długookresowym dokumentu na rozwoju Gminy. Najważniejszymi dla znaczenia realizacji *Strategii* będą wskaźniki oddziaływania, odpowiadające za realizację wizji oraz efekty podejmowanych działań w Gminie. Wskaźniki produktu zostaną określone na poziomie projektów wpisanych w poszczególne przedsięwzięcia i projekty do dofinansowania z udziałem środków zewnętrznych. Przedmiotem oceny jest realizowana wizja oraz cele strategiczne i kierunki realizacji pod kątem uzyskiwanych efektów.

Rys.31. Schemat monitoringu *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, 2013

Monitoring *Strategii* będzie obejmował następujące elementy procesu realizacji *Strategii*:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych,
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowanie cyklicznych sprawozdań dla radnych Gminy, ukazujących stopień realizacji strategii w obszarach priorytetowych,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz stopnia wykonania przyjętych celów i zadań,
- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych,
- planowanie zmian we wdrażaniu *Strategii* oraz nowe kierunki działań strategicznych.

Zakłada się, że działania monitoringowe (pomiar wskaźników) będą wykonywane w trybie:

- monitoringu bieżącego *Strategii*: w odniesieniu do działań i projektów – badanie będzie skorelowane ze sprawozdawczością budżetową (wykonanie wskaźników, dotyczących danego zadania, czy inwestycji),
- analiz cyklicznych: w przypadku celów i zadań *Strategii* – zawsze na zakończenie realizacji rocznego planu finansowego Gminy obejmującego zadania *Strategii*, a w przypadku celów strategicznych i celów operacyjnych zgodnie z dostępnością danych ze statystyki publicznej oraz sprawozdawczością jednostek zaangażowanych w realizację *Strategii*.

W ramach realizacji *Strategii* przyjęto wskaźniki, pozwalające osiągnąć:

- spójność społeczną związaną z odniesieniem do poziomu zatrudnienia, jakości edukacji i kształcenia oraz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego,
- spójność ekonomiczną, której główną osią są efekty rozwoju gospodarczego w relacji do nakładów w ramach realizacji poszczególnych zadań *Strategii*,
- spójność środowiskową związaną z rozwojem zrównoważonym i bezpiecznym Gminy.

Tabela 18. Wskaźniki realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+

Cel strategiczny (ogólny)	Cele operacyjne	Wskaźnik oddziaływania	Cechy wskaźnika	Źródła pomiaru
Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego	1.1. Dostępność i spójność	Liczba obiektów i infrastruktury zmodernizowanej i wybudowanej na terenie Gminy.	Wskaźnik dotyczący rozbudowy infrastruktury technicznej w Gminie.	Dane Urzędu Gminy w Warlubiu
	1.2. Wsparcie przedsiębiorczości	Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach na terenie Gminy. Wzrost dynamiki PKB <i>per capita</i> w latach 2014-2020.	Wskaźnik poziomu rozwoju gospodarczego na terenie Gminy.	Dane Powiatowego Urzędu Pracy Dane sprawozdawcze przedsiębiorstw Dane GUS
	1.3. Zagospodarowanie przestrzeni	Liczba planów zagospodarowania przestrzennego.	Wskaźnik obszarów Gminy Warlubie, posiadających miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	Dane Urzędu Gminy w Warlubiu
	1.4. Atrakcyjna oferta turystyczna	Liczba produktów i usług turystycznych na terenie Gminy	Wskaźnik usług i aktywności turystycznej na terenie Gminy	Dane Regionalnej Organizacji Turystycznej Dane lokalnych organizacji pozarządowych Dane Urzędu Gminy w Warlubiu
Cel 2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	2.1. Aktywne społeczeństwo	Wskaźnik zatrudnienia na poziomie wyższym niż średni w kraju.	Identyfikacja liczby zatrudnionych w wyniku inwestycji strategicznych	Dane sprawozdawcze przedsiębiorstw Dane GUS
	2.2. Wzrost zatrudnienia	Określenie liczby osób zatrudnionych osób na terenie Gminy do poziomu liczby bezrobotnych w Gminie Warlubie.	Wskaźnik bezrobocia na poziomie niższym niż w innych gminach powiatu świeckiego.	Dane Powiatowego Urzędu Pracy Dane sprawozdawcze przedsiębiorstw Dane GUS
	2.3. Dobra edukacja i kształcenie zawodowe	Średnia ocen z egzaminów Wskaźnik uczniów odbywających praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach na terenie Gminy Warlubie.	Wskaźnik wyników średniej ocen z egzaminów uczniów w szkołach na terenie Gminy Warlubie.	Dane Kuratorium Oświaty i Wychowania Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej Dane Izby Rzemiosła

	2.4. Dostęp do usług zdrowotnych	Liczba specjalizacji medycznych dostępnych w jednostkach ochrony zdrowia na terenie Gminy.	Wskaźnik dostępnych zdrowotnych usług specjalistycznych w Gminie.	Dane NFOZ Dane Urzędu Gminy w Warlubiu
Cel 3: Dobra jakość życia	3.1. Warunki dla życia i osiedlenia na terenie Gminy.	Liczba mieszkańców na terenie Gminy Liczba wydanych decyzji pozwoleń na budowę	Wskaźnik liczby osób zameldowanych i przebywających na terenie Gminy Warlubie. Wskaźnik zagospodarowania przestrzeni na cele budowlane i inwestycyjne.	Dane Starostwa Powiatowego Dane Urzędu Gminy w Warlubiu
	3.2. Ochrona środowiska i efektywność energetyczna	Liczba instalacji OZE na terenie Gminy Warlubie. Liczba obiektów i instalacji infrastruktury technicznej ochrony środowiska. Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji.	Wskaźnik określający stopień zaawansowania systemów ochrony środowiska na terenie Gminy Warlubie. Efektywność energetyczna obiektów użyteczności publicznej.	Dane WFOŚiGW Dane Urzędu Gminy w Warlubiu
	3.3. Sprawne usługi	Średni okres oczekiwania na decyzję. Liczba wydanych pozwoleń i decyzji.	Efektywność realizacji usług Terminowe wydawanie decyzji	Dane Urzędu Gminy w Warlubiu Dane jednostek z terenu Gminy Warlubie
	3.4. Rozwój lokalny z udziałem społeczności	Liczba inicjatyw lokalnych Liczba organizacji społecznych i grup środowisk na terenie Gminy Warlubie.	Przyspieszenie decyzji UG w zakresie rozwoju inwestycji Wskaźnik określający liczbą inicjatyw lokalnych Liczba organizacji społecznych. Liczba projektów LGD	Dane Urzędu Gminy w Warlubiu Dane jednostek z terenu Gminy Warlubie

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie konsultacji samorządowych, Warlubie 2013.

11.2. Ewaluacja Strategii

Ogólnym celem systemu ewaluacji, jest poprawa jakości, skuteczności i spójności działań interwencyjnych zaplanowanych w *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* w zakresie wszystkich celów i zadań, odnoszących się do problematyki kształtowania rozwoju Gminy Warlubie. Tak określony cel ewaluacji osiągnąć będzie w wyniku:

- określenia stopnia realizacji poszczególnych celów *Strategii*,
- zidentyfikowania pozytywnych i negatywnych czynników oraz ich sił, które wywarły lub wywierają wpływ na wdrażanie zadań *Strategii*,
- oceny zadań zrealizowanych w ramach wdrażania *Strategii* z punktu widzenia zakładanych rezultatów,
- opracowania wniosków wynikających z ewaluacji, niezbędnych do aktualizacji *Strategii*.

W procesie tworzenia i realizacji *Strategii* wykonywane będą następujące rodzaje ewaluacji:

Rys.32. Schemat ewaluacji *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+*

Źródło danych: opracowanie własne

Proces ewaluacji Strategii zakłada m.in.:

- ewaluacje strategiczne, których celem będzie analiza i generalna, ocena rezultatów oraz oddziaływania *Strategii* na kształtowanie kierunków rozwojowych Gminy Warlubie (biorąc pod uwagę kryterium czasu wykonania, będą to ewaluacje ex-ante na etapie uchwalenia i przyjęcia *Strategii* oraz ex-post tj. wykonania *Strategii*),
- ewaluacje operacyjne, wspomagające monitorowanie procesu realizacji *Strategii* (będą to ewaluacje bieżące).

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Realizacja *Strategii* wiąże ze sobą perspektywę wykorzystania środków własnych Gminy Warlubie i środków partnerów strategicznych z interwencją w postaci środków zewnętrznych. Zakłada się, iż istnieje grupa zadań, dla zrealizowania, których niezbędny i wystarczający jest impuls rozwojowy w postaci: umocowania ich w polityce rozwoju lokalnego czy budżecie Gminy. Niezbędne jest także budowanie pozytywnej atmosfery i wsparcie w wyniku nawiązywania relacji, czy mobilizacji środków finansowania zadań strategicznych przez Samorząd Gminy Warlubie. Druga grupa aktywności finansowej dla realizacji *Strategii* zakłada wykorzystanie kapitału dostępnego na rynku np. w formie partnerstw wielopoziomowych, zgodnych z zaleceniem *Strategii Europa 2020* oraz finansowania projektowego w ramach konsorcjów projektowych przy udziale środków zewnętrznych np. z programów operacyjnych czy innych źródeł zewnętrznych.

Zakłada się, że głównymi źródłami finansowania *Strategii* będą:

- środki własne budżetu Gminy Warlubie,
- fundusze strukturalne UE ze środków programów regionalnych,
- fundusze strukturalne UE ze środków programów operacyjnych,
- środki jednostek i partnerów *Strategii*, w tym środki prywatne, przede wszystkim środki beneficjentów, otrzymujących pomoc publiczną, stanowiące wkład własny do projektów,
- środki budżetowe Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- środki budżetowe jednostek krajowych np. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki pomocowe będące w gestii administracji rządowej,
- krajowe (centralne) środki budżetowe, pochodzące z budżetu np. na rozwój edukacji i szkolnictwa, dróg i infrastruktury technicznej, będące w gestii ministerstw oraz agencji/podmiotów specjalnie powołanych bądź upoważnionych do dystrybucji środków,
- inne środki, np. Programy Ramowe UE lub inne międzynarodowe programy ukierunkowane na wsparcie innowacyjności.

Pożądanym i najbardziej realnym schematem finansowym dynamizującym procesy rozwojowe w Gminie, będzie schemat finansowania realizacji *Strategii*, bazujący na środkach zewnętrznych. W tym kontekście kluczowe staje się skorelowanie zaproponowanego układu celów *Strategii* i zadań z mechanizmami wdrażania funduszy europejskich 2014-2020, przeznaczonych na politykę spójności. Układ finansowy wdrażania *Strategii* odpowiada przyjętym celom oraz zadaniom w ramach *Strategii*. Wskazując w *Strategii* na cele europejskiej polityki spójności, odniesiono się do celów tematycznych

wskazanych w art. 9. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego Na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich [...] z dnia 6.10.2011 r. Pozwala to zapewnić spójność w finansowaniu *Strategii* z założeniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego dotyczącymi programowania wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce na lata 2014-2020.

Z uwagi na dostępność różnych instrumentów wsparcia *Strategia* realizowana z wykorzystaniem dwóch zasadniczych rodzajów wsparcia tj.:

- środków bezzwrotnych, adresowanych do jednostek administracji publicznej, instytucji otoczenia biznesu działających na zasadach non-profit, szkół, organizacji społecznych oraz w mniejszym stopniu bezpośrednio do przedsiębiorców. Będą to głównie dotacje. W tym przypadku środki adresowane dla podmiotów prywatnych oraz środki mieszczące się w ramach pomocy publicznej będą uzupełniane przez środki prywatne (wkład własny beneficjenta).
- środków zwrotnych, których głównymi adresatami będą przedsiębiorcy. Będą to pożyczki, poręczenia i dokapitalizowanie (np. w formie udziałów w nowopowstałych spółkach).

Zarządzanie dystrybucją środków finansowych w ramach finansowania *Strategii* będzie przyporządkowane do każdego celu strategicznego oraz celów operacyjnych/zadań.

Poniżej przedstawiono ramowy układ źródeł finansowania *Strategii* odnoszący się do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych:

Tabela 19. Zestawienie źródeł finansowania Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+

Cele Strategii	Wprowadzające mechanizmy finansowania	Źródło finansowania	Sposób realizacji
<p>Cel 1: Nowoczesna infrastruktura i przestrzeń dla rozwoju gospodarczego</p>	<p>Dotacyjne i zwrotne. Konkursy RPO. Konkursy programów operacyjnych</p>	<p>Środki budżetowe Gminy Środki programów operacyjnych krajowych i regionalnych – Współfinansowanie instytucji sektora publicznego oraz prywatne.</p>	<p>Inwestycje infrastrukturalne Inwestycje przedsiębiorców</p>
<p>1.1. Dostępność i spójność</p>	<p>Inwestycje własne Gminy w infrastrukturę techniczną. Inwestycje w infrastrukturę rozwojową. Inwestycje drogowe. Przygotowanie terenów inwestycyjnych.</p>	<p>Środki budżetowe Gminy Środki krajowe Środki programów operacyjnych 2014-2020 Środki UE</p>	<p>Budowa i rozbudowa dróg lokalnych. Dostępność komunikacyjna Gminy. Powiązania układu dróg lokalnych z węzłem A-1 i drogami krajowymi. Inwestycje drogowe – przebudowa wiaduktów, dojazdów Drogi i chodniki, ścieżki rowerowe. Infrastruktura techniczna i ochrony środowiska. Park Przemysłowy i Inkubator Przedsiębiorczości w Gminie</p>
<p>1.2. Wsparcie przedsiębiorczości</p>	<p>Zadania inwestycyjne Gminy. Wzmocnienie sektora rolno-spożywczego na terenie Gminy. Inwestycje przedsiębiorstw. Działalność organizacji przedsiębiorców.</p>	<p>Środki budżetowe Gminy Środki prywatne Środki krajowe Środki programów operacyjnych 2014-2020</p>	<p>Promocja przedsiębiorczości System ulg i preferencji dla inwestorów i przedsiębiorców Wsparcie kooperacji firm Szkolenia w zakresie kompetencji gospodarczych i zarządzania</p>

	<p>Działania grup lokalnych</p> <p>Inwestycje w infrastrukturę dla przedsiębiorczości m.in. Park przemysłowy</p>	<p>Środki UE</p>	<p>Sprawna administracja i decyzje dla rozwoju inicjatyw gospodarczych.</p> <p>Wsparcie prawne i administracyjne biznesu.</p> <p>Współpraca z organizacjami przedsiębiorców.</p> <p>Projekty wspólne z udziałem przedsiębiorców lokalnych.</p> <p>Przygotowanie terenów pod inwestycje</p>
<p>1.3.Zagospodarowanie przestrzeni</p>	<p>Infrastruktura techniczna ochrony środowiska.</p> <p>Planowanie przestrzenne.</p> <p>Inwestycje w substancję mieszkaniową i zagospodarowanie obiektów dla celów mieszkaniowych.</p>	<p>Środki budżetowe Gminy</p> <p>Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska</p>	<p>Tworzenie centrów rozwoju w miejscowościach</p> <p>Infrastruktura handlu i usług na terenie Gminy</p>
<p>1.4.Atrakcyjna oferta turystyczna</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę turystyczną.</p> <p>Inwestycje związane z bazą turystyki.</p> <p>Inwestycje w agroturystykę.</p> <p>Rewitalizacja terenów przyrodniczych i budowa infrastruktury wodnej.</p> <p>Wsparcie konkurencyjności MŚP sektora turystycznego.</p> <p>Wsparcie produktów regionalnych.</p>	<p>Środki budżetowe Gminy</p> <p>Środki MSiT Program Rozwoju Turystyki do 2020 roku</p> <p>Polska Organizacja Turystyczna</p> <p>Regionalna Organizacja Turystyczna</p> <p>Kujawsko -Pomorski Regionalny Program Operacyjny 014-2020 (K-P RPO)</p> <p>Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój(PO WER)</p> <p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Obszarów Wiejskich (EFFROW)</p>	<p>Infrastruktura turystyki i rekreacyjna</p> <p>Wsparcie lokalnych produktów</p>

<p>Cel 2: Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców</p>	<p>Dotacyjne i zwrotne Konkursy RPO Konkursy programów operacyjnych</p>	<p>Środki budżetu Gminy</p> <p>Środki programów operacyjnych 2014-2020 krajowych i regionalnych – współfinansowanie instytucji sektora publicznego oraz prywatne</p>	<p>Zadania własne Gminy Inwestycje Gminy Projekty rozwojowe firm i instytucji oraz organizacji</p>
<p>2.1. Aktywne społeczeństwo</p>	<p>Wsparcie inicjatyw lokalnych. Realizacja projektów organizacji społecznych. Projekty jednostek i instytucji na terenie Gminy Warlubie</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)</p>	<p>Finansowanie zadań z budżetu Gminy Programy mobilności ukierunkowane na rozwój kompetencji zawodowych Projekty z udziałem partnerów Strategii</p>
<p>2.2. Wzrost zatrudnienia</p>	<p>Wsparcie dostępu do praktyk zawodowych Wsparcie poradnictwa dla osób i MŚP Projekty w ramach wspólnych inwestycji z Powiatem Świeckim Projekty w ramach działań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Działania PUP i WUP w Toruniu.</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PO IR)</p>	<p>Inwestowanie w infrastrukturę techniczną dla rozwoju inwestycji Programy aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców Programy edukacji Wsparcie praktyk zawodowych we współpracy z przedsiębiorcami lokalnymi Rozwój produktów lokalnych</p>
<p>2.3. Dobra edukacja i kształcenie zawodowe</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę edukacji. Inwestycja w infrastrukturę kształcenia i bazę szkolną. Inwestycje w dodatkowe zajęcia i programy. Współpraca lokalna i środowiskowa z przedsiębiorcami, organizacjami i grupami lokalnymi.</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)</p>	<p>Projekty wspierające inwestycje w bazę edukacyjną sportową i rekreacyjną na terenie Gminy. Współpraca z zakresie praktyk zawodowych z przedsiębiorcami.</p>

	Inwestycja w systemy obsługi mieszkańców (ewidencja, bazy danych).	2020) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Program Operacyjny Polska Cyfrowa (PO PC)	Dobrej jakości obsługa mieszkańców przez urzędy i instytucje Zarządzanie procesem decyzyjnym w Gminie Wydawanie terminowe decyzji i pozwoleń. Uchwalanie planów zagospodarowania
3.4. Rozwój lokalny z udziałem społeczności	Wsparcie organizacji pozarządowych. Programy i inicjatywy lokalne. Wsparcie projektów lokalnych grup działania i inicjatyw sołeckich.	Środki budżetowe Gminy Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Obszarów Wiejskich (EFRROW).	Udział partnerów społecznych w planowaniu rozwoju. Projekty grup środowiskowych i lokalnych. Wsparcie programów społecznych i zadań kulturalnych oraz edukacyjnych z udziałem partnerów społecznych.

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, 2013r.

<p>2.4. Dostęp do usług zdrowotnych</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę zdrowia Programy profilaktyczne Programy ekologiczne Programy prozdrowotne</p>	<p>Środki Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)</p>	<p>Projekty i programy z zakresu edukacji ekologicznej i zdrowotnej</p>
<p>Cel 3. Dobra jakość życia</p>	<p>Dotacyjne i zwrotne Konkursy RPO Konkursy programów operacyjnych</p>	<p>Budżet Gminy Budżet programów operacyjnych krajowych i regionalnych Współfinansowanie instytucji sektora publicznego oraz prywatne Środki budżetowe Gminy</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, zdrowotną i rekreacyjną na terenie Gminy Inwestycje w rozwój i zagospodarowanie przestrzeni</p>
<p>3.1. Warunki dla życia i osiedlenia na terenie Gminy</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę edukacji, rekreacji Inwestycje w infrastrukturę społeczną</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Program Operacyjny 2014-2020 (K-P RPO 2014-2020) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Europejski Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</p>	<p>Udoskonalanie obiektów i terenów na cele mieszkaniowe Dostęp do dobrej jakości edukacji</p>
<p>3.2. Ochrona środowiska i efektywność energetyczna</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę techniczną ochrony środowiska Programy ekologiczne Monitoring stanu środowiska naturalnego</p>	<p>Środki budżetu Gminy EOG NCBR IEE Środki Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska Środki budżetu Gminy</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę ochrony środowiska Rozwój instalacji ekologicznych Termomodernizacja Ekoprodukty Efektywność energetyczna</p>
<p>3.3. Sprawne usługi</p>	<p>Informatyzacja usług administracji i jednostek Usprawnienie funkcjonowania administracji</p>	<p>Kujawsko -Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 (K-P RPO 2014-</p>	<p>Przejrzystość procedur administracyjnych Zapewnienie usług edukacyjnych</p>

XIII. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ŚRODOWISKOWEGO

Analiza oddziaływania środowiskowego *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowi prognozę oddziaływania na środowisko i wykonywana jest zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z Ustawą przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w określonych obszarach wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Podstawy prawne dla określenia oddziaływania środowiskowego stanowią następujące akty europejskie i krajowe:

- Dyrektywa 2001/42 WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny niektórych planów i programów na środowisko.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26 z 28.1.2012, s. 8) będącą ujednoliconą wersją dotychczasowej dyrektywy w tym zakresie – nr 85/337/EWG (Dz. Urz. WE L 175 z 5.7.1985).
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne.
- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzeni (WE) nr 1260/1999 (art. 47).
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2008 ustanawiające przepisy ogólne Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
- USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008.199.1227).

W dniu 19 kwietnia 2013 r., Główny Inspektor Sanitarny (GIS), a w dniu 9 maja 2013 r., Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (GDOŚ) ogłosili zakres prognozy oddziaływania za środowisko. Zdaniem GIS, w ramach prognozy należy uwzględnić postanowienia art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 3 października

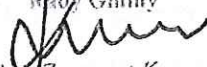
2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazujący, że poprzez oddziaływanie na środowisko rozumie się również oddziaływanie na zdrowie ludzi. Z kolei w stanowisku GDOŚ określono, iż prognoza oddziaływania na środowisko powinna przede wszystkim, zostać ukierunkowana na wskazanie zaleceń odnośnie formułowania kryteriów wyboru projektów, które pozwolą na spełnienie wymogów ochrony środowiska przy ich realizacji. Dodatkowo GDOŚ podkreśla, konieczność ujęcia na etapie realizacji projektów strategicznych zasady monitoringu skutków środowiskowych realizacji.

Strategiczna ocena oddziaływania przedsięwzięć na środowisko na etapie realizacji Strategii dotyczy w szczególności:

- uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko
- sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii (RDOŚ i PIS),
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa na każdym etapie określania prognozowania oddziaływania środowiskowego.

Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+ zostanie poddana ocenie oddziaływania środowiskowego na etapie projektu –ustalenie zakresu SOOŚ *Strategii*, a także na etapie wdrażania – ocena dokumentu *Strategii* po jej przyjęciu przez Samorząd Gminy Warlubie.

Prognoza oddziaływania na środowisko *Strategii Rozwoju Gminy Warlubie 2020+* stanowić będzie załącznik do niniejszego opracowania.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

mgr inż. Zygmunt Krzemień